WWW.ZVIAZDA.BY — на 12 гадзін раней

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

27 КАСТРЫЧНІКА 2010 г.
СЕРАДА
№ 210
(26818)

Кошт 650 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

У ВЫХАДНЫЯ ПАЦЯПЛЕЕ ДА ПЛЮС 13

У найбліжэйшыя дні на тэрыторыі Беларусі захаваецца няўстойлівае надвор'е, амаль без ападкаў, паведаміла рэдакцыі галоўны сіноптык Рэспубліканскага гідраметцэнтра Мінпрыроды Вольга ФЯДОТАВА.

Толькі сёння месцамі па Гомельскай і Магілёўскай абласцях, а ў чацвер на паўночным захадзе кароткачасовыя дажджы, магчымы мокры снег. Уначы і раніцай месцамі туман. Сёння ўдзень 2—8 цяпла. Уначы на чацвер стане даволі холадна, ад 0 да 6 марозу, удзень — 3—10 цяпла.

У пятніцу на тэрыторыю Беларусі завітае атмасферны фронт з боку Заходняй Еўропы. Таму ўначы на пятніцу паўсюдна, а ўдзень месцамі кароткачасовыя дажджы. Уначы і раніцай туман. Уначы да мінус 3 да плюс 3, удзень — плюс 4—11 градусаў. У выхадныя паветра з боку паўднёвага захаду Еўропы прынясе нам цяпло. Кароткачасовыя дажджы чакаюцца ўначы на суботу ў паўночных раёнах краіны. Месцамі туман. На выхадныя ўначы чакаецца ад мінус 2 да плюс 5 градусаў. Удзень у суботу 5—11, у Брэсцкай вобласці да плюс 13, у нядзелю — 8—13 цяпла. Сіноптыкі прагназуюць, што цёплае надвор'е захаваецца і ў першыя дні лістапада.

Сяргей КУРКАЧ.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«НА АДУКАЦЫЮ І АХОВУ ЗДАРОЎЯ ДЗЯРЖАВА ГРОШАЙ НЕ ПАШКАДУЕ»

Фота БЕЛТА.

Пра гэта ўчора на нарадзе аб стане і перспектывах развіцця анкалагічнай дапамогі ў Беларусі, якая прайшла па выніках наведвання РНПЦ дзіцячай анкалогіі ў Бараўлянах, заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт акцэнтаваў увагу на тым, што было вырашана запрасіць на гэту нараду не толькі анкалагаў, але і прадстаўнікоў іншых напрамкаў у медыцыне. «Заўсёды на любой нарадзе, асабліва пры прыняцці сур'ёзных рашэнняў, павінны быць альтэрнатыўныя пункты гледжання, — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — Заўсёды павінны быць людзі, якія гэтак жа гарачна працуюць па іншых напрамках: сардэчна-сасудзістыя захворванні, трансплантalогія, траўматалогія і гэтак далей. Таму што размова ідзе аб мільярдах, можа, нават не рублёў, а долараў, і прымаць рашэнні трэба заўсёды ўзважана, каб яны былі збалансаванымі».

Паводле слоў Прэзідэнта, нягледзячы на прымаемыя меры, праблема росту колькасці анкалагічных захворванняў у Беларусі, як і ў іншых еўрапейскіх дзяржавах, пастаянна абвастраецца. Адным з негатыўных фактараў у гэтай сферы з'яўляюцца наступствы катастрофы на Чарнобыльскай АЭС. «Гэта страшная хвароба паражае і дзяцей, і дарослых. Дзясяткі тысяч жыхароў Беларусі пакутуюць ад розных відаў ракавых пухлін. Статыстыка паказвае, што смяротнасць насельніцтва ад такіх захворванняў вельмі высокая і ўступае толькі сардэчна-сасудзістым хваробам, якія наносяць найбольшы сацыяльна-эканамічны ўрон грамадству», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

У пытанні развіцця сістэмы аховы здароўя ў Беларусі Аляксандр Лукашэнка правёў паралель з тымі рашэннямі, якія прымаліся для развіцця сельскай гаспадаркі. У абодвух выпадках вялася размова аб рэалізацыі комплексных праграм, і прымяняльна да аховы здароўя неабходна было аптымізаваць сістэму медыцынскіх установ у Беларусі.

Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, такая аптымізацыя і аснашчэнне медустаноў сучасным абсталяваннем і інфраструктурай практычна завершаны. «Жыццё ідзе, змяняецца. Дзесьці, можа, фельдчарска-акушэрскі пункт не патрэбен, а дзесьці новы патрэбен, дзесьці бальніца патрэбна была, а сёння — не. Дзесьці аперацыі на ўзроўні раённых бальніц мы не рабілі, а цяпер павінны рабіць», — сказаў беларускі лідар.

Практычна ўсе раённыя бальніцы ўжо аснашчаны неабходным абсталяваннем. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў такіх установах аховы здароўя неабходна, перш за ўсё, звярнуць увагу на гінекалогію і хірургію. «Для гэтага мы павінны былі стварыць самыя сучасныя аперацыйныя цэнтры ў раённых бальніцах, рэанімацыі і выключыць тыя віды паслуг, якія павінны аказвацца ў раённай бальніцы. Як мне дакладваюць, гэта на сённяшні дзень зроблена, за выключэннем, можа, адной-дзвюх бальніц», — сказаў Прэзідэнт. Ён таксама адзначыў: «Больш складанае мы пераносім на абласны ўзровень і ствараем у абласных цэнтрах больш высокі ўзровень дапамогі нашым людзям». І гэты працэс таксама блізкі да завяршэння. У сваю чаргу трэці, самы высокі ўзровень аказання медапамогі — гэта розныя РНПЦ, якія павінны вызначацца самым высокім узроўнем тэхнічнага аснашчэння і дзе павінны працаваць суперспецыялісты. «Каб усё гэта завяршыць, нам яшчэ трэба год, максімум два, у будучай пяцігодцы», — сказаў Прэзідэнт Беларусі.

«Пры ўсіх недахопах і памылках мы вызначыліся і зрабілі асноўнае. Зараз мы будзем кропкава па пэўных напрамках фінансаваць развіццё аховы здароўя — найбольш важных, такіх, як сардэчна-сасудзістыя захворванні, анкалагічныя, траўматалогія», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Адзін з перадавых напрамкаў у развіцці медыцыны, якому, паводле слоў Прэзідэнта, у Беларусі будзе, — гэта развіццё клетачных тэхналогій і геннай інжынерыі. Як было даложана кіраўніку дзяржавы, у шэрагу выпадкаў з іх дапамогай можна нават пазбегнуць неабходнасці перасадкі органаў.

«Мы вызначыліся, якім шляхам ісці. Гэта дарагога каштуе, гэта самае галоўнае», — разважаў Аляксандр Лукашэнка.

«Вы ведаеце маю пазіцыю: адукацыя, ахова здароўя, можа, нават у такой паслядоўнасці, а можа, яны і ўпоравень ідуць. Здаровы адукаваны чалавек патрэбны дзяржаве. Таму ў гэта мы грошы ўкладаць будзем», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы таксама адзначыў, што дзяржава і далей будзе павялічваць сацыяльныя складнік бюджэту. «І апошнія грошы будзем траціць, каб выратаваць чалавека, каб зрабіць яму нармальным жыццё, даць яму нармальную адукацыю. Але будзем рабіць кропкава, першая кропка, першы напрамак — гэта анкалогія», — дадаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка не выключае магчымасці стварэння ў Беларусі сістэмы абавязковага медыцынскага страхавання.

«Наша далейшая стратэгія — гэта, стварыўшы аснову, сканцэнтравацца на галоўных напрамках развіцця аховы здароўя. Я не хачу гаварыць, што мы не будзем праводзіць рэформу аховы здароўя, што мы не пойдзем, як бы гэта непапулярна ні гучала, на медыцынскія страхоўкі, добраахвотныя, абавязковыя і г.д. Людзей пацыху трэба прывучаць да таго, што самае дарагое для нас — гэта здароўе», — сказаў Прэзідэнт.

Паводле яго слоў, здароўе да гэтага часу так і не стала для чалавека самым дарагім. «У бальніцу можна прыйсці адпачыць. Я не хачу пакрыўдзіць старых, але ёсць такія, асабліва ў начальнікаў бацькі: пазваніў, — ну, шпіталізуйце, трэба ж даглядаць маму, тату. Шпіталізуйце, і яна будзе 1,5 месяца ў бальніцы знаходзіцца, а ёй проста можна было лячыцца і даглядаць яе дома. І гэта ёсць — ад гэтага мы, можа, не адразу пазбавімся, але трэба пазбаўляцца», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Ён падкрэсліў, што «бальніца павінна быць тым месцам, дзе лечаць людзей». «І рашэнне павінны прымаць не ўлады, не начальнікі, а ўрачы», — дадаў Аляксандр Лукашэнка. Адсюль, паводле яго слоў, вынікае і пытанне аб неабходнасці будаўніцтва ў краіне дадатковых бальніц. «Ці будзем мы яшчэ якія-небудзь бальніцы будаваць, ці патрэбны яны, калі мы аптымізуем тое, што ў нас сёння ёсць. Таму мы засяродзім сваю ўвагу на асноўных балючых напрамках — там, дзе мы павінны ўкласці грошы. Грошы ёсць, мы іх не пашкадуем», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка лічыць раннюю дыягностыку найбольш важным напрамкам у развіцці анкалагічнай дапамогі.

«Навошта хваробу заводзіць у тупік, каб пасля адтуль выкарабкацца», — сказаў Прэзідэнт, звяртаючыся да дырэктара РНПЦ Вольгі Алейнікавай. Ён падкрэсліў, што, дзе неабходна, у гэтым пытанні трэба «напружваць уладу», каб стварыць умовы для абследавання і ранняга дыягнаставання анказахворванняў, у першую чаргу ў дзяцей. «Дзеці паміраць не павінны, — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — Гэта наша галоўная задача, і тут мы павінны зрабіць усё — ні грошай не пашкадаваць, ні будоўляў. Дзеці — гэта пытанне нумар адзін».

Кіраўнік дзяржавы пацікавіўся ў Вольгі Алейнікавай, што яшчэ неабходна зрабіць у краіне для эфектыўнай барацьбы з анказахворваннямі. Паводле яе слоў, за апошнія гады ўжо шмат зроблена, і айчынная медыцына ў гэтай сферы ўваходзіць у лік перадавых у Еўропе. Адзінае, што неабходна, на думку дырэктара РНПЦ, — гэта набыццё пазітронна-эмісійнага тамографа (ПЭТ), вельмі важнага для ранняй дыягностыкі захворванняў. Кошт гэтага абсталявання складае каля 6 млн еўра, і такі прыбор патрэбны ўсяго адзін на ўсю рэспубліку.

СТАР. 2

Кропка на планеце

каардынаты: 54°22'00" п.ш. 28°13'00" у.д.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗЕМБІН — ВЁСКА БЕЗ ЦЁЗКІ

РЭДКА якія назвы нашых населеных пунктаў не паўтараюцца хоць раз. Толькі ў Зембіна няма цёзкі. Можа, таму і слыхам, і вокам ягонае імя ўспрымаецца свежа, і нечакана. Ён стаіць на самым раздарожжы, калі верыць карце Вялікага Княства Літоўскага, ужо 484 гады. Але ў далёкім 1526 годзе называўся не Зембін, а Жэбін.

СТАР. 4

ДА ВЕДАМА ЧЛЕНАЎ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

29 кастрычніка 2010 г. у 15.00 у зале пасяджэнняў Савета Рэспублікі (вул. Чырвонаармейская, 4) адбудзецца пасяджэнне пятай сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чацвёртага склікання.

Падрабязнасці

ЛІКВІДАЦЫЯ НАСТУПСТВАЎ АВАРЫІ НА ЗАТ «ПІНСКДРЭЎ» ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Як паведамлялася, 25 кастрычніка на тэрыторыі ЗАТ «Пінскдрэў» адбыўся выбух. Быў разбураны цэх па вырабе драўнянастружкавых пліт (будынак памерам 36х126 м, аднапавярховы, цагляны, перакрыцці жалезабетонныя). Ад выбуху абвалілася 100 м² перакрыццяў і 400 м² сцен.

Пацярпелі работнікі цэха. Загінуў 26-гадовы аператар цэха, а пазней з-пад завалаў дасталі загінулага слесара-рамонтніка. Ноччу ў бальніцы памёр яшчэ адзін чалавек. Такім чынам ад выбуху загінула ўжо трое.

Пацярпелыя, а іх на сёння 18 чалавек, знаходзяцца ў бальніцах Мінска, Брэста і Пінска. У большасці пацярпелых тэрмічныя апёкі 3-4 ступені 60% цела, стан іх цяжкі, а трое рабочых знаходзяцца ў вельмі цяжкім.

Па інфармацыі прэс-службы МНС, існуе меркаванне, што прычынай выбуху маглі быць адкладанні драўнянага пылу ў выніку парушэння эксплуатацыі абсталявання па вытворчасці драўняна-паліўных гранул.

На ліквідацыі наступстваў выбуху працавала 34 адзінкі тэхнікі і 121 чалавек. З-пад завалаў выратавалі аднаго чалавека. На месцы здарэння працуюць камісія па надзвычайных сітуацыях Пінскага гарвыканкама, МНС і следчая група пракуратуры Брэсцкай вобласці.

Кіраўніцтва ЗАТ «Пінскдрэў» прыняло рашэнне аказаць матэрыяльную дапамогу сем'ям загінулых і пацярпелых падчас аварыі. «Пінскдрэў» бярэ на сябе ўсе затраты па пахаванні загінулых. Іх сем'ям будзе выплачана аднаразовая матэрыяльная дапамога ў памеры 10 млн рублёў, а пацярпелым — па 3 млн рублёў. Акрамя гэтага, ад «Белдзяржстраха» пацярпелыя атрымаюць страхавыя сумы.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

АУКЦИОНЫ ПО ПРОДАЖЕ КОММЕРЧЕСКОЙ НЕДВИЖИМОСТИ

WWW.RLT.BY

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ЧПУП «Стародорожский кооппром» (продавец)

проводит очередной открытый аукцион по продаже объектов недвижимости, расположенных по адресу: **Минская область, Стародорожский район, д. Новины**, в составе: **Лот № 1:** здание откормочного пункта КРС, об.пл. 938,8 кв.м. Начальная цена с НДС – 6 176 000 бел. руб.; **Лот № 2:** здание свиноооткормочного пункта, об.пл. 1096,8 кв.м. Начальная цена с НДС – 9 798 000 бел. руб.; **Лот № 3:** здание свинарника-маточника, об.пл. 525,2 кв.м. Начальная цена с НДС — 9 421 000 бел.руб.; **Лот № 4:** здание кормоцеха, об.пл. 136 кв.м. Начальная цена с НДС – 1 382 000 бел. руб.

Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 25.09.2009.

Аукцион состоится **04.11.2010** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **03.11.2010** до 17.00 по указанному адресу.

Тел: (8017) 224 61 34; 500 47 12.

Пераймай!

УЗЛЁТ «ЖУРАЎЛІНАГА»,
Або Аграгарадок новага фармату

ЗВЫЧАЙНА аграгарадкі ўтвараюць там, дзе ёсць добрая інфраструктура. Рамантуюць, фарбуюць, аснашчаюць новым абсталяваннем старыя аб'екты, здараецца, адкрываюць даўно зачыненыя дамы бытавых паслуг ці іншыя ўстановы, як правіла, ставяць новую агароджу, асабліва ў цэнтральнай частцы вёскі. «Жураўлінае» — прынцыпова новы гарадок, які створаны ў дзвюх вёсках — Мокрае і Казлы Пружанскага раёна. Раней гэта і былі дзве зусім асобныя, хоць і суседнія вёскі. Цяпер яны злучыліся новай вуліцай з прыгожых новых дамоў.

Мокрае + Казлы = «Жураўлінае»

Дамы на новай вуліцы не зусім падобныя на тыя, што можна сустрэць у любым аграгарадку і якія людзі празвалі прэзідэнцкімі. Тут кожны дом узведзены па індывідуальным праекце, выглядае хораша і па-гаспадарску. У дамах жывуць механізатары і даяркі, спецыялісты сельгаспрадпрыемства, адзін выдзелілі ўчастковаму міліцыянеру, яшчэ адзін — медыцынскаму работніку. Словам, жыллё засялілі тымі людзьмі, якія здабываюць хлеб, а таксама абслугоўваюць працаўнікоў вёскі.

Тых, хто трапляе ў Мокрае альбо Казлы (дарэчы, абедзве гістарычныя назвы вёсак вырашана захаваць), найперш вядуць у школу. Бо новая сучасная школа — гонар вёскі. Тут ёсць усё, літаральна ўсё, што можа спатрэбіцца для паспяховага навучання і развіцця дзяцей: гімнастычныя, харэаграфічныя залы, камп'ютарныя класы і майстэрні для працоўнага навучання, добра аснашчаныя памяшканні для заняткаў разнастайных гурткоў і секцый. Саму школу рэканструявалі, а спартыўны комплекс з басейнам дабудавалі. І цяпер басейнам карыстаюцца не толькі дзеці. З шасці да дзевяці вечара басейн адчынены для наведнікаў: усяго за 3500 рублёў можна плаваць гадзіну кожнаму ахвотнаму. Старшыня сельсавета Святлана Ханавец сказала, што яны з мужам два разы на тыдзень прыязджаюць увечары ў басейн. І дарожкі, як правіла, не пустуюць. Людзі ацанілі такую цудоўную магчымасць для падтрымкі фізічнай формы.

Яшчэ Святлана Мікалаеўна расказала, што іхні ФАП на адным з аглядаў быў прызнаны лепшым у рэспубліцы. Па-першае, ён размешчаны ў новым будынку, а па-другое, аснашчаны найноўшай медыцынскай тэхнікай. Ёсць зубаўрачэбны, фізіятэрапеўтычны, шэраг іншых кабінетаў, дзе вяскоўцы атрымліваюць медыцынскую дапамогу і праходзяць курс аздараўлення.

Крамы, гатэль, рэстаран

У вёсках ёсць крамы розных формаў уласнасці. Але літаральна за год-два на ўзгорку вырас прынцыпова новы аб'ект, які назвалі грамадскім комплексам аграгарадка «Жураўлінае». Здалёк гэтая пабудова нагадвае невялікія старадаўнія палацы з вежай. Зблізку нечым напамінае ўтульныя гандлёвыя комплексы невялікіх еўрапейскіх гарадоў з акуратнымі будынкамі і брукаванкай пад нагамі. У Мокраўскім комплексе кампактна размясціліся рэстаран, гасцініца, крама, кулінарыя. Загадчыца гэтай прыгожай установы, паводле вызначэння, можа быць толькі прыгожай жанчынай. Такую мы і сустрэлі на парозе. Любоў Паўлаўна Гоган на хаду давала мноства распараджэнняў рабочым, што ўстанаўлівалі мэблю, правяралі праводку, заканчвалі добраўпарадкаванне рэстарана.

Гаспадыня адразу павяла па новым гатэлі, дзе яшчэ не выветрыўся пах фарбы і новых мэблі і дываноў. Сем гасцінічных аднамесных нумароў і адзін двухпакаёвы VIP-нумар хоць сёння гатовыя прыняць гасцей. Кожны з іх аформлены па-іншаму: мэбля, шторы, пакрывалы, пасцельная бялізна вырашаны ў сваёй колеравай гаме для кожнага пакоя. Прасторны хол са скуранымі канапамі, светлыя лесвіцы, саўна на першым паверсе — усё як у добрых гатэлях.

СТАР. 2

Грамадскі цэнтр.

ІНТЭРНЭТ ПАТАННЕЕ?

З 1 лістапада «Белтэлекам» зніжае на 50 працэнтаў кошт гарантаванай паласы прапускання для інтэрнэт-аператараў.

Гэта, дарэчы, ужо трэцяе зніжэнне кошту паслугі ў бягучым годзе. Так, з 19 красавіка кошт гарантаванай паласы прапускання быў зніжаны для інтэрнэт-аператараў на 25 працэнтаў, а з 1 ліпеня — на 50 працэнтаў. Кампанія «Белтэлекам» улічвае інтарэсы бізнэсу і дзяржавы і сваімі дзеяннямі падкрэслівае важнасць фарміравання якасных і аптымальных па цане прапаноў шырокапалоснага доступу ў інтэрнэт на сучасным рынку інфармацыйных тэхналогій.

Надзея НІКАЛАЕВА.

АКНО Ў ПАРЫЖЫ БАРЫСА ЗАБОРАВА

ДЗЕЛЯ ПЕРШАЙ ВЫСТАВЫ МАСТАКА НА РАДЗІМЕ ПЕРАФАРБАВАЛІ АДНУ З ЗАЛАЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА МАСТАЦКАГА МУЗЕЯ

Скульптурная кампазіцыя «Пісьменнасць і кніга».

Гэты чалавек абсалютна адкрыты і шчыры, але стрыманы. Ён здаецца засяроджаным, але чуйна рэагуе на рэплікі і выказванні. Адчуваецца, што гатовы сказаць пра сябе ўсё, як ёсць, ад самага дзяцінства — наш чалавек! А ў той жа час усё роўна зразумела, што застанецца тое, што належыць толькі яму, бо наўрад ці словамі можна перадаць усе пачуцці, якія яму выпала паспытаць за апошнія 30 гадоў, калі ён пакінуў Мінск і паехаў у Парыж. На зусім. І здолеў яго заваяваць! Ён мог бы хіба намаляваць тое, што перажыў пасля 1981 года. Але ў яго творах зусім іншае пачуццё — лёгкага і пранізлівага суму па тым свеце, які быў, але знікае і ўсё-такі застаецца ў памяці. Гэта нібыта пра яго самога...

Імя Барыса Заборава апошнім часам часта гучала ў беларускай прэсе — поспех, які напаткаў мастака пасля ад'езду, тое, што яму ўдалося трапіць у мастацкую эліту свету, прымушала краіну задумацца пра яго вяртанне. Вяртанне не літаральнае, а духоўнае: праз магчымасць беларускай публікі бачыць творы мастака на радзіме. Бо не кожны даедзе ў славутую галерэю Уфіцы ў Фларэнцыі, дзе сярод прац Джота, Бацічэлі, Леанарда да Вінчы, ёсць твор Заборава. Наўрад ці хто з яго беларускіх прыхільнікаў здолее патрапіць на персанальную выставу мастака ў Парыж ці Амстэрдам, не гаворачы пра Нью-Ёрк ці Токіа, ці нават у Расію. Але каб ганарыцца творцам, трэба яго ведаць. І вось пасля прыезду з карцінай «Гумно», якая засталася ў калекцыі Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі, пачалася падрыхтоўка да першай персанальнай выставы Барыса Заборава, падчас якой беларускі глядач можа даведацца пра Заборава тое, чаго дагэтуль не ведаў — праз адценні яго твораў.

СТАР. 2

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 27.10.2010 г. (для б/н разлікаў)

▲ 1 долар ЗША	3 005,00	1 чэшская крона	170,51
▼ 1 еўра	4 195,28	1 польскі злоты	1066,96
1 латвійскі лат	5 914,77	▼ 1 расійскі рубель	98,85
1 літоўскі літ	1 215,07	1 украінская грыўня	378,18

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў Цэнтрабанк РФ

USD	30,4000
10 UAH	38,2582
1000 BYR	10,1300
EUR	42,4658

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Минский городской центр недвижимости

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

ИНФОРМИРУЕТ

В извещении о проведении 29 октября 2010 года 104-го открытого аукциона по продаже права заключения договоров аренды (сроком на 5 лет) зданий, сооружений и помещений коммунальной собственности г. Минска (извещение опубликовано в газете «Вечерний Минск» от 15.10.2010 и газете «Звязда» от 16.10.2010) строки с 59 по 63 исключить. Телефон для справок **227-40-22**.

ISSN 1990 - 763X

«НА АДУКАЦЫЮ І АХОВУ ЗДАРОЎЯ ДЗЯРЖАВА ГРОШАЙ НЕ ПАШКАДУЕ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Як было далажана Прэзідэнту, плануецца, што ў найбліжэйшай будучыні і гэта праблема будзе знята. Гаворачы аб поспехах, дасягнутых у Беларусі ў сферы барацьбы з анкалагічнымі захворваннямі ў дзяцей, Вольга Алейнікава адзначыла, што, калі яна прыйшла ў анкалогію больш як 30 гадоў таму, сярэдняя працягласць жыцця дзіцяці, хворага на рак, была каля месяца. Цяпер жа амаль 75 працэнтаў дзяцей з гэтай страшнай хваробай поўнасцю вылечваюцца.

Дырэктар цэнтра таксама расказала, што ў хуткім часе побач з РНПЦ плануецца пабудаваць пансіянат на 100 месцаў, дзе будуць жыць бацькі юных пацыентаў. Кіраўнік дзяржавы адобрыў гэту ідэю, падкрэсліўшы, што бацькі павінны мець магчымасць знаходзіцца побач са сваімі дзецьмі.

Гаворачы аб развіцці медыцыны ў цэлым і анкалагічнай дапамогі ў прыватнасці, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што грошы трэба лічыць, накіроўваць туды, куды гэта сёння неабходна, фінансуючы першачарговыя праекты. Прэзідэнт Беларусі наведаў некалькі аддзяленняў РНПЦ, аперацыйны блок, пагутарыў з пацыентамі і іх бацькамі. Ён таксама агледзеў гульнявы пакой, дзе ў гэты час праходзілі заняткі дзяцей з педагогамі. Дзякуючы індывідуальнаму навучанню пасля выздараўлення дзеці могуць весці не толькі паўнацэннае жыццё, але і вярнуцца ў свой клас. У гэтым жа гульнявым пакоі ўстаноўлены два ноўтбукі, перададзеныя ў дар РНПЦ ад імя Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі. Праз інтэрнэт дзеці атрымаюць дадатковую магчымасць для сувязі з бацькамі.

Падчас наведвання РНПЦ Аляксандр Лукашэнка таксама пагутарыў з дзяўчынай, якая некалькі гадоў таму атрымала лячэнне ў гэтай установе і поўнасцю выздаравела. Штогод у цэнтры высокакваліфікаваную медыцынскую дапамогу атрымліваюць да 5 тыс. пацыентаў.

Зарплата ўрачоў павінна залежаць у першую чаргу ад іх прафесійнага ўзроўню, заявіў Аляксандр Лукашэнка. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што ў пытанні заработнай платы ўрачоў «не будзе ўраўнілаўкі». «Так, у нас ёсць пакуль праблемы з маладымі ўрачамі. Нам трэба падумаць, як іх яшчэ падтрымаць, — адзначыў Прэзідэнт. — Не будзем падтрымліваць маладога ўрача — не будзе свяцілаў».

«Калі размова ішла аб заработнай плаце, мы доўга думалі, як плаціць. Але нельга ўраўнілаўкай займацца. Трэба суперурачам плаціць суперзарплату, сярэднім — сярэднюю, ну а тых, якія яшчэ не падцягнуліся да гэтага, мы не можам ураўнаваць са свяцііламі. Гэтага нельга рабіць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. У прыватнасці, сёння ў Беларусі вызначана кола з прыкладна 50 розных відаў аперацый, за правядзенне якіх дзяржава плаціць значныя грошы.

БЕЛТА.

УЗЛЁТ «ЖУРАЎЛІНАГА»...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Асартымент крамы (на свае вочы бачыла) нічым не саступае гандлёвым прадпрыемствам абласнога цэнтра. Каўбасы, мясныя, малочныя прадукты — усё некалькіх відаў розных вытворцаў. Побач — кулінарыя, дзе неўзабаве можна будзе набыць свежыя паўфабрыкаты і гатовыя вырабы. І гэта, несумненна, ацэняць вясковыя гаспадыні.

Рэстаран пакуль не зусім гатовы, але брыгада будаўнікоў, падобна на тое, уносіць апошнія штрыхі ў яго аздабленне і добраўпарадкаванне. Масіўныя драўляныя сталы і крэслы чакаюць свайго часу, каб быць расстаўленымі ў зале. Вялікая зала рэстарана афармлена ў сярэднявечным стылі. Зверху звісаюць жырандолі ў выглядзе колаў, на сценах прымацаваны гербы знакамітых родаў зямлі беларускай. Сцены, столь, мэбля зроблены пад дрэва: сучасна, стыльна і пад старадаўнасць.

Бона кастынг не прайшла

Любоў Паўлаўна — філолаг па адукацыі, цудоўна ведае гісторыю сваіх мясцін. Як патрыёт даўніны, яна загарэлася ідэяй назваць комплекс «Фальварак у Боны» у гонар каралевы, якая валодала некалі гэтымі землямі, падаравала Магдэбурскае права Пружанам. Але знайшліся апаненты, якія ідэю не падтрымалі. Перамагла думка, што трэба надаць цалкам беларускую назву. Пакуль такая назва не нарадзілася, і гаспадары «фальварка» з удзячнасцю прымаюць усе прапановы.

Падчас азнаямлення з такім не зусім звычайным для вёскі аб'ектам, міжволі ўзнікае пытанне, на каго ён разлічаны. Калі жыхары аграгарадка пайшлі ў басейны і трэнажорныя залы, гэта не азначае, што яны пойдуць у рэстаран, а сваіх гасцей-родзічаў павядуць у гатэль. «Вядома, мы чакаем турыстаў, — перахоплівае пытанне ў вачах Любоў Гоган. — Не так далёка Белавежская пушча, зараз будуецца аб'язная дарога вакол нацыянальнага парку. Думаем, што будуць госці і ў гасцінічных нумарах, і ў рэстаране. Дарэчы, апошні яшчэ і не адкрыўся, а прапаноў мы атрымліваем шмат. Нават карпаратыўныя вечарыны замаўляюць фірмы з Брэста. Калі рэстаран зарэкамендуе сябе, думаю, кліенты знойдуцца, каб адпачыць не ў горадзе, з добрай кухняй і абслугоўваннем».

Менавіта на такі ўзровень будуць арыентаваць усіх 22-х работнікаў новага комплексу, якіх плануецца неўзабаве прыняць на працу.

Жыві і помні

Практычна разам з усімі аб'ектамі сучаснага і зручнага жыцця непадалёк узводзілі помнік землякам, якія бязвінна загінулі падчас апошняй вайны. 17 ліпеня 1942 года стаў трагедыяй тутэйшых мясцін. З вёсак Казлы, Кушалі, Ліхачы, Краснае, Нямковічы, Пасталова, Сілічы карнікі сагналі і расстралялі ўсіх мужчын, старэйшых за 16 гадоў. Новы час, які наступіў за гэтым, стаў парой удовіных і мацярынскіх слёз. У адных толькі Казлах былі забітыя ў той дзень 182 чалавекі. Недалёка ад месца, дзе расстраляныя і пахаваныя людзі, узнёсся ўвысь манумент. Вакол помніка пасаджана 180 дубкоў і дзве бярозы. Ніхто цяпер дакладна не ўспомніць, як атрымалася, але ў той ракавы дзень разам з мужчынамі забілі і дзвюх жанчын...

У распрацоўцы канцэпцыі помніка браў удзел і кіраўнік Нацбанка Беларусі Пётр Пракаповіч. Пётр Пятровіч родам з вёскі Казлы. І ўвекавечыць памяць землякоў палічыў сваім святым абавязкам. Нацбанк дапамог і ў фінансаванні будаўніцтва манумента, а таксама іншых аб'ектаў аграгарадка.

Помнік у Казлах.

* * *

«Пастунова «Жураўлінае» становіцца адной з прыгажэйшых мясцін на Пружаншчыне», — гаворыць старшыня раённага Савета Віктар Макарэвіч, з якім мы наведалі вёскі. А старшыня сельсавета Святлана Ханавец скардзіцца, што катастрафічна памяншаецца асабісты статак у вяскоўцаў, усё менш ахвотных займацца асабістай гаспадаркай. Але ж даводзіцца канстатаваць і ў рэшце рэшт згаджацца, што гэта працэс аб'ектыўны. Як той казаў, за што змагаліся, там і аказаліся. На самым пачатку стварэння аграгарадкоў было задумана, што ўмовы пражывання людзей там павінны набліжацца да гарадскіх. І калі зарплата ў ААТ «Жураўлінае» самая большая ў раёне (сярэдні яе паказчык даўно перавысіў адзнаку ў мільён рублёў), то наіўна чакаць, што людзі кінуцца набываць кароў і свіней у асабістае карыстанне. Наадварот, яны пасля работы ідуць у басейн, спартыўную залу, а за прадуктамі заходзяць у крамы. Дарэчы, мясцовыя яблыкі тут прадаюцца па цане крыху больш за тысячу рублёў. У Брэсце такіх цэн днём з агнём не знойдзеш.

Такія дамы ў «Жураўліным».

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Фота аўтара.
Пружанскі раён.

БЕЛАРУСЬ ПА ІНДЭКСЕ ЎЗРОЎНЮ АДУКАЦЫІ АПЯРЭДЖВАЕ ГЕРМАНІЮ, АНГЛІЮ І ЯПОНІЮ

Пра гэта паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ва ўрадзе.

Згодна з дакладам аб развіцці чалавека за 2009 год у рэйтынгу па індэксе развіцця чалавечага патэнцыялу Беларусь заняла 68 месца сярод 182 краін і тэрыторый свету і ўвайшла ў лік краін з высокім узроўнем развіцця чалавечага патэнцыялу. Пры гэтым па індэксе ўзроўню адукацыі (0,961) Беларусь падзяляе з Латвіяй 26 месца і апярэджвае шэраг краін Еўропы — Швейцарыю (0,936), Чэхію (0,938), Германію (0,954), Польшчу (0,952), Балгарыю (0,930), Расію (0,933), а таксама Японію (0,949), Ізраіль (0,947), Злучанае Каралеўства Вялікабрытаніі і Паўночнай Ірландыі (0,957).

У БЕЛАРУСІ СПРОШЧАНЫ ПАРАДАК ПРАВЯДЗЕННЯ ПЕРАПЛАНІРОЎКІ КВАТЭР

Гэта прадугледжана пастановай Савета Міністраў № 1526 ад 20 кастрычніка 2010 года. Пашыраны пералік рамонтна-будаўнічых работ, якія не патрабуюць дазволу выканкама і распрацоўкі праекта. У яго дадаткова ўвайшлі работы па дэмантажу ваннай і ўстаноўцы душавой кабіны, пераносу існуючай і (або) устаноўцы дадатковай водаразборнай арматуры, замене ўнутрыкватэрных трубаправодаў водазабеспячэння і каналізацыі, а таксама падлогавага пакрыцця. Дазвол неабходны для таго, каб змяніць колькасць і (або) агульную плошчу жылых памяшканняў дома, замяніць нясучыя канструкцыі, змяніць будаўнічы аб'ём або плошчу дома і (або) нежылых пабудоў, аснасціць іх дадатковымі відамі інжынернага абсталявання, уладкаваць балконы і лоджыі, а таксама ўладкаваць і пераўладкаваць вонкавыя сеткі. Новыя рэдакцыі палажэнняў уступяць у сілу праз месяц пасля афіцыйнага апублікавання пастановы.

БЕЛТА.

ПРАДПРЫМАЛЬНЫЯ ВЫКЛАДЧЫКІ НА ЛАВЕ ПАДСУДНЫХ

У суд перададзена крымінальная справа аб сістэматычным атрыманні хабараў двума выкладчыкамі Гомельскага дзяржаўнага дарожна-будаўнічага каледжа.

Нагадаем, сёлета ў чэрвені супрацоўнікі Гомельскага ўпраўлення КДБ затрымалі выкладчыцу гэтай навучальнай установы. Гэта адбылося падчас атрымання жанчынай незаконнага грашовага ўзнагароджання ад навучэнца — за паспяховую здачу экзамена. У ходзе расследавання ў крымінальнай справе з'явіўся яшчэ адзін фігурант — муж затрыманай, выкладчык таго ж каледжа. У грашовым эквіваленце ацэньваліся залікі, іспыты, курсавыя работы. Для кожнай «паслугі» існавала свая такса: у сярэднім ад 30 да 200 тысяч беларускіх рублёў. Некаторым давалі магчымасць «здаць» іспыты... у доўг. У затрыманай выкладчыцы канфіскавалі сшыткі, у якіх яна вяла падрабязны ўлік незаконных даходаў. 228 крымінальных спраў, заведзеных у дачыненні да выкладчыцы, аб'ядналыя ў адну вытворчасць. У крымінальнай справе прадстаўлена больш за 170 сведкаў. Размова ідзе аб атрыманні незаконных грашовых узнагарод на агульную суму больш за 30 мільёнаў беларускіх рублёў. Як расказалі ў прэс-групе ўпраўлення КДБ па Гомельскай вобласці, сужэнцам прад'яўлена абвінавачванне ў атрыманні незаконных грашовых узнагарод, учыненых паўторна групай асоб па папярэдняй змове.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

З НАЖОМ І КАЧАРГОЙ

Сварка паміж мужам і жонкай у вёсцы Гнеўчыцы Іванаўскага раёна скончылася злачынствам. Нецвярозая 36-гадовая кабета нажом ударыла мужа. З пранікальным раненнем груднoй клеткі і пашкоджаннем унутраных органаў 42-гадовы мужчына дастаўлены ў бальніцу. Жонка затрымана.

У Століне два 20-гадовыя хуліганы качаргой і кіем збілі: мужчын 20-ці, 26-ці і 32-х гадоў. У свае дваццаць абодва зламыснікі ўжо маюць судзімасці за крадзяжы.

Яна СВЕТАВА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

БЕЛАРУСЬ — АДНА З НАЙМЕНШ КАРУМПАВАНЫХ У СНД

Расія заняла 154-е месца з 178 магчымых у індэксе ўзроўню карупцыі краін свету, падрыхтаваным Transparency International. У 2010 годзе Расіі было выстаўлена 2,1 бала з магчымых дзесяці. Годам раней Расія займала ў рэйтынгу Transparency International 146-е месца.

Расія ў рэйтынгу 2010 года дзеліць сваё 154-е месца з такімі краінамі, як Папуа-Новая Гвінея, Таджыкістан, Конга і Гвінея-Бісаў. З краін СНД у спісе гэтага года лідзіруюць Казахстан і Малдова, якія займаюць 105-е месца. Абагналі Расію ў спісе таксама Арменія (123-е месца), Беларусь (127-е месца), Украіна і Азербайджан (дзеляць 134-е месца).

Найвышэйшы бал у рэйтынгу Transparency International атрымалі Данія, Новая Зеландыя і Сінгапур — 9,3 бала. Апошняе месца ў рэйтынгу заняла Самалі. Ёй было прысвоена 1,1 бала.

У АКІЯНАРЫУМЕ АБЕРХАЎЗЭНА ПАМЁР ЗНАКАМІТЫ ВАСЬМІНОГ-ВЯШЧУН ПАЎЛЬ

У аўторак раніцай у акіянарыуме Sea life нямецкага горада Аберхаўзэна памёр знакаміты на ўвесь свет васьміног-вяшчун па мянушцы Паўль. Падчас нядаўняга чэмпіянату свету па футболе ў ПАР ён правільна адгадаў усе вынікі зборнай Германіі, а таксама правільна назваў чэмпіёна і бронзавага прызёра сусветнага першынства.

У акіянарыуме абяцаюць, што праз некаторы час у іх з'явіцца новы Паўль, передае «Савецкі спорт».

Супрацоўнікі Sea Life плануюць арганізаваць своеасаблівы мемарыял у гонар знакамітага васьмінога-вешчуна. На вялікім экране яны маюць намер паказваць самыя прыгожыя і хвалюючыя моманты яго жыцця, а таксама выставіць на ўсеагульны агляд урну з прахам Паўля і памятныя падарункі з усяго свету.

Асобіны віду Octopus vulgaris жывуць самае большае тры гады, і па людскіх мерках Паўль быў ужо дзядулем. Пасля ЧМ-2010 ён быў акружаны ласкай і клопатам, забяспечаны ўсім неабходным. Нягледзячы на сусветную славу, Паўль быў даволі сціплы: ён здавольваўся сайдай і дзвюма мідыямі ў дзень.

ЗША ПЕРАТВОРАЦЬ ГУАМ У ПЛАЦДАРМ ДЛЯ БАРАЦЬБЫ З КІТАЕМ?

ЗША плануюць пашырыць сваю ваенную прысутнасць на Гуаме — найбуйнейшым стратэгічным ваенным аб'екце Вашынгтона ў Ціхім акіяне. Як пісала 26 кастрычніка The Telegraph, планы ЗША звязаныя з умацаваннем пазіцый Кітая на моры.

У прыватнасці, ЗША збіраюцца пабудаваць на востраве док, здольны прымаць атамныя авіяносцы тыпу «Німіц». Акрамя таго, запланавана абсталяванне Гуама найноўшымі сістэмамі супрацьракетнай абароны і пашырэнне авіябазы «Андэрсан», размешчанай на паўночны ўсход ад астраўнога мястэчка Юга.

Паводле папярэдніх ацэнак, запланаваныя работы абыдуцца амерыканскаму бюджэту ў 12 мільярдаў долараў. Сума, выдаткаваная на ўмацаванне Гуама, стане рэкорднай для ціхаакіянскага рэгіёна з часоў Другой сусветнай вайны і найбуйнейшым ваенна-марскім праектам за апошнія дзесяць гадоў.

ЛІКВІДНЫХ АДНАПАКАЁВАК АМАЛЬ НЕ ЗАСТАЛОСЯ

Даволі цікавая сітуацыя гэтай восенню назіраецца на мінскім рынку арэнды жыллёвай нерухомасці. Ажыятажны попыт на кватэры звычайна бывае ў жніўні і верасні, калі на рынку актывізуюцца «новыя» студэнты, а потым ідзе адкат попыту... Сёлета на рынку ўсё крыху інакш.

Сёння самыя слабенькія па якасці аднапакаёвыя кватэры са старой мэбляй ці часткова з мэбляй можна адшукаць па кошце 200—220 долараў толькі ў Заводскім раёне і Шабанах. У Курасоўшчыне, Малінаўцы і нават у новабудоўлях звычайныя стандартныя аднапакаёўкі каштуюць ужо 230—260 долараў.

Паводле інфармацыі **агента па аперацыях з жыллёвай нерухомасцю агенцтва нерухомасці «Дзінас» Іны КУЛЬШЫ**, ліквідных аднапакаёвых кватэр (сярэдняя якасць жылля адпавядае сярэдняму кошту арэнды 250 долараў) уздоўж лініі метро сёння ўжо амаль не засталося. Лепшыя па якасці невялікія кватэры з сучасным рамонтам, мэбляй і бытавой тэхнікай побач з метро каштуюць ужо 300—350 долараў, аднак і такіх кватэр сёння хапае ўжо не для ўсіх кліентаў. У зусім «свежых» новабудоўлях аднапакаёўкі без мэблі каштуюць 200, а з мэбляй 250 долараў. Двухпакаёўкі там без мэблі прапануюцца за 250, а часткова з мэбляй за 300 долараў. Трохпакаёўкі з кухняй каштуюць 350 долараў плюс камунальныя паслугі.

Сапраўды якасныя двухпакаёвыя кватэры бліжэй да цэнтра каштуюць цяпер 800—900 долараў.

У апошні месяц з'явіўся нават нядрэнны попыт і на стыльныя вялікія кватэры эліт-класа. Гэта трох-, чатырохпакаёвыя кватэры з агульнай плошчай каля 85—90 квадратных метраў, дзе рамонт ажыццяўляўся з дапамогай прафесійных дызайнераў. Арэнда такога жылля каштуе сёння 1,2—1,7 тысячы долараў. Кватэры па такім цэнніку цяпер здымаюць прыватныя камерцыйныя фірмы, багатыя прадпрымальнікі з Расіі, прадстаўнікі грамадскіх аб'яднанняў...

Спецыялісты агенцтваў нерухомасці прагназуюць падаражанне якасных і ліквідных кватэр менавіта ў лістападзе і ў першай палове снежня. Адразу пасля выбараў попыт на хадавыя кватэры (сярэдняя якасць, побач метро) і дарагое жыллё павінен істотна паменшыцца. А адсутнасць стабільнага попыту павінна выклікаць патанненне арэнды.

Праўда, эксперты рынку арэнды не выключаюць, што на сегменце звычайных стандартных кватэр і жылля ў новабудоўлях працэс патанення арэнды можа адбыцца і раней — калі кватаранты атрымаюць «цяжкія цэтлікі» па кватэрнай плаце. А вось сапраўды якасныя кватэры з сярэднім цэннікам таннець увогуле не будуць, упэўнены спецыялісты рынку жыллёвай нерухомасці.

Сяргей КУРКАЧ.

Абзац

◢ 25 кастрычніка здарыўся пажар на сталічным прадпрыемстве «Мінскдрэў». Паведамленне паступіла на пульт дзяжурнага МНС ад вартаўніка прадпрыемства. Праз некалькі хвілін выратавальнікі былі на месцы. Гарэлі адходы драўніны на адкрытай плошчы 200 кв. метраў. Пацярпелых няма, нікога не эвакуявалі, прычына здарэння высвятляецца. Сувязі з пажарам на «Пінскдрэве» спецыялісты не бачаць.

◢ **Нелегальная партыя электронных носьбітаў інфармацыі на суму Br205 млн канфіскаваная ў Браслаўскім раёне. Груз быў выяўлены пры правядзенні спецмерапрыемстваў мытнікамі сумесна з памежнікамі і працаўнікамі падатковай інспекцыі. Пры абследаванні гаспадарчых пабудоў у г.п. Відзы быў знойдзены склад тавараў вытворчасці Еўрасаюза. У непрыстасаваным памяшканні захоўвалася больш за 3,7 тыс. новых гульнявых флэш-картаў, кампакт-дыскі для гульнявых прыставак, а таксама 6,3 тыс. футляраў для кампакт-дыскаў. Праводзіцца праверка.**

Поўны абзац

◢ Эмір Кустурыца стаў «ганаровым удмуртам». Творчая інтэлігенцыя Удмуртыі, дзе адбыўся канцэрт групы «The No Smoking Orchestra», прысвоіла сербскаму рэжысёру званне «Ганаровы удмурт». Такое ж званне раней атрымалі мастак Казімір Малевіч, касманаўт Юрый Гагарын, рок-музыкант Сяргей Курохін, паэт Дзмітрый Прыгаў і музычны крытык Арцемій Троіцкі. Разам з граматай аб прысваенні ганаровага звання Кустурыцы ва ўрачыстай абстаноўцы ўручылі драўляны нагрудны знак і войлачную шапку. Славуты музыка і рэжысёр прызнаўся, што ў Іжэўску адчувае сябе намнога больш камфортна, чым у Нью-Ёрку, дзе ён 2 гады выкладаў у Калумбійскім універсітэце.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

АКНО Ў ПАРЫЖЫ...

РАССЕЯНАЕ СВЯТЛО

Падрыхтоўка да выставы ішла досыць складана: аўтар хацеў паказаць у Беларусі не выпадковыя творы, а сутнасць свайго парыжскага перыяду — праз 37 твораў жывапісу, графікі і нават адну скульптуру. Выстава спецыяльна фарміравалася для Мінска, і галоўны музей краіны пайшоў дзеля яе на неверагодны крок: знарок перафарбавалі сцены адной з залаў з зялёнага колеру ў белы.

— Было вельмі складана тэхнічна сабраць лепшыя творы, гэта няпроста і фінансава, патрабуе бюджэту, каб рабіць вялікую рэтраспекцыю. Мы не мелі такіх магчымасцяў, — прызнаецца аўтар. — Гэтыя працы збіраліся толькі з блізкага (напэўна, па мерках Заборава. — Аўт.) замежжа: Англія, Бельгія, Галандыя, Францыя... Яны прадстаўляюць малую частку маёй працы. Выстава, на мой погляд, атрымалася ўдалай. Мяне абсалютна задавальняе памяшканне, дзе размясціліся творы, а таксама тое, што ўдалося ўсталяваць рассеянае святло. Бо мае карціны значна лепш успрымаюцца пры такім асвятленні, а не пры кропкавым. Я не ўяўляю, што можна паставіць святло такім цудоўным чынам, як гэта адбылося. Яно дае адчуванне паветра.

ДАЛЁКІ ШЭРЫ

Нельга сказаць, што Забораў быў абсалютна невядомым мастаком у Беларусі перыяду СССР да ад'езду. Ён актыўна працаваў, зарабляючы на жыццё афармленнем кніг — у тым ліку класікаў беларускай літаратуры, напрыклад, Купалы. Сярод кніжных графікаў карыстаўся аўтарытэтам, у нейкі час мог нават выбіраць сам, якую кніжку хоча аформіць. Мог бы так жыць і далей. І вось на табе: аднойчы вырашыў адкрыць для сябе акно ў Парыж. Натуральна, Парыж для мастакоў — гэта горад, дзе здаўна правяраецца іх вартасць і ўвасабляюцца самыя смелыя творчыя задумы. Але каб вось так рызыкаваць, страціўшы ўсё тое, што мог мець мастак у «саўку» і пачаць з нуля...

— Ёсць мільён прычын для таго, каб з'ехаць. Прааналізаваць увесь гэты шлях я не ў стане, — прызнаецца Забораў. — У Мінску я быў іншым мастаком, да пераезду ў Францыю паспяхова займаўся кніжнай графікай. Менавіта жаданне заняцца жывапісам вымусіла да ад'езду. Я заўсёды думаў, што ў кніжнай графіцы мастак — персона другасная. Ён заўсёды знаходзіцца пад уплывам літаратурнага тэксту, ён павінен інтэрпрэтаваць яго. Гэта мне перашкаджала — так, што ў нейкі момант хацелася быць і аўтарам сцэнарыя, і выканаўцам галоўнай ролі ў адной асобе. Што ў мяне і атрымалася ў выніку.

ЭПІЗАДЫЧНЫ ЧЫРВОНЫ

Калі чалавек з'язджае, то губляе асяроддзе, якое з'яўляецца часткай яго асобы. Для творцы гэта значыць шмат. У Заборава на радзіме былі людзі, з якімі ён сябраваў, быў блізкі духоўна. Гэта асобы, якія належалі да творчай эліты — не толькі мастакі, але і людзі кіно, пісьменнікі (напрыклад, Куляшоў, Танк, Быкаў...). На пытанне «Звязды» пра тое, ці проста было парваць усе сувязі і вырашыцца на вымушаную адзіноту ў іншай краіне і ці знайшоў мастак сваё асяроддзе ў Парыжы, ён адказаў:

— Першыя 15 гадоў усё было абарвана, як вы разумееце. Але ў сувязі з вядомымі падзеямі, якія змянілі краіну, якую я пакінуў, усё змянілася. Я наладзіў кантакты з былымі сябрамі, час ад часу яны наведвалі мяне. А духоўная сувязь ніколі не прыпынялася. Так, у мяне былі сябры сярод паэтаў, пісьменнікаў, у большасці гэтыя людзі ўжо сышлі. Я б хацеў сустрэць тых, хто жывы, як Рыгор Барадулін... Маё асяроддзе ў Парыжы прыблізна такой жа якасці. Гэта людзі тэатра, пісьменнікі, паэты, менш мастакоў. Хоць практычна з усімі мастакамі, якія жывуць у Парыжы, у мяне цудоўныя адносіны, але больш за 2-3 чалавекі ў ліку сваіх блізкіх сяброў я не магу назваць. Духоўнае асяроддзе ўвесь час застаецца з намі, гэта не залежыць ад перамены месца жыхарства.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

АДЦЕННІ ЗЯМЛІ

Цяпер ён можа шчыра расказваць пра тую адзіноту, якую прыйшлося перажыць ў першыя гады парыжскага жыцця — без дасканалай французскай мовы, пры падтрымцы хіба самых блізкіх — сям'і — яму ўдалося зрабіць немагчымае. Па нашых мерках. Але Забораў прызнаецца, што і цяпер з французскай не на «ты», што пазбягае вялікіх сходаў, дзе трэба казаць нейкія прамовы. Аднак лічыць Парыж «сваім» горадам.

— Шмат гарадоў блізкіх для мяне, размяркоўваць іх па месцах я не буду. Мінск родны горад, Парыж родны, горад, дзе я стаў тым, кім стаў. Яшчэ добры горад Верона, я там працую... Па перакананнях я — чалавек свету. Я проста мастак, і ўсё. Каранямі я тут. Але падсумаваў увесь свой вопыт, дасягнуў цяперашняга творчага ўзроўню ў Францыі. Мне здаецца, што ў маіх творах прысутнічае ўсё, што зведаў у гэтым свеце: беларускае дзяцінства, руская культура, на якой выхаваны, еўрапейская частка — французская культура, дзе я рэалізаваўся як творца.

Па прызнанні Барыса Абрамавіча, Мінск вельмі змяніўся пасля яго ад'езду. Самае яркае яго ўражанне ад беларускай сталіцы — іншая публіка, адкрытыя твары. А італьянскім і французскім сябрам Заборава, якія прыехалі разам з ім, спадабаўся мінскі «сталінскі ампір».

УДАЛЫ ЗЯЛЁНЫ

Мінск вітае Барыса Заборава як зорку. Так і ёсць: проста мы мала ведаем пра мастацкае жыццё, якое існуе недзе па-за межамі нашай краіны. Нам цяжка ўявіць рэальныя маштабы замежных выстаў, у якіх прымаюць удзел нашы творцы, якія выехалі ў пошуках і чаканнях дасведчанай, зацікаўленай і актыўнай публікі. Нас могуць уразіць іх асабістыя перамогі ў канкрэтных праектах, калі ёсць нагода напоўніцца пачуццём гонару: маўляў, нашы людзі ды ў Галівудзе... Ці як у Заборава — у галерэі Уфіцы. Але калі б гэтага не было, ён усё роўна быў бы такім жа таленавітым мастаком, які мае свой погляд на свет і выдатна валодае майстэрствам.

— Мая праца ва Уфіцы: як заўсёды, усё здарылася выпадкова, калі наогул выпадковасць існуе. Праца «Мастак і яго мадэль» удзельнічала ў праекце «Аўтапартрэт XX стагоддзя». Выстава правісела два месяцы ў Парыжы і потым пераехала ва Уфіцы. Потым ад іх была прапанова, доўга ішлі перамовы аб набыцці, гэта было звязана з грашыма. Але насуперак распаўсюджанаму меркаванню, я не першы сучасны мастак, творы якога набыла гэтая галерэя. Там, дарэчы, у калекцыі ёсць наш зямляк Шагал. Так здарылася, што пасля 1958 года гэтая галерэя ўпершыню набыла мой твор.

ЭКСПЕРЫМЕНТАЛЬНЫ БЛАКІТНЫ

Ён кажа пра тое, што наўрад ці магчыма будзе калі-небудзь выставіць творы яго «мінскага перыяду» — сабраць арыгіналы графічных твораў досыць складана. Ён па-ранейшаму з трымценнем ставіцца да кнігі як да культурнай з'явы і кажа пра небяспеку яе выцяснення з культурнай прасторы — адсюль і тэма скульптурнай кампазіцыі, прысвечанай пісьменству. Ці не гэтыя думкі прывялі яго да пошукаў у іншым відзе мастацтва — кіно, спытала я, а ён адказаў:

— Я кіно не люблю як жанр. Але гэта не азначае, што мне не хочацца сябе ў ім паспрабаваць. Мне сябры падарылі ўсё абсталяванне, каб здымаць кіно. І я зняў кароткаметражны фільм. У ім удзельнічала цудоўная актрыса Шарлота Рэмплінг, якую вы можаце ведаць па фільму «Начны парцье». Я не выключаю магчымасці зняць яшчэ і поўнаметражны фільм. Гэта фільмы выключна аўтарскія, некамерцыйныя. Тым больш што можна знайсці на гэтыя карціны мецэната ці спонсара...

Таленавіты чалавек — таленавіты ва ўсім, як кажуць. Можна дадаць: таленавіты паўсюдна, дзе б ні жыў.

СУМНЫ РУЖОВЫ

Творы Заборава падобныя на старыя фотакарткі, якія выцвілі. Гэта яго фірмовы аўтарскі стыль, які ён знайшоў менавіта ў Парыжы. І нейкай дзіўнай настальгіяй павявае ад іх. Дзіўнай, таму што не па мінулым і страчаным, а па вобразах, якія пакуль захоўваюцца ў памяці. Жывуць, нібыта ў ранішнім сне, на мяжы абуджэння, калі вельмі не хочацца прачынацца, але розум ужо змірыўся з тым, што ўсё роўна прыйдзецца. І вобразы, якія вось-вось знікнуць, здаюцца нейкімі роднымі, да болю знаёмымі, але пазнаць іх ніяк не можаш, ад чаго робіцца сумна.

— Сумнае адчуванне — гэта рыса любой творчасці, — гаворыць аўтар і тлумачыць, чаму яго вобразы спісаныя з ананімных мадэляў: — Я бадай што не пішу сваіх блізкіх у такім стылі. Ёсць некалькі такіх твораў, дзе мае сябры, але гэтыя творы я не паказваю. Не пішу блізкіх, бо гэта мяне скоўвае як мастака, абмяжоўвае ўяўленне, фантазію.

І ўсё-такі на выставе ў Мінску на адной з карцін можна пабачыць аўтапартрэт самога Заборава. Прыглядзіцеся — і вы пазнаеце яго. Як пазнаеце, ці здагадаецеся пра тое, што ў яго ўяўленні па-ранейшаму жывуць вобразы роднага краю...

Ларыса ЦІМОШЫК.

ИЗВЕЩЕНИЕ

ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА ГРАЖДАНАМ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ЖИЛОГО ДОМА

Организатор аукциона — **Столовичский сельский исполнительный комитет Барановичского района Брестской области**

№ п/п	Месторасположение земельного участка, адрес, кадастровый номер участка	Характеристика	Площадь земельного участка, га	Назначение участка	Начальная цена земельного участка, рублей	Сумма задатка, рублей	Затраты на организацию и проведение аукциона, рублей
1	Республика Беларусь, Брестская область, Барановичский район, Столовичский с/с, д. Домашевичи, ул. Новая, 3а, кадастровый номер 120489001101000145	Участок свободен от застройки. Подъезд к земельному участку предусматривается по существующей уличной сети	0,1592	Для строительства и обслуживания жилого дома	192186	19200	Стоимость за государственную регистрацию — 70000 рублей, информационных сообщений в средствах массовой информации — газеты «Наш край», «Звязда»

1. Аукцион состоится 30 ноября 2010 года в 15.00 в здании культурно-досугового центра д. Столовичи по адресу: Республика Беларусь, Брестская область, Барановичский район, д. Столовичи, ул. Барановичская, д. 5а.

2. Условия аукциона:

- к участию в аукционе допускаются граждане, подавшие заявления в соответствии с действующим законодательством.

3. Продажа земельного участка производится гражданам Республики Беларусь, постоянно проживающим на территории РБ или приравненным к постоянно проживающим, в соответствии с законодательством.

4. Шаг аукциона к начальной цене земельного участка — 15%.

5. Для участия в аукционе необходимо в сроки, указанные в извещении, предоставить в комиссию по проведению аукциона заявление, к заявлению прилагают:

- заверенную банком копию платежного поручения (квитанцию) о внесении задатка;
- копию документа, удостоверяющего личность (паспорта) покупателя или его доверенного лица;
- доверенность, заверенную нотариально, если в аукционе участвует представитель физического лица.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

6. Сумма задатка перечисляется до 24 ноября 2010 г. до 17.00 на р/с 3600211200008, в ф-л 802 ОАО «АСБ Беларусбанк», код платежа 4901, УНП 200018629.

Адрес банка: г. Барановичи, б-р Штоккерау, 8А.

Получатель: Столовичский сельский исполнительный комитет, 225312, Брестская область, Барановичский район, д. Столовичи, ул. Поленичицкая, 1.

Победитель аукциона — участник, предложивший наибольшую цену.

Результаты аукциона утверждаются решением комиссии по проведению аукциона.

В случае наличия одной заявки предмет аукциона может быть продан по начальной цене с учетом шага аукциона по решению комиссии.

7. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектом продажи каждый четверг недели после опубликования настоящего извещения в СМИ по предварительной записи в комиссии по тел. (8 0163) 43 52 36, 43 52 86.

8. Продажа земельного участка производится без изменения его целевого назначения.

9. Заявления на участие в аукционе принимаются после размещения извещения о проведении аукциона в СМИ в рабочие дни с 8.00 до 17.00 в Столовичском сельисполкоме. Последний день приема документов 25 ноября 2010 г. до 15.00.

Заключительная регистрация участников аукциона 30 ноября 2010 года с 14.00 до 14.45.

К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

11. Победитель аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона, не позднее 10 дней после вступления в силу решения о предоставлении земельного участка возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и затраты на подготовку и проведение аукциона (в том числе затраты, связанные с размещением извещений о проведении аукциона в средствах массовой информации); внести плату за земельный участок. Не позднее 2-х месяцев после вступления в силу решения о предоставлении земельного участка произвести регистрацию права частной собственности на земельный участок.

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»

10 ноября 2010 года проводит 13-й открытый повторный аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Лот	Наименование техники	Местонахождение объекта	Год выпуска	Пробег в км наработка в м/ч (износ)	Начальная цена продажи (руб.)	Сумма задатка (руб.)
1	2	3	4	5	6	7
97.	Электростанция ЭД2х30/Т400-1РАМ1 № АС5273СПОД на КАМАЗ-43101, ш. 0029591, дв. 0771745, 4 кат.	г. Береза в/ч 23324	1991	1764 26 м/ч	46 000 000	4 600 000
98	Электростанция ЭД2х30/Т400-1РАМ1 № ЮТ7904РМДИ на КАМАЗ-43101, ш. 0016478, дв. 0625680, 2 кат.	г. Береза в/ч 23324	1990	1208 33 м/ч	45 000 000	4 500 000

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, 2, 6-й этаж, в 11.00, **10 ноября 2010 г.**

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток и подавшие заявление на участие в аукционе, учредительские и другие необходимые документы **до 17.00** часов **8 ноября 2010 года.**

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи 10 ноября 2010 г.
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 10-ти банковских дней со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток и денежные средства победителем лота перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: 3012008660018, код 357, в Октябрьском отд. ОАО «БПС-Банк» г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, УНП 101099370. **Без НДС. Справки по тел.: (017) 278 06 97, факс 224 20 01. Наш адрес в интернете: www.belspeckontrakt.by.**

По ранее проведенным торгам извещение опубликовано в газете “Звязда” № 144 от 27 июля 2010 года.

27 КАСТРЫЧНІКА 2010 г. СЕРАДА № 40 (15643)

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

Ва ўсе рэгіёны краіны аўтарам-удзельнікам акцыі «Пытанне Прэзідэнту», якія задалі самыя яркія, актуальныя і цікавыя пытанні, накіраваны Падзячныя лісты ад імя кіраўніка дзяржавы, урачыстыя ўручэнні якіх пройдуць з 26 па 29 кастрычніка.

Фота БЕЛТА.

Мая справа

«Выкарыстоўваю ўсе адценні вясёлкі, каб памяшканне змянілася, загаманіла...»

Самай значнай яго працай на сённяшні дзень з'явілася праект салона прыгажосці «Бон Шанс» (Мінск). Тут ён змог у поўнай меры раскрыць талент сваёй дызайнерскай асобы, а таксама ўвасобіць у жыццё ўсе ідэі, якіх, дарэчы, у яго даволі многа. Малады і перспектыўны дызайнер інтэр'ера Андрэй ДЗЕМІДЗЕНКА падзяліўся з чытачамі сваёй цікавай гісторыяй маладога спецыяліста.

Прафесія Андрэем абраная невыпадкова, бо ўжо з маленства ён пачаў захапляцца стварэннем яркіх вобразаў і непаўторных дызайнаў. Звычайныя, на першы погляд, у дзіцячым садку занятkі па выяўленчым мастацтве ён ператвараў у гульню фантазіі, спрабуючы новыя падыходы і эскізы. І нехай яны былі дзіцячыя, дзесьці трохі не надта ўмелыя, але ўжо тады стала зразумела, што будучыню сваю ён звяжа менавіта з дызайнерскай сферай. І навучанне ў «Гімназіі-каледжы мастацтваў», а таксама «Каледжы дызайну» і Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтва толькі паспрыяла станаўленню і развіццю яго творчай асобы. Андрэю давялося шмат працаваць, каб яго ідэі былі заўважаныя і атрымалі водгук сярод прадстаўнікоў пэўнай аўдыторыі. Ужо сёння ў сваёй прафесіянальнай скарбонцы ён мае заказы на распрацоўку інтэр'ераў кватэр і катэджаў з розных куткоў нашай краіны.

— Над кожным праектам даводзіцца працаваць індывідуальна, — кажа Андрэй, — бо чарговы эскіз — гэта маё новае творчае самавыяўленне, якое нараджаецца ў пэўнай атмасферы. Таму яго трэба ахоўваць, як малое дзіця, бо важныя могуць быць любыя дробязі. А такая індывідуальная праца займае даволі шмат часу і не дазваляе адцягваць сваю ўвагу на нешта іншае. Можна сказаць, што, пакідаючы ўжо гатовы праект гаспадару памяшкання, я пакідаю ў ім часцінку самога сябе.

Першапачатковы эскіз будучай задумы кладзецца на паперу і ўзгадняецца з замоўцам, каб пазбегнуць недакладнасцяў, непаразуменняў. Бо жаданні кліента і ідэі дызайнера не заўсёды супадаюць.

Менавіта для таго і патрэбен дызайнер: каб своечасова накіраваць гаспадара памяшкання, якое планецца змяніць, дапамагчы вызначыцца з галоўнай ідэяй, падказаць нешта, калі той не можа вызначыцца, чаго жадае. Траплюецца даволі капрызныя кліенты. З імі трэба працаваць акуратна, каб не пакрыўдзіць іх творчую натуру і ў той жа час патлумачыць, што лепш. Бо памяшканні бываюць даволі праблематычныя: тут неабходна ўлічваць тыя ці іншыя стандарты, каб пасля не давялося перарабляць.

Каб пазбегнуць сітуацый непаразумення па дызайне, Андрэй першапачаткова складае анкету на чалавека — вызначае, чаго хоча замоўца: памеры, матэрыялы, колер, стыль і гэтак далей. А ўжо пасля складае эскіз на паперы і, калі ўсё ўсім падабаецца, бярэцца за працу з камп'ютарнымі праграмамі.

— Я працую з такімі праграмамі як 3D, КОРОЛ, ФОТАШОП, якія дапамагаюць мне выбудоўваць увесь задуманы дызайн. Атрымліваецца, што віртуальна я магу бачыць ужо гатовае перапрацаванае памяшканне. Выкарыстанне такіх праграм вельмі зручнае як для дызайнера, так і для замоўцы, будаўнікоў.

Андрэй — асоба неардынарная, творчая, таму і ў сваёй працы любіць прыбягаць да нечага padобнага. Яму не падабаецца аднастайнасць. І ў сваіх працах малады дызайнер спрабуе з ёй змагацца.

— Я люблю выкарыстоўваць сучасны стыль у інтэр'еры з элементамі рэтра. Напрыклад, сцены, столь, падлога — усё ў сучасным стылі, а пасярод пакоя стол XVIII стагоддзя. Прычым, мне падабаецца гуляць з колерамі. Я магу выкарыстаць усе адценні вясёлкі, каб памяшканне змянілася, загаманіла. Напрыклад, пры праектаванні інтэр'ера ў салоне прыгажосці «Бон Шанс», я выкарыстоўвае шмат ружовага колеру. А таксама вельмі дарагія шпалеры, якія вызначаліся своеасаблівым дызайнерскім падыходам.

Дызайнеру падабаецца эксперыментаваць са стылямі, злучаць іх пры праектаванні аднаго памяшкання. Такім чынам стварaецца ўражанне неаднастайнасці, адчуванне дакранання да гісторыі.

— Люблю працаваць з люстэркамі, пачым з вялікімі. Іх выкарыстанне дазваляе надаць маленькаму памяшканню выгляд большага аб'ёму. А таксама мне вельмі падабаецца працаваць з мазаікай. Для яе стварэння можна выкарыстоўваць амаль што любыя матэрыялы: шкло, люстра, плітку, дрэва... А драўляныя вырабы мне асабліва імпануюць у якасці элементаў інтэр'ера. Гэта можа быць мэбля, або тая ж мазаіка, рамкі. Ды што заўгодна. Дрэва — такі матэрыял, якім сапсаваць інтэр'ер даволі цяжка. Праўда, толькі калі яно натуральнае, а не падробка. Ды і гэтыя матэрыял карысны для здароўя, хоць і даражэйшы за пластык.

Дызайнерская праца зараз расцэньваецца даволі дорага, нягледзячы на тое, што аб кошце заўсёды можна дамовіцца. Але ў сярэднім аплата вагаецца ад 12 да 15 долараў за квадратны метр. Калі памяшканне вялікае, дык і зарабіць можна даволі няблага. Напрыклад, плошча салона прыгажосці, з якім працаваў Андрэй, складае 100 квадратных метраў. Колькі каштавала яго праца — лічыце самі. Нехта скажа, што даволі нядрэнна. Але і папрацаваць давялося таксама нямала.

— У працу дызайнера ўваходзіць не толькі праектаванне памяшкання на камп'ютары, але і ўвесь дызайнерскі нагляд. Гэта азначае, што я, як гаспадар ідэі, павінен сачыць за працэсам рамонту. Усялякае здараецца. Будаўнікі маглі нешта не так зразумець. А калі паставіць хоць адзін элемент эскіза не на сваё месца — і ўся праца пойдзе кату пад хвост. Відома, сядзець на будаўнічай пляцоўцы цэлы дзень ад мяне не патрабуецца, але час ад часу туды наведвацца трэба. Акрамя гэтага, я яшчэ павінен прадставіць замоўцу зроблення мною эскізы інтэр'ера ад рукі, а таксама электронны варыянт дызайну.

З аплатай таксама ўзнікаюць свае праблемы, і Андрэю давялося з імі сутыкацца.

— Я звычайна бяру адразу аванс 30 % ад кошту ўсёй працы. І — жыццё мяне навучыла — заключаю дамову з замоўцам, у якой адразу прапісваецца, што мне неабходна зрабіць і колькі мне павінны заплаціць. А то былі ў мяне выпадак, што ад патрэбнай сумы за працу мне выплацілі толькі палову. І нічога зрабіць я не змог, паколькі працаваў па дамоўленасці. Паспадзяваўся на прыстойнасць.

Акрамя дызайну па інтэр'еры, Андрэй займаецца, вобразна кажучы, дызайнам па музыцы — дыджэінгам. Праўда, гэта зараз не столькі спосаб зарабіць, колькі проста адпачыць, а таксама сфарміраваць імя. Музыку ён піша сам, хаця ніякіх спецыяльных навучальных устаноў не заканчваў. І ў гэтай сферы яму спатрэбіўся талент дызайнера: або афішу распрацаваць, або вокладку на дыск... Вось так і змагаецца ён дзень за днём з аднастайнасцю, умела сумяшчаючы сферу музыкальную і дызайнерскую. У якой ёсць мара, да дасягнення якой ён імкнецца.

— Самае галоўнае ў гэтым жыцці — паставіць перад сабой мэту і імкнуцца да яе дасягнення. Нельга апускаць рукі. Калі ёсць стымул, з'яўляецца і жаданне працаваць. Я зараз змагаюся дзеля сваёй каханай і нашай сумеснай будучыні. І я ведаю, што трэба проста верыць і ісці наперад смела — тады ўсё атрымаецца.

З дызайнерам знаёмілася Наталля БЕЛЬЧАНКА.

Юныя аўтары лепшых пытанняў Прэзідэнту атрымаюць Падзячныя лісты кіраўніка дзяржавы

Пытанні ўдзельнікаў акцыі не застануцца без увагі, ужо сёння па некаторых паднятых праблемах прымаюцца меры на ўзроўні заканадаўчай, выканаўчай улады, грамадскіх арганізацый.

Сумесная акцыя Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі і Беларускай рэспубліканскай піянерскай арганізацыі «Пытанне Прэзідэнту» стартавала ва ўсіх навучальных установах краіны 14 красавіка і была накіравана на прыцягненне ўвагі маладога пакалення да грамадска значных пытанняў, фарміраванне грамадзянскасці, павагі да сімвалаў дзяржавы, пачуцця судакраналънасці з жыццём краіны. Аўтары самых цікавых і сацыяльна значных пытанняў 22 кастрычніка былі запрошаны на сустрэчу з прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам. У сустрэчы прынялі ўдзел 60 дзяцей з усіх рэгіёнаў краіны.

Самымі папулярнымі ва ўдзельнікаў акцыі былі пытанні, звязаныя з атрыманнем адукацыі ў Беларусі (43 %), 15 % з ліку ўдзельнікаў акцыі задалі кіраўніку дзяржавы пытанні, звязаныя з развіццём рэгіёнаў. Пытанні на тэму міжнародных адносін, развіцця знешнеэканамічнай сферы, палітычнай стабільнасці краіны склалі 6 % ад агульнай колькасці атрыманага допіску. Па выніках акцыі 15 % ўдзельнікаў задалі Аляксандру Лукашэнку пытанні асабістага характару (у большасці лістоў — падзякі Прэзідэнту), 22 % дзяцей задалі пытанні на іншыя тэмы.

Ва Усебеларускай акцыі «Пытанне Прэзідэнту» прынялі ўдзел каля 3 тысяч чалавек. З іх 88 працэнтаў — школьнікі, 8 працэнтаў — навучэнцы сярэдніх спецыяльных і прафесійна-тэхнічных навучальных устаноў, 4 працэнты — студэнты.

На сваёй зямлі — гаспадары...

У аграрным гарадку Копці Віцебскага раёна вызначылі пераможцу абласнога этапу сельскагаспадарчага праекта «Уладар сяла». Сем'і з Чашнікаў, Лёзненскага, Верхнядзвінскага, Міёрскага і іншых раёнаў змагаліся за перамогу. Мерапрыемства арганізавалі Віцебскі абласны камітэт БРСМ. Праект таксама курыруюць і падтрымліваюць Камітэт па сельскай гаспадарцы і харчаванні Віцебскага аблвыканкама, Віцебскі абласны камітэт прафсаюза работнікаў аграпрамысловага комплексу.

Падчас конкурсных заданняў «папацець» прыйшлося і мужу, і жонцы. Арганізатары прапанавалі ўзяць удзел у самых розных, даволі складаных конкурсах. У прыватнасці, на хуткасць забіванне цвікоў, колцы дроў, практычных кола, сарціроўцы бабовых... Добрым відовішчам стала гонка на конях з павозкамі. Удзельнікі прадэманстравалі і свае кулінарныя таленты, а таксама творчыя: прадставілі сямейныя «візітоўкі», «хатнія куткі»...

У напружанай барацьбе перамагла сям'я Саладухіных з Лёзненскага раёна (на фота). Цяпер яны прадставяць Віцебшчыну на рэспубліканскім спаборніцтвах уладароў сяла. Безумоўна, нават прайграўшыя на абласным конкурсе выйгралі, бо такія цікавыя акцыі — добрая магчымасць адчуць усю каштоўнасць сямейных адносінаў і асалоду ад адчування, што ты на сваёй роднай зямлі насамрэч — гаспадар з вялікай літары.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Ёсць пытанне

ЦІ МОЖНА СКАСАВАЦЬ ДАГАВОР АБ МЭТАВАЙ ПАДРЫХТОЎЦЫ?

Патлумачце, калі ласка, ці давядзецца вярнуць у бюджэт сродкі за навучанне дзяўчыне, якая пасля чацвёртага курса пакінула ВНУ, каб застацца працаваць за мяжой. Ёсць яшчэ адна дадатковая акалічнасць: пры паступленні ў ВНУ дзяўчына заключыла дагавор на мэтавую падрыхтоўку з заказчыкам. Ці можна скасаваць гэты дагавор на той падставе, што навучанне не было завершана? І ці могуць спагнаць грошы за навучанне дзяўчыны з яе бацькоў?

Т.М., *Вілейскі раён.*

Як патлумачыў нашай газеце **намеснік старшыні ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Раман ДАПІРА,** паколькі размова ідзе не проста пра студэнтку-бюджэтніцу, а пра студэнтку, якая паступала на ўмовах мэтавай падрыхтоўкі, то на дзяўчыну распаўсюджваюцца усе нормы, закладзеныя ў «Палажэнні аб мэтавай падрыхтоўцы кваліфікаваных рабочых (служачых) і спецыялістаў», зацверджаным Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 28 сакавіка 2000 года № 406. Апошняя карэкціроўкі ўносіліся ў яго ў 2009 годзе.

У прыватнасці, у пункце 10 гэтага дакумента запісана, што дагавор можа быць скасаваны па ўзгадненні бакоў, а таксама па патрабаванні аднаго з бакоў. У выпадку скасавання дагавора пры адсутнасці ўважлівых прычын або ў сувязі з невыкананнем яго ўмоў вінаваты бок (грамадзянін ці заказчык) вяртае сродкі ў рэспубліканскі і (ці) мясцовыя бюджэты, выдаткаваныя дзяржавай на падрыхтоўку рабочага (служачага), спецыяліста ў парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь. Сярод уважлівых прычын у Палажэнні згадваюцца, напрыклад, праблемы са здароўем (устанаўленне інваліднасці І ці ІІ групы), узнікненне медыцынскіх проціпаказанняў да работы па атрымліваемай прафесіі і некаторыя іншыя. Той бок, які ініцыяруе скасаванне дагавора, абавязаны пісьмова паведаміць пра гэта іншым бакам з указаннем прычын і прадстаўленнем дакументаў, якія іх пацвярджаюць. Дагавор лічыцца скасаваным па пагадненні бакоў, калі яны ў месячны тэрмін з дня атрымання паведамлення пісьмова пацвердзяць сваю згоду з яго скасаваннем.

Бацькі ж не могуць несці перад заказчыкам кадраў ці перад ВНУ адказнасць за дзеянні сваёй дачкі і не могуць выступаць адказчыкамі ў судзе па аднаўленню ёй бацькоў?

Надзея НІКАЛАЕВА.

Школьная форма: **СУПРАЦЬ** і **ЗА**

СТЫЛЬ У ПАКЕЦІКУ

НЕНАВІДЖУ школьную форму, штовечар я яе мыю і штоноч дасушваю прасам. І колькі не прашу сына не поўзаць у школе на каленях — кожны дзень штаны ў плямах. То яны «з пацанамі ў чалавека-павука гулялі» (спецыяльныя карткі раскладалі на зямлі), то «спаборнічалі» (разбягаліся па калідоры і, падаючы на калені, як джыгіты праязджалі на гэтых каленях). Пра плямы пасля сталоўкі і заняткаў з фарбамі я наогул маўчу.

Добра, што хоць у «прадпёнцы» малыя могуць пераапранацца ў звычайную вопратку, бо я ўяўляю, ува што ператвараўся б наш касцюмчык. Адзін футбол, ці поўзанне з лупай на школьным дварэ — і бывайце сто з лішнім тысяч за касцюмчык. Хоць і зараз, усяго пасля двух месяцаў носкі, з нашай школьнай формы «папаўзлі» ніткі, швы пачалі разыходзіцца, а ў штоніках давялося замяніць маланку.

Кожны дзень свой «дзелавы касцюмчык» мой першакласнік скамечаным у пакеце цягне дадому: у школе, дзе вучыцца сын, набралі многа першых класаў, у малых навет няма сваёй шафкі, дзе б пакідалася вопратка, канцтавары. Бацькі выраблывалі паправіць становішча і набыць шафкі за ўласныя грошы... Але пакуль ля кожнай парты складаць з дзіцячых рэчаў — у кожнага малога па 3-4 сумкі: усе канцтавары, якія дзеці не носяць дадому, падручнікі, рэчы, у якія яны апранаюцца пасля заняткаў, спартыўная форма... Калі дзеці пераапранаюцца, афіцыйна-дзелавая вопратка проста развешваецца па партах, як анучкі.

Які можа быць афіцыйна-дзелавы стыль у пачатковай школе, калі дзелавыя касцюмчыкі камечацца ў пакетах? А вы калі-небудзь бачылі бізнесмена з ранцам за плячыма? Ці ўсё ж такі — чалавека ў касцюме, які ў вольны ад працы час носіцца па калідоры ці на падлозе гуляе ў кэпс. Часам гляджу і на старэйшых школьнікаў, якія адразу пасля школы ў сваіх афіцыйных касцюмах ідуць на дзіцячыя пляцоўкі. Альбо на падлетках, што, горбячыся, цягнуцца ў школу, засунуўшы рукі ў кішэні. І не трэба мне баяць байкі, пра выхаванне культуры адзення. Таму і закрадваецца сумненне: а ці патрэбна школьнікам такая форма?

Яшчэ адзін маміны аргумент супраць школьнай формы звязаны з яе мішчэм. Касцюмчык не кінеш у пральную машыну, а пінжачок не закруціш на батарэю, каб за ноч высушыць да наступнага дня. А мець касцюмы «дублікаты» — вельмі дорага. Чаму на школьныя рэчы ў нас такі кошт? Пінжак і штаны на вучня малодшага класа цягнуць на 150 тысяч і болей, кашуля — яшчэ 25, гальштук — 10. А калі б не было школьнай формы, то апрануць дзіця я б магла за суму амаль удвая меншую (джынсы — 30—40 тысяч, гольфік ці кофта — 10—50)...

А вы яшчэ падбярыце ўніверсальны касцюмчык, каб дзіця ў ім не замярзала (напрыклад, калі няма ацяплення ў школе), ці не парылася (калі яго ўключаюць).

Таму я супраць школьнай формы. Але можа я адна такая?

Ва ўсялякім разе, маё дзіця ў дачыненні да школьнай формы ніякіх нараканняў не мае. Афіцыйна-дзелавая вопратка не перашкаджае быць самім сабой — яму ўсё роўна, у чым вучыцца і ў чым дурэць са сваімі новымі сябрамі.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

У ЧЫМ ПАЙСЦІ НА ЗАНЯТКІ?

ЗА некалькі дзён да першага верасня, калі я нарэшце вярнулася з летняга адпачынку дадому, галоўнае пытанне, якое паўстала перада мной і маімі бацькамі, было наступнае: якое ж адзенне набыць да школьных заняткаў у новым навучальным годзе? І, паверце, для дзяўчынкі, якая стараецца прытрымлівацца галоўных модных тэндэнцый, гэтае пытанне было даволі цяжкім, бо школьнае адзенне павінна адпавядаць не толькі нашым асабістым патрабаванням, але і афіцыйна-дзелавому стылю, якога стараецца прытрымліваецца кожная навучальная ўстанова. Здаецца, мары пра ідэальную школьную форму захапілі мой розум, калі б не сітуацыя. І я паставіла сабе за мэту знайсці патрэбную форму для таго, каб належным чынам паказаць сябе адказнай выпускніцай і не парушыць спадзяванняў маіх бацькоў.

Модная рэвалюцыя

Увядзенне школьнай формы — першы крок да развіцця асабістага, адметнага стылю любой навучальнай установы, але прымусовыя метады — не лепшы спосаб. Адміністрацыя павінна пайсці на кампраміс, каб знайсці выключны тып адзення, якое будзе падабацца не толькі дырэктару, яго намеснікам і настаўнікам, але і навучэнцам гэтай навучальнай установы.

Для большасці сучаснай моладзі школьная форма — непатрэбнае ў лексіконе азначэнне. На жаль, кароткія маечкі з пярэстымі малюнкамі, кеды і джынсы — норма для падлеткаў у пытаннях школьнага адзення. У 14-й гімназіі Мінска, у якой я вучуся з першага класа, даволі строгія парадкі наконт школьнай вопраткі, але аднaзначна казаць, што існуюць нейкія нормы адзення, я не магу. Калі не робяць заўваг, значыць, можна апранаць што заўгодна, а для моладзі толькі гэта і патрэбна. У маёй гімназіі адназначная школьная форма для ўсіх уводзілася раней, у асноўным, у малодшых класах. Але ці не хацелася б табе самому выглядаць заўсёды акуратна, быць апранутым з густам, у добра пашыты касцюм, а не ў адзенне з мясцовага рынка?

У маім класе няма строгага парадку наконт школьнага адзення. Напрыклад, у адзенні маіх аднакласніц прысутнічае нейкая разбэшчанасць, юнакі ж у гэтым пытанні больш адказныя. Не вельмі стракатыя гальштукі, каб не выглядаць, як папугаі, добра папрасаваныя кашулі, строгія пінжакі, свабодныя штаны і заўсёды пачышчаны абутак. Такое адзенне не толькі вельмі элегантнае, але яшчэ стыльнае, ды і выглядае даволі дорага. Безумоўна, дзяўчынкам у гэтым плане цяжэй, бо кожная хоча выглядаць лепш за астатніх, але не трэба забываць, што і выбар больш шырокі. Толькі зойдзеш у нейкі стылёвы магазін адзення, адразу ж заўважыш шаўковыя сарочкі розных колераў, спадніцы разнастайнай формы і даўжыні, камізэлькі стылю рэтра, і нават жаночыя гальштукі. Шырокі асартымент заraз вабіць вока, і за невялікія грошы можна добра апрануцца. Вядома, такое адзенне не будзе ад знакамітых замежных дызайнераў, але для школьнай формы гэта і не патрэбна.

Настаўніцкі пратэст!

Увяўце, як рэзка змянілася выраз твару настаўніка, калі вы адночы прыйдзеце ў школу абыякава апранутымі ў адзенне, якое зусім не адпавядае афіцыйна-дзелавому стылю вашай навучальнай установы. Ды і настаўніку, вядома, будзе прыемней працаваць з вучнямі, якія сур'ёзна падыходзяць да школьных спраў, бо такія вучні, напэўна, і ў навучальным працэсе больш адказныя.

ГРЭЧКІНА Святлана Мікалаеўна, класны кіраўнік: «Я працую настаўнікам ужо каля 20 гадоў і не толькі выкладаю рускую мову, але з'яўляюся яшчэ і класным кіраўніком. І за доўгія гады працы ў школе я адзначыла для сябе, што весці барацьбу з вучнямі ў плане школьнай формы дарэмна, бо, напэўна, на гэта ўплывае не толькі ўзрост і патэнцыял нашых вучняў, але і час, у які мы жывём. Але гэта не значыць, што ўвядзенне школьнай формы — дрэнная ідэя, бо акуратна апранутага вучня заўсёды прыемна бачыць і працаваць з ім лепш. Час ідзе, мода пастаянна мяняецца. У савецкі час усе хадзілі ў «аднолькава», а прычынай быў дэфіцыт тавараў. Сёння можна купіць што заўгодна, толькі б не было матэрыяльных праблем. І для таго, каб цяпер падлеткі змаглі праявіць сябе, паказаць свой стыль, трэба адрознівацца адзін ад аднаго, трэба выдзяляцца. Менавіта такую ідэалогію мае маладое пакаленне XXI стагоддзя».

Галоўнае — выглядаць лепш за ўсіх!

Аднойчы, калі я сядзела ў школьнай сталоўцы, да мяне прыйшла цікавая ідэя. Я вырашыла давецца ў вучняў старэйшых класаў нашай гімназіі, як яны ставяцца да ўвядзення школьнай формы, якія варыянты школьнага адзення яны маглі б прапанаваць, і ці не позна ўжо праводзіць палітыку ўвядзення аднолькавай школьнай формы ва ўсіх класах.

КАРАТКЕВІЧ Аляксандра,11 клас: «Пасля 10 гадоў навучання ў гімназіі, безумоўна, цікава было б апрануць школьнае адзенне. І, калі прызнацца сумленна, я не супраць увядзення стандартнага школьнага адзення. Прачынаючыся раніцай і стоячы перад сваім гардэробам у пошуках чагосьці незвычайнага, мы і не задумваліся б, што нам апрануць у школу, бо іншых варыянтаў, акрамя школьнага касцюма, не было б. Такім чынам, з'яўляецца лепшы настрой на вучэбны лад, бо ў школу мы ідзём на вучобу, а не для таго, каб красавацца перад аднакласнікамі. Але для дзяўчынак гэта проста немагчыма. Адзінай і самай вялікай праблемай з'яўляецца тое, што школьная форма не адпавядае эстэтычным патрэбам моладзі. Я, напрыклад, была б вельмі рада апрануць сапраўдную школьную форму, але беларуская мода пакідае жадаць лепшага. Хочацца апрануць не проста добра пашытае адзенне, але і стыльнае, якое будзе да стану, бо я, як і любая дзяўчынка, любою адрознівацца і выдзяляцца з гурту».

І, сапраўды, глядзіш амерыканскія молядзевыя серыялы, бачыш толькі прыгожае, моднае адзенне, і табе хочацца апрануць гэта, набыць сабе ў гардэроб. Але, на жаль, рэальныя абставіны далёкія ад ідэальных...

КРАСНОВА Ульяна, 11 клас: «Я лічу, што школьная форма павінна быць аднолькавай толькі ў малодшых класах, каб зрабіць дзецей больш старанныімі, развіць у іх пачуццё адказнасці, а для класаў старэйшай школы ўвядзенне аднолькавай школьнай вопраткі будзе затрымліваць развіццё іх асабістага стылю. І тое, што падабаецца аднаму чалавеку, неабавязкова павінна адпавядаць патрэбам іншага. Было б вельмі добра ўвесці такую школьную форму, якая будзе адрознівацца ад таго тавару, які прапануюць нам беларускія дызайнеры, — скажам так, распрацаваць асабісты імідж для кожнага. Але гэта патрабуе не толькі адчування добрага стылю, але і вялікіх матэрыяльных затрат. Такім чынам, у старшых класах уводзіць школьную форму дарэмна!»

Стыльная дапамога

На двары — XXI стагоддзе, уразіць людзей чымсьці новым, незвычайным стала яшчэ больш цяжка — асаблівa, калі гэта датычыцца моды. Кожны вучань (вучаніца) жадае выглядаць модна, бо ў школе ты заўсёды знаходзішся ў цэнтры ўвагі сваіх аднакласнікаў. Але грань паміж добрым густам і дрэнным вельмі тонкая. І перад тым, як абнавіць свой школьны гардэроб, неабходна пацікавіцца, якія тэндэнцыі цяпер у модзе. Не трэба таксама забываць, што мы ідзём не на дыскатэку ў нейкі модны клуб, а збіраемся ў школу.

Прагледзеўшы самыя модныя часопісы, я адзначыла некаторыя папулярныя стылі ў адзенні моладзі на сённяшні дзень. Стыль casual, які вельмі знакаміты ў заходніх краінах, прэпі style і, безумоўна, вінтажныя ўпрыгожванні — стыль рэтра. Мне здаецца, моладзь была б не супраць апранацца ў школу згодна з апошнімі моднымі тэндэнцыямі — тым больш, кожны з прапанаваных стыляў добра падыходзіць у якасці школьнага адзення. Стрыманасць, асаблівы англійскі шык, спакойныя тоны колеру ў спалучэнні з моднымі аксесуарамі — лепшы варыянт, які падыходзіць не толькі вучням з спакойнымі тыпамі тэмпераменту, але і вучням з больш яскравым характарам. Галоўнае ў гэтай справе — абыграць свой касцюм. Для дзяўчынак, якія любяць больш насычаныя колеры адзення, выйгрышным варыянтам было б падабраць пад свой касцюм некаторыя яркія аксесуары — напрыклад, элегантныя завушніцы, акуратна зробленыя бранзалеты. Яшчэ адным трэндам гэтага сезона сталі рознакаляровыя абручы, якія не толькі зробяць тваю прычоску больш стыльнай і акуратнай. Ты зможаш таксама зэканоміць даволі многа часу раніцай, і, заўваж, заўсёды будзеш выглядаць шыкоўна і адрознівацца ад іншых пачуццём асабістага стылю.

Для юнакоў пэўныя парады і для хлопчыкаў, якія маюць асабістае ўяўленне пра ідэал школьнага адзення і хочуць апранацца сапраўды стыльна. Такія элементы гардэроба, як кашулю, гальштук, можна зрабіць больш яркімі, паэксперыментаваць з рознымі адценнямі, колерамі, узорамі. Любімы школьны пінжак можна замяніць на стыльны кардыган. Але абутак павінен быць больш стрыманым. Цёмныя лакавыя чаравікі — лепшы выбар для модных хлопчыкаў.

У прынцыпе, вытворцы беларускага адзення прапануюць нам шырокі выбар школьнага адзення. Але часам іх прапановы не адпавядаюць стандартам еўрапейскай моды. І, увогуле, чаму б некаторыя сакрэты модных тэндэнцый не пераймаць у такіх краін, як Францыя, Англія, бо іх жыхары, на мой погляд, маюць ідэальнае пачуццё стылю. З цягам часу, мне здаецца, і беларуская мода, магчыма нейкую аснову, узвесобіць з еўрапейскай модзе цікавых модных рашэнні.

Для імя, каб заўсёды выглядаць стыльна і незвычайна, не трэба прыдумваць нейкія невераготныя рэчы наконт свайго адзення. Апранай тое, што спалучаецца з сучаснай модай і падабаецца табе самому. Кожны падлетак павінен адрозніваць ад іншых не толькі тым, што ён апранае, але і тым, што ён можа ўнесці ў сучасную культуру; тым, што знаходзіцца не на паверхні яго асобы, а ў глыбіні яго душы.

Вераніка ФАЛЕЙ, вучаніца гімназіі № 14 г. Мінска.

Фішка

ЭКСТРЫМ ЗА ГРОШЫ

Усе мы калі-нікалі хочам паспытаць вострых адчуванняў. Хочам зрабіць штосьці такое, пасля чаго сэрца будзе калаціцца, вочы гарэць, і можна будзе сказаць: «Вось гэта было стромка!» Я паспрабаваў высветліць, што і па якой цане можа дазволіць сабе беларус, каб атрымаць пэўную колькасць адрэналіну.

ПАКАТАЕМСЯ?

Такая з'ява, як дрэгрэйсінг, ужо даўно не экзатычная. Гэта заезд на 402 метры (1/4 мілі). Выглядае, як гонка на паскарэнне, і праводзіцца на прамой трасе. Аднак гэта вельмі экстрэмальнае хобі і паўдзельнічаць у ім дазволяць толькі прафесіяналам. А вось калі вы яшчэ дзіця, можаце пайсці ў бясплатную школу ДТСААФ па матаспорце. Адзінае, трэба будзе экіпіроўку купіць.

Прасцей пайсці і заняцца цюбінгам ці картынгам. Першае — гэта катанне на надзіманых санках па снезе. Другое — на маленькіх спартыўных машынках. Санкі будуць каштаваць для вас 10 тысяч рублёў за гадзіну. Карт будзе вашым на 10 хвілін за 20 тысяч.

Але ёсць такі спорт, для якога нават асаблівай падрыхтоўкі не трэба. Зорбінг. Гэта катанне ўнутры вялікага празрыстага шара. «Зарбанаўта» фіксуюць у шары, які потым скатваецца з горкі. Калі вы ўпэўненыя ў сваіх сілах, то ў зорбе вы зможаце павандраваць у гарнальным спартыўна-аздараўленчым комплексе «Лагойск» з хуткасцю 600 тысяч рублёў у гадзіну.

НАЙПЕРШ ЗА ЎСЁ — САМАЛЁТЫ

ДТСААФ прапануе некалькі цікавых экстрым-заняткаў. Па-першае, скачкі з парашутам. Самастойны скачок з вышыні 900 метраў будзе каштаваць 160 тысяч. Можна скочыць разам з інструктарам з 3000 метраў, праляцець 35 секунд у вольным падзенні і выкласці з кашалька 480 тысяч. А калі ў вас выпадкова заваляўся дома свой парашут, то скачкі будуць для вас таннейшыя — усяго 80 тысяч.

Па-другое, аглядныя палёты па 10 чалавек на самалёце Ан-2 ці верталёце Мі-2. Прыблізны кошт — 1 мільён 800 тысяч рублёў.

Па-трэцяе, бясплатнае навучанне палётам на Як-52 і Мі-2 для падлеткаў 14-16 гадоў.

Таксама ёсць аэраклубы, дзе можна палятаць на параплане. За поўны курс навучання давядзецца выдаткаваць долараў 300.

ПІЎ-ПАЎ! — ТЫ ЗАБІТЫ!

Ёсць тры варыянты імітацыі вайны. Пагледзім кошт кожнага за 2 гадзіны гульні. Пейнтбол — каля 30 тысяч для звычайных людзей і тысяч на пяць менш для студэнтаў і школьнікаў. Страйкбол — у сярэднім 23 тысячы. Лазертаг — 50 тысяч. Апошні з'явіўся ў Беларусі нядаўна і мае шмат пераваг перад першымі двума: зброя там лазерная і таму бяспечная (могуць спакойна гуляць і дзеці, і жанчыны), адсутнасць спецыяльнага адзення — можна апранаць тое, у чым вам больш зручна рухацца.

ЛЕПШ ЗА ГОРЫ МОГУЦЬ БЫЦЬ ТОЛЬКІ ПЯЧОРЫ

Няхай у Беларусі няма ні гор, ні пячор, скалалазамі і спелеалагамі сябе могуць адчуць і беларусы. Скараць горы вас могуць навучыць, напрыклад, у Рэспубліканскім цэнтры турызму за 5-6 тысяч за дзве гадзіны, для дзяцей — бясплатна. Навучыцца рухацца па пячорах можна ў клубе спелеолагаў «Гелiктыт-ТМ»: першы год бясплатна, а потым трэба будзе купіць сваю экіпіроўку.

СКАЧАМ З ВЯРОЎКАЙ... І БЕЗ

Роўпджампінг — скачкі на вяроўцы з будынкаў. У Беларусі ёсць некалькі каманд, якія гэтым займаюцца. Ахвотныя могуць з імі дамовіцца аб скачку.

Скайг — скачкі на спецыяльных прыстасаваннях, якія прыладкоўваюцца да ног. На жаль, я не змог знайсці тых, хто навучыў бы гэтаму спорту.

ХТО ПА ВАДЗЕ, А ХТО ПА СНЕЗЕ

На Пцічы ўлетку можна займацца вейкбордзінгам: ён падобны да сноўбордзінга, толькі на вадзе. Гэта будзе каштаваць каля 150 долараў у месяц.

Звычайныя горныя лыжы і сапраўдны сноўборд вы знойдзеце шмат дзе. Можна катацца ў «Лагойску», «Сілічах», парку актыўнага адпачынку «Якуцкія горы». Сярэдняя плата за камплект — каля 20—25 тысяч за гадзіну.

ПРОСТА ПАРКУР

Ва ўніверсітэце фізічнай культуры вы можаце за 80 тысяч рублёў у месяц навучыцца асновам акрабатыкі і паркура. А пасля ўсім бясплатна гойсаць па дахах, лесвіцах і іншых месцах свайго горада.

ДАЙВІНГ

Нятаннае, але цікавае хобі. Карыстацца аквалангам вас могуць навучыць у дайвінг-клубах дзесьці за 300 долараў. Калі захочаце паплаваць на адкрытай вадзе — яшчэ 100 «зялёных».

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Падлеткам на заметку

У КАГО СПЫТАЦЬ ПРА «ГЭТА»?

Як знайсці паразуменне з процілеглым полам? Дзе можна абследавацца на ВІЧ? Якія наступствы пакідае ў арганізме алкаголь? Падлеткавы ўзрост — час бясконцых пытанняў асабістага кшталту. Аднак не ўсе пытанні можна абмеркаваць з бацькамі. Хоць бы таму, што і бацькі таксама могуць не ведаць адказаў. Усё гэта і мелі на ўвазе актывісты ЮНІСЕФ і Камітэта па ахове здароўя Мінгарвыканкама, калі ў межах праекта «Ахова здароўя школьнікаў. Службы дружалюбныя да моладзі» стварылі на базе 23-й гарадской дзіцячай паліклінікі г. Мінска Моладзевы медыцынскі цэнтр «Поспех».

За шэсць гадоў існавання цэнтра сотні хлопцаў і дзяўчат атрымалі прафесійныя кансультацыі псіхолага, гінеколага, педыятра, валеолага па пытаннях псіхасаматычнага і рэпрадуктыўнага здароўя, а таксама дыягнастычную і лячэбна-прафілактычную дапамогу.

Паводле слоў **галоўнага ўрача 23-й гарадской дзіцячай паліклінікі г. Мінска Марыны ПІЛЬЧУК,** Моладзевы медыцынскі цэнтр закліканы дапамагаць маладым людзям справіцца з тымі актуальнымі для іх праблемамі, якія ўжо ўзніклі, але адначасова любы ахвотны, у тым ліку па ініцыятыве навучальнай установы, можа атрымаць інфармацыю аб прадухіленні заражэння ВІЧ-інфекцыяй, магчымасцях перадачы захворванняў, якія перадаюцца палавым шляхам, аб прафілактыцы парушэнняў псіхічнага здароўя. Такім чынам, прыярытэтнымі накірункамі работы цэнтра «Поспех» з'яўляюцца:

- Папулярызацыя сярод моладзі здаровага ладу жыцця.
- Фарміраванне будучага адказнага бацькоўства.
- Індывідуальнае кансультаванне па пытаннях рэпрадуктыўнага, сэксуальнага, саматычнага і псіхічнага здароўя.
- Прафілактыка, дыягностыка, лячэнне ІППШ, ВІЧ/СНІДу.
- Прафілактыка ранняй непажаданай цяжарнасці.
- Навучанне бяспечным сэксуальным паводзінам у крызісных групах.

Штомесяц псіхолаг цэнтра арганізуе пасяджэнні клуба «Сяброўка» для вучняў старшых класаў. Існуе і валанцёрскі рух, у межах якога працуе клуб «Равеснік — равесніку».

Усе паслугі ў цэнтры прадастаўляюцца бясплатна і на ананімнай падставе.

Моладзевы медыцынскі цэнтр «Поспех» знаходзіцца па адрасе: вул. Герасіменкі, 22, корп. 2. Па нумары тэлефона даверу — 242 15 73 — можна атрымаць кансультацыю або запісацца на прыём да спецыяліста.

Святлана БАРЫСЕНКА.

У галоўнай кузні юрыдычных кадраў — юбілей!

85 гадоў адзначыць напрыканцы кастрычніка юрыдычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. На сённяшні дзень ён з'яўляецца асноўным у нашай краіне цэнтрам падрыхтоўкі спецыялістаў з вышэйшай юрыдычнай адукацыяй.

Сёння навучанне ажыццяўляецца тут па трох спецыяльнасцях: «правазнаўства», «паліталогія» і «эканамічнае права». Да навучальнага працэсу прыцягнута больш за дзве сотні выкладчыкаў, з іх 124 кандыдаты навук і 8 прафесараў. Пры факультэце дзейнічае Юрыдычная клініка, дзе студэнты аказваюць асобным катэгорыям грамадзян бясплатныя юрыдычныя паслугі і адначасова з гэтым атрымліваюць практычны досвед работы.

Насычаная абяцае быць праграма 29 кастрычніка. У гэты дзень адбудзецца Міжнародная навуковая канферэнцыя студэнтаў і аспірантаў, а ўвечары свята працягнецца ў Палацы культуры і спорту чыгуначнікаў. На 30 кастрычніка запланаваны не менш захапляльныя мерапрыемствы: «Схватка» — бескампрамісная барацьба студэнтаў і выкладчыкаў на юрыдычным полі, «Час суда», жарты і забавы ў «Самым лепшым конкурсе», «Караоке-клуб» і музычны канцэрт.

А завяршыцца святкаванне юбілею 5 лістапада ў канцэртнай зале «Мінск», куды запрашаны выпускнікі юрфака БДУ розных гадоў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Наша спадчына

АДЗІН З НАЙСТАРЭЙШЫХ ХРАМАЎ БЕЛАРУСІ ПЕРАТВОРАЦЬ У КАВЯРНЮ?

На што мы толькі не пойдзем дзеля вострынькіх пачуццяў! А вы спрабавалі выпіваць беленькую і гуляць у азартныя гульні ў... святым месцы? НЕ? Сітуацыю можна паправіць! Хутка гэта стане магчымым. Так гавораць. Ды і «будаўніцтва» ўжо вядзецца поўным ходам.

Прызнаюся — гучыць жудасна. Магу толькі ўявіць рэакцыю святароў, людзей старэйшага ўзросту ці проста глыбока веруючых. І якая розніца, пра які храм вядзецца гаворка: царкву, касцёл ці малельны дом баптыстаў? Ці важна? Весткі пра тое, што сінагогу XVII стагоддзяператвараюць у начны бар — месца, дзе можна будзе падсілкавацца і пагуляць у більярд, а пасля на другім, дабудаваным паверсе адпачыць, — хутка абляцела краіну. Няўжо з малатка стала дазволеным прадаваць і святыя месцы? І мы абыякава на гэта глядзім? Ці зноў з'явіліся тыя бюракраты, якім усё дазволена і «плащ на золотой подкладке все прикроет недостатки»? Няўжо тое, што будавалі нашы продкі гадамі, мясцовыя чыноўнікі прадаюць за капейкі?

ЛЁС ЯЎРЭЙСКАЙ МАЛЕЛЬНІ

Увогуле ў горадзе Высокім Камянецкага раёна Брэсцкай вобласці было ў свой час 6 сінагог. Сінагога, пра якую ідзе зараз гаворка, у горадзе Высокае прастаяла ўжо больш за 400 гадоў. Як адзначаюць гісторыкі і краязнаўцы, пабудаваная яна ў далёкім 1607 годзе. Да 1925 года яна была малітоўным домам мясцовай яўрэйскай абшчыны. У час вайны, кажуць, там трымалі палонных... У савецкі перыяд, падчас барацьбы з «опіумам народа», сінагогу ператварылі ў склад, канюшню, была там і майстэрня, і спартыўная школа. Падчас правядзення аднаго з рамонтаў заўважылі міноры — рытуальныя падсвечнікі. Гэта пацвярджае, што тут калісьці сапраўдны была сінагога. У 1972 годзе яна стала звычайным хлявом, а праз дваццаць гадоў яе прызналі аварыйнай. У той час улады чамусьці не лічылі важным уключаць гэты аб'ект у спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў. Магчыма, таму, што гэта патрабавала і абавязвала іх выдзяляць грошы з бюджэту на рэканструкцыю будынка, падтрыманне парадку, рэканструкцыю... Таму ўжо ў 1993 годзе, паводле дагавора куплі-продажу, сінагогу аддалі ў прыватныя рукі. Гаспадар наладзіў там аўтасэрвіс. Уладальнік не вельмі клапаціўся пра захоўванне архітэктурнай каштоўнасці, пажары не адзін раз апальвалі сцены будынка. У 2009 годзе ў сінагогі з'явіўся новы гаспадар.

ТАК БЫЛО НА САМАЙ СПРАВЕ?

Як высветлілася падчас размовы з новым уладальнікам, гэтую пабудову ўвогуле планавалі зносіць як аварыйны будынак. Калі ў мінулым годзе вырашаўся яе лёс, адбылося пасяджэнне, удзел у якім прымалі галоўны равін Брэсцкай вобласці і першыя людзі горада... «Яўрэяў у горадзе не засталося і грошы ўкладваць сюды ніхто не збіраўся», — гаворыць новы гаспадар. Былому ўладальніку будынак стаў непатрэбным, таму на «выгадных умовах» яго прадалі. Дзеля бяспекі. Кіраваліся адным — рухне ў адзін момант на чыесьці плечы... Справа ў тым, што сінагога размяшчаецца паблізу цэнтра, а непадалёк — прыгожая рэчка. Чым не пейзаж? Вось і аблюбавалі гэтае месца алкашы. Так былая сінагога ператварылася ў месца канцэнтрацыі асацыяльных элементаў. «Бутэлькі і іншае смецце я вывозіў каля двух тыдняў. Там жа быў сапраўдны публічны дом!..». — «Гэта ў тым сэнсе, што я разумею?» — «Напэўна ж. Доўгі час ганяў гэтых аматараў выпіць. Будынак быў не агароджаным, не дагледжаным, па сценах пайшоў грыбок, цэгла пачала развальвацца. Не буду хваліцца, але я навёў парадак. Дамовіліся, пасля памятную дошку ўсталюем на доме». Але навошта чалавеку прыгоды? Навошта здалася тая сінагога? Навошта купляў яе і пра што думаў? Аднак новы гаспадар адзначыў, што набываў «ніякую не сінагогу». «Я купляў «хлеў» для «рэканструкцыі яго пад жылы дом», так і пазначана ў тэхпашпарце. І год пабудовы значыцца — «1936», — тлумачыць ён. У дадатак да ўсяго атрымліваецца, што сінагога памаладзела больш чым на 300 гадоў?! І што гэта, падтасоўка фактаў і дакументаў? На старыя сцены плануюць дабудаваць яшчэ адзін паверх. Па звестках супрацоўніка краязнаўчага партала Kamenets.by, «нельга выключыць, што пабудова XVII стагоддзя можа не вытрымаць і разваліцца. Сцены з вапнавага раствору, які замешвалі пару стагоддзяў назад, зусім слабыя, кладка стала распаўзацца». Па словах гэтага чалавека, адзін з уваходаў у будынак упрыгожвалі каваныя вароты яшчэ тых часоў, а гаспадар вырашыў выкарыстаць частку гістарычнага будынка ў якасці дзвярэй для свайго гаража. А калі б будынак у свой час быў занесены ў спіс гісторыка-культурнай спадчыны, прыватніку яго не аддалі б.

ХТО ВІНАВАТЫ?

Шукаць вінаватых можна доўга. І гаварыць пра тое, што справа ўпіраецца ў грошы. У кожным раёне знойдуцца такія «некалі культурныя» аб'екты, за якімі няма каму нават даглядаць, — не тое што праводзіць рэканструкцыю, каб запрашаць турыстаў. На гэта патрэбна шмат грошай. А іх, як вядома, лішніх ніколі ў раёне няма. Ды і ахвотных укладваць іх у такія аб'екты асабліва не знойдзеш. Сёння інвестарам патрэбны дакладныя праграмы і вынікі працы. А хто можа гарантаваць поспех у такіх выпадках?

Каб зразумець, што ж было насамрэч у тым будынку, я вырашыла патэлефанаваць у мясцовы райвыканкам. Там, думаю, дакладна ўсё ведаюць. Але мне паведамілі, што «ні гістарычных, ні архіўных звестак пра будынак не захавалася». Ніякіх. Увогуле. І таму пракаментаваць сітуацыю немагчыма. А адзін з камянецкіх краязнаўцаў, Георгій Мусевіч, які за 20 гадоў напісаў мноства гісторыка-краязнаўчых публікацый, брашур, выдаў кнігі «Мой горад» і «Жыццё і смерць апошняга караля Польшчы», а сёння — «Народ, які жыў сярод нас», сцвярджае: была там сінагога, пабудаваная ў XVII стагоддзі, пасля — школа, а затым тое, пра што вы ўжо ведаеце... У гэтай кнізе і ў «Энцыклапедыі яўрэйскіх абшчын — Валынь—Палессе», выданай у Іерусаліме, ёсць інфармацыя пра гэты будынак, пра сінагогу. Сінагога ў горадзе Высокае, як нам вядома, у спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў не занесена. Але ў гэтым вінаваты толькі мы самі, бо, у адпаведнасці з заканадаўствам Беларусі, прапанову пра ўнясенне якога-небудзь будынка ў спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў можа зрабіць любая фізічная ці юрыдычная асоба. Насамрэч, калі сітуацыя была ў нашых руках, чаму не выкарысталі магчымасць? Чаму ніякіх мераў не прадпрымалі? Скажаце, у 90-я толькі гэтым і было займацца? Магчыма, вы маеце рацыю. Лягчэй перакладаць усю адказнасць на чыноўнікаў. Дзе была наша ініцыятыва ў час, калі яна была патрэбна? Тым больш, змяніць сітуацыю мог кожны і любы з нас. Шкада, што ў першую чаргу нас хвалююць свае праблемы.

НЯМА НІКОГА ГОРШ ЗА СЛЯПОГА, ЯКІ САМ ЗАПЛЮШЧВАЕ ВОЧЫ

Шмат будынкаў, сапраўдных архітэктурных каштоўнасцяў не толькі на Брэстчыне — па ўсёй Беларусі прападае. Ведаеце, што цікава? Мы адкладваем увесь год грошы на летні адпачынак, каб падчас яго атрымаць асалоду ад паездкі за мяжу, падзівіцца на архітэктурныя казкі заморскіх краін, а сваё захаваць не можам. Нават тое, што цудам (не горшае за іншаземнае!) не было разбурана ў вайну! Не ўвесь жа час гаварыць пра тое, якім павінен быць чалавек. Прыйшоў час ім стаць. Можа, усё ж памятная дошка лепш, чым дом публічны?..

Таццяна БОЛТУЦЬ.

У МУЗЕЙ НА... БАЛЬ

У Гродзенскім дзяржаўным музеі гісторыі рэлігіі збіраюцца прапанаваць сваім гасцям не толькі выставы, але і балі.

Музей размяшчаецца ў былым палацы, першае ўпамінанне пра які датуецца канцом 1740-х гадоў, і сённяшняя вялікая выставачная зала памятае балі мінуўшчыны. Менавіта там іх мяркуецца праводзіць і цяпер. Прычым, зазначае **дырэктар музея Людміла КАРНІЛАВА,** з запрашэннем не толькі знаных танцораў, як на сёлетнім свяце «Дзень і ноч у музеі», а і звычайных наведнікаў.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

«БУЛЬБЯНОЕ ШОУ»: ДОБРА ПАПРАЦАВАЎ — АТРЫМАЙ ПРЫЗ

Вынікі трэцяга працоўнага семестра традыцыйна падводзяць у Віцебскай вобласці падчас «Бульбянога шоу». Насычаная падзеямі моладзевая акцыя абласнога маштабу, на якой будуць прадстаўлены ўсе рэгіёны Прыдзвінскага краю, праводзіцца ўвечары ў сераду 27 кастрычніка ў канцэртнай зале «Віцебск» — самай вялікай у вобласці.

Як паведаміла «Звяздзе» **Людміла КАПРАНАВА, другі сакратар Віцебскага абласнога камітэта Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі**, традыцыйна падчас шоу атрымліваюць прызы лепшы «баец», лепшы камісар, лепшы камандзір... Вызначалі і лепшы валанцёрскі, будаўнічы, педагагічны атрады. Пераможцам уручаць бытавую тэхніку айчыннай вытворчасці. І, што цікава, узнагародзяць і лепшага наймальніка Віцебскай вобласці: ім стаў будаўнічы трэст № 9...

Між іншым, некаторыя з тых, хто добра папрацаваў, прадэманструюць на шоу свае таленты.

Не застануцца без сюрпрызаў і гледачы. Самыя актыўныя і разумныя, якія пераможуць у віктарынах і конкурсах, атрымаюць на памяць падарункі і сувеніры. У тым ліку ад старэйшай беларускай газеты — нашай «Звязды».

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

МОГИЛЕВСКИЙ ГОРИСПОЛКОМ СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В г. МОГИЛЕВЕ

Аукцион состоится 8 ноября 2010 года в 16.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, зал заседаний

№№ лота	Адрес земельного участка	Площадь, га	Срок аренды	Целевое назначение	Кадастровый номер	Стоимость землеустроительного дела (руб.)	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)
№ 1	Район пересечения Минского шоссе и улицы Пелагеевской (огр. – р. Дубровенка)	0,2500	50 лет	Строительство и обслуживание гостиницы и кафе	740100000001005247	583 397	122 576 000	11 032 000
№ 2	улица Габровская	0,2697	50 лет	Строительство и обслуживание административно-складской базы	740100000005003822	532 579	60 261 000	5 423 000
№ 3	Улица Ямницкая (огр. – охр. зона ЛЭП)	0,0800	50 лет	Строительство и обслуживание складских помещений	740100000003005397	1 478 015	21 922 000	1 973 000
№ 4	Район пересечения улиц Тенистой и Кленовой	0,0091	2 года	Установка и обслуживание павильона по продаже продовольственных товаров	740100000007004588	522 632	494 000	44 000

Принимать участие в аукционе могут юридические лица, индивидуальные предприниматели и граждане.

При оформлении заявления и соглашения о правах и обязанностях сторон желающие принять участие в аукционе представляют:

Заверенную копию платежного поручения **о внесении задатка** на расчетный счет Могилевского городского исполнительного комитета № 3642017441709 в филиале 700 МОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код 536, УНП 700123787 (разовый платеж).

Юридические лица: доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица; копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица; документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.

Индивидуальные предприниматели: копию свидетельства о государственной регистрации; копию паспорта, а в случае участия в аукционе представителя – копию паспорта и нотариально удостоверенную доверенность.

Граждане – копию паспорта, а в случае участия в аукционе представителя – копию паспорта и нотариально удостоверенную доверенность.

Иностранные юридические лица: легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения, также документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе), либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованными в установленном порядке переводами на белорусский (русский) язык.

Представители иностранного юридического лица или гражданина: легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык.

Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении **нескольких предметов** аукциона, вносят **задаток** в размере, установленном для предмета аукциона **с наибольшей начальной ценой**.

1) Условия инженерного развития инфраструктуры: земельные участки для строительства новых объектов – в соответствии с проектно-сметной документацией.

2) Условия проведения аукциона – наличие не менее двух участников.

3) Порядок осмотра на местности земельных участков: выезд по желанию, предварительное ознакомление с земельно-кадастровой документацией всем желающим.

4) Условие предоставления земельного участка в аренду (Лот № 4): согласование типа павильона с управлением архитектуры и градостроительства Могилевского горисполкома.

5) В течение **10 рабочих дней** со дня принятия решения о предоставлении в аренду земельных участков победителям аукциона **оплатить стоимость предмета аукциона, возместить затраты на организацию и проведение аукциона**, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решениях об изъятии земельных участков для проведения аукциона. Ориентировочная сумма затрат на организацию и проведение аукциона (на всех победителей) составляет 5 миллионов рублей.

Заявления и документы принимаются уполномоченной организацией (МГУКПП «Проектное специализированное бюро») по адресу: **г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 206** в рабочие дни с 8.00 до 17.00. **Последний день приема заявлений – 2.11.2010 года до 17.00**.

Контактный телефон в г. Могилеве 22 11 63.

МОГИЛЕВСКИЙ ГОРОДСКОЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ В г. МОГИЛЕВЕ

Аукцион состоится 8 ноября 2010 года в 16.30 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, зал заседаний

Заявления и документы принимаются уполномоченной организацией (МГУКПП «Проектное специализированное бюро») по адресу: **г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 206** в рабочие дни **с 08.00 до 17.00**. Последний день приема заявлений – **2.11.2010 года до 17.00.**

Продажа земельных участков производится гражданам Республики Беларусь в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов. Условие проведения аукциона – **наличие не менее двух участников**.

При оформлении заявления и соглашения о правах и обязанностях сторон, желающие принять участие в аукционе представляют в сроки, указанные в извещении:

а) квитанцию о **внесении задатка** на расчетный счет Могилевского городского исполнительного комитета **№ 3642017441709** в филиале 700 МОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код 536, УНП 700123787 **(разовый платеж)**; б) документ, удостоверяющий личность **(паспорт)** покупателя, а в случае участия в аукционе его представителя, – **паспорт и нотариально заверенную доверенность**.

Порядок осмотра на местности земельных участков: выезд по желанию, предварительное ознакомление с земельно-кадастровой документацией всем желающим. Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории: строительство инженерных коммуникаций будет осуществлено в соответствии с ПСД за счет бюджета города. Продажа земельных участков производится без изменения их целевого назначения. Граждане, желающие участвовать в аукционе по нескольким лотам, вносят **задаток** в размере, установленном для земельного участка с наибольшей начальной ценой.

Победители аукциона обязаны: в течение десяти рабочих дней после принятия решения о предоставлении земельного участка в частную собственность **внести плату за земельный участок** (задаток засчитывается при внесении платы); **возместить затраты** на организацию и проведение аукциона, в том числе **расходы**, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения. Ориентировочная сумма затрат на организацию и проведение аукциона (на всех победителей) составляет 4 миллиона рублей.

№№ Лота	Адрес земельного участка	Площадь, га	Кадастровый номер	Стоимость землеустроительного дела (руб.)	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)
Лот № 1	переулок 1-й Ровчакова, 7	0,0942	740100000001004769	448 544	17 572 000	1 581 000
Лот № 2	переулок 2-й Ровчакова, 2	0,0990	740100000001004774	448 544	17 937 000	1 614 000
Лот № 3	переулок 2-й Ровчакова, 4	0,0986	740100000001004776	448 544	17 865 000	1 608 000
Лот № 4	переулок 3-й Ровчакова, 6	0,0972	740100000001004784	461 519	17 611 000	1 585 000
Лот № 5	переулок 1-й Сараканайский, 7	0,0932	740100000001004765	448 544	16 886 000	1 520 000

Контактный телефон в г. Могилеве 22 11 63.

УТВЕРЖДЕНО:
Протокол внеочередного собрания акционеров ОАО «Сейсмотехника» № 12 от «25» октября 2010 г.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

о проведении открытой подписки на акции дополнительного выпуска открытого акционерного общества «Сейсмотехника»

Полное и сокращенное наименование Общества:
на белорусском языке: адкрытае акцыянернае таварыства «Сейсматэхніка», ААТ «Сейсматэхніка»;
на русском языке: открытое акционерное общество «Сейсмотехника», ОАО «Сейсмотехника».

Место нахождения эмитента: 246020, г. Гомель, улица Владимирова, 16;
телефон/факс (80232) 42 37 76, электронный адрес (e-mail) gsmt@mail.ru.

Общество зарегистрировано решением Гомельского облисполкома от 07.12.2004 г. № 793 в Едином государственном регистре за № 400079509.

Основные виды деятельности эмитента:
Общество специализируется на разработке, изготовлении геофизического и промыслового оборудования для нефтяной и газовой отрасли, запасных частей к нему, нестандартного оборудования.
Предприятие включено в Государственный реестр хозяйственных субъектов, занимающих доминирующее положение на товарном рынке по «аппаратуре и геофизическому оборудованию на транспортных средствах».

Банковские реквизиты Общества
Текущий (расчетный) счет: 3012210260017 в ф-ле ОАО «БПС-Банк» по Гомельской области, МФО 151501360.

Наименование периодического печатного издания, в котором публикуется бухгалтерская отчетность эмитента: республиканская газета «Звязда».

Наименование депозитария: ЗАО «Капитал-Актив», проспект Ленина, дом 10, офис 1210. Лицензия Министерства финансов Республики Беларусь на профессиональную и биржевую деятельность по ценным бумагам № 02200/0247799, срок действия до 22 октября 2012 г.

Права и обязанности акционеров (при выпуске акций):
Преимущественного права акционеров на покупку дополнительно выпускаемых акций при открытой подписке **не предоставляется** (решение общего собрания акционеров Общества, протокол № 12 от «25» октября 2010 года).

Размер зарегистрированного уставного фонда эмитента составляет **26 835 778 139** (**Двадцать шесть миллиардов восемьсот тридцать пять миллионов семьсот семьдесят восемь тысяч сто тридцать девять**) рублей.
Уставный фонд разделен на **3 203 507** простых (обыкновенных) акций, номинальной стоимостью **8 377** рублей каждая.

СВЕДЕНИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОЙ ПОДПИСКИ

Решение об увеличении уставного фонда путем выпуска дополнительных акций, размещаемых путем проведения открытой подписки на акции принято внеочередным общим собранием акционеров Общества, протокол № 12 от «25» октября 2010 года.

Условия подписки: Подписка производится на весь пакет акций целиком, оплата в валюте.

Основные цели эмиссии и направления использования средств:
Средства, полученные в результате проведения открытой подписки на акции будут направлены согласно бизнес-плану инвестиционного проекта на строительно-монтажные работы, закупку оборудования входящего и не входящего в сметы строек, а также пополнение оборотных средств для начала производства новой продукции.
Бизнес план инвестиционного проекта будет находиться в месте ознакомления с проспектом эмиссии.

Планируемый объем эмиссии составляет **8 944 960 600** (Восемь миллиардов девятьсот сорок четыре миллиона девятьсот шестьдесят тысяч шестьсот) белорусских рублей.

К открытой подписке предлагаются 1 067 800 штук простых (обыкновенных) акций н**оминальной стоимостью 8 377** белорусских рублей.

Открытая подписка на акции будет проводиться по месту нахождения эмитента:
г. Гомель, улица Владимирова,16
с 22 ноября по 25 ноября 2010 года с 9.00 до 16.30; кабинет № 3.17.

С проспектом эмиссии можно ознакомиться по месту нахождения эмитента ОАО «Сейсмотехника» – г. Гомель, улица Владимирова,16 с 9.00 до 16.30, кабинет № 3.17;
по месту нахождения профучастника ЗАО «Капитал Актив»: г. Гомель, проспект Ленина, 10, офис 1210, с 9.00 до 16.30.

Директор ОАО «Сейсмотехника» — **О.А. Алампиев**

Главный бухгалтер — **С.П. Ильенкова**

УНП 400079509.

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 12 ад 19 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі газеты — установа «Рэдакцыя газеты «Звязда»; грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Галоўны рэдактар Уладзімір НАРКЕВІЧ.
Адказны за выпуск — намеснік галоўнага рэдактара Анатоль СЛАНЕЎСКІ.
Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.
Кантактны тэлефон: 292 44 12.
e-mail: posts@tut.by; info@zvyazda.minsk.by.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.
Тыраж 33.310. Нумар падпісаны ў 19.30.

У лістападзе зборная згуляе з Аманам

Трэнерскі штаб нацыянальнай каманды вызначыўся з супернікам, з якім правядзе таварыскі матч падчас міжнароднага «акна»,17 лістапада. Як і меркаваў Бернд Штанге, гульня пройдзе ў адной з цёплых азіяцкіх краін. Нашым супернікам будзе зборная Амана. У рэйтынгу ФІФА гэтая каманда дзеліць 96-ты радок са зборнай Узбекістана. Нашы футбалісты, нагадаем, знаходзяцца на 42-й пазіцыі.

Алена АЎЧЫННІКАВА.

Дзве даты. 27 кастрычніка

1557 год — каралём Жыгімонтам II Аўгустам выдадзены «Лясны статут». Гэта быў першы падобны дакумент на славянскай мове. Паводле новага закона, для разбору розных цяжбаў аб праве карыстання лесам і сенажацямі была створана спецыяльная камісія. Ляснічыя атрымалі падрабязную інструкцыю пра дзеянні падчас аб'езду пушчаў і лясоў. Статут забараняў высечку сухіх дрэў без дазволу каралеўскай улады, вызначаў пакаранне за самавольнае размяшчэнне пчаліных вулляў у дуплах дрэў, абмяжоўваў рыбную лоўлю і колькасць паляўнічых сабак. За забойства буйнага звера была вызначана вышэйшая мера пакарання.

1984 год — уведзена ў строй Байкала-Амурская магістраль.

Цытата дня

«Той, хто хлусіць, не аддае сабе справаздачы ў цяжкасці сваёй задачы, бо яму трэба будзе яшчэ разоў дваццаць схлусіць, каб падтрымаць сваю першую ману».

Аляксандр Поп (1688—1744), англійскі паэт.

Гастролі

ШЫК ПА-ПОЛЬСКУ

1500 касцюмаў дзеля аднаго канцэрта: Польскі дзяржаўны ансамбль танца «Мазоўша» ва ўсім бляску

Выступленне польскага ансамбля «Мазоўша», якое адбудзецца 27 кастрычніка ў Палацы Рэспублікі, абяцае быць шыкоўным відовішчам. Бо ансамбль — гэта 100 артыстаў, за якімі ездзіць 8 тон багажу. І выступленне інтрыгуе ўжо тым, што дае магчымасць паглядзець на шыкоўныя касцюмы. Падчас канцэрта кожны танцор мяняе касцюмы 7-9 разоў, прычым на гэта ідзе ўсяго пару хвілін. Ансамбль, які стаў легендай польскай культуры, выступіць у Мінску больш чым праз 30 гадоў.

Яны выступалі па ўсім свеце. Іх гледачамі былі каралеўскія асобы, прэзідэнты, іх віталі Генеральны сакратар ААН і Папа Рымскі Іаан Павел Другі. Беларускія гледачы могуць папоўніць спіс шаноўнай публікі славутага калектыву, які лічыцца адным з унікальных — з пункта гледжання рэпертуару і аўтэнтычнасці.

Ансамбль, які быў заснаваны яшчэ ў 1948 годзе прафесарам Тадэвушам Сігетынскім, ставіў перад сабой задачу паказаць польскі фальклор, яго багацце і прыгажосць. Ён марыў яшчэ ў акупаванай Польшчы, што некалі здолее паказаць магутны польскі дух, які жыве ў песні. І ажыццявіў сваю мару з дапамогай усёй краіны. У першы склад трупы ўвайшлі таленавітыя маладыя ўдзельнікі — прафесар правёў тады сур'ёзны кастынг, прагледзеўшы 5000 хлопчыкаў і дзяўчынак па ўсёй краіне, а ў трупу ўзяў 180 чалавек з цудоўнымі галасамі, — спевакоў, якія могуць і танчыць.

Да сённяшніх дзён гэта адна з адметнасцяў калектыву — танцоры, якія спяваюць, і спевакі, якія танцуюць. Рэпертуар ансамбля складаецца з розных польскіх танцаў і народных песень і танцы розных рэгіёнаў Польшчы. Але разынкай, якая падкрэсліла смак, сталі касцюмы. Касцюмы, якімі карыстаюцца артысты ансамбля дагэтуль, самі па сабе з'яўляюцца каштоўнай калекцыяй. На рукавах блузак нават пазначаныя даты іх стварэння, некаторым больш за 100 гадоў. Старадаўнія галаўныя ўборы ды срэбраныя паясы — шык, які па нашых мерках быў бы варты музея... Гадамі збіраліся гэтыя касцюмы, якія з'яўляюцца ўзорамі святочнай народнай вопраткі.

Але было б дзіўна, каб ансамбль, які праехаў 50 краін свету, не натхняўся нейкімі ўзорамі замежнай культуры. Цяпер у калектыве песні на 36 мовах, у тым ліку кітайскай, японскай, арабскай.

Але галоўнае, чаго чакае публіка падчас выступлення Польскага дзяржаўнага народнага ансамбля песні і танца — польскага духу. Менавіта ён у нашым уяўленні ўвасабляецца ў фірменных польскіх танцах, пра якія сёння ведае свет. Напрыклад, мазурка. Гэты народны танец у XVIII стагоддзі стаў прыдворным. Яго любілі гусары, якія мелі магчымасць паказаць сябе перад дамамі. А паходзіць гэты танец з Мазовіі — таго рэгіёна, які даў назву ўсяму ансамблю. Паглядзім, як танцуюць там, дзе нарадзілася мазурка?

Ларыса ЦІМОШЫК.

Смяротныя сутыкненні...

У Докшыцкім раёне паблізу вёскі Свіркі жыхар райцэнтра, кіруючы «Опелем», выехаў на паласу сустрэчнага руху і сутыкнуўся з «МАЗам». У выніку аварыі вадзіцель атрымаў траўмы і быў шпіталізаваны, а пасажырка ягонага аўто — 30-гадовая жыхарка Мінска — загінула.

А ў Бешанковіцкім раёне грамадзянін Расіі, які быў за рулём «МАН», збіў 22-х гадовага пешахода, мясцовага жыхара, які загінуў.

У гарадскім пасёлку Ушачы вадзіцель «Рэно», мясцовы жыхар, сутыкнуўся з 53-гадовым веласіпедыстам, які загінуў.

Іх слабасць — чужыя аўтамабілі

У Полацку затрыманы два афіцыйна беспрацоўныя, якія любілі «працаваць», крадучы дабро з чужых аўтамабіляў.

Спачатку ў міліцыю паскардзілася жанчына, якая паведаміла пра тое, што нехта ноччу разбіў бакавое шкло яе «Пежо» і скраў магнітолу. У тую ж ноч зладзеі падабралі ключы да «Фальксвагена», які належыць яшчэ аднаму жыхару Полацка, і таксама скралі магнітолу. Міліцыянеры затрымалі двух раней судзімых за рабаўніцтва і крадзеж: 22 і 25-гадовага мужчын. Заведзеная крымінальная справа.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Журналісцкае расследаванне

ЧАСТКА 2

Чаму Беларусь не абаранілі ад нашэсця наркатычных «бубак»?

Так выглядаюць паўлегальныя «бубкі»...

Яўген ВАЛОШЫН

АПРАЦАВАНАЕ опіем насенне маку прадаецца прама на папулярных рынках. У гэтым, правёўшы сваё журналісцкае расследаванне, упэўніўся журналіст «Звязды» (нумар за 26 кастрычніка).

«Чаму такое дапускаецца?» — звярнуліся мы да кампетэнтных чыноўнікаў. Аказалася, у некаторых ведамствах таксама б'юць трывогу: «Бубкі» — самы «брудны» і самы папулярны ў Беларусі ін'екцыйны наркотык. Але наша заканадаўства пакуль працуе так, што праваахоўнікі папросту не могуць пакараць наркагандляроў.

70% беларускіх наркаспажыўцоў — «бубачнікі». Такую лічбу журналісту «Звязды» паведамілі ў Міністэрстве аховы здароўя (звесткі за 2009 год). Пры гэтым уздзеянне апіоідаў, якія вылучаюцца з «бубак», можа прывесці да гібелі.

— Самы страшны эфект — гэта смерць з-за спынення дыхання. Менавіта так паміраюць у перадазіроўцы, — папярэджвае **Алег АЙЗБЕРГ, дацэнт кафедры псіхіятрыі і наркалогіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі**. — Небяспечны і ўплыў хімічных рэчываў, якія выкарыстоўваюцца падчас прыгатавання наркатычнага раствору, на печань, ныркі і іншыя органы. Раствор утрымлівае апіоіды (кадэін, марфін, монаацэцілмарфін), якія выклікаюць залежнасць, аналагічную гераінавай. Залежнасць абумоўленая моцнай цягай да спажывання наркотыку, фізічным і псіхічным дыскамфортам, калі спрабуеш кінуць.

Пасля змен у дзяржаўным стандарце, што здарылася гэтым летам, людзям стала цяжэй знаходзіць наркотык, яны пачалі часцей звяртацца па медыцынскую дапамогу. Усё больш і больш людзей прыходзяць, каб зняць ломку, некаторыя звяртаюцца ў рэабілітацыйныя цэнтры, каб назаўсёды пазбавіцца ад наркатычнай залежнасці.

Спадзяёмся, што ў бліжэйшы час мы зможам ахапіць назіраннем усё большую колькасць наркаспажыўцоў і прапанаваць ім лячэнне.

— Падчас падрыхтоўкі матэрыялу я ўпэўніўся, што «бубкі» па-ранейшаму прадаюцца. І на рынках, і праз наркагандляроў...

— Ніякая мера не прыводзіць да абсалютнага эфекту. Гандаль на рынку забаронены, цяпер справа за кантралёрамі, якія павінны не дазваляць прадаваць і караць парушальнікаў. Але гэтым павінны займацца не мы. Наша справа лячыць. Мы — не змагары, а медыкі.

Міністэрства ўнутраных спраў: «Як вырашыць праблему, мы ведалі з самага пачатку, але... нашы меры не прайшлі»

Калі гутарка заводзіцца пра гандаль «бубкамі», то абывацель звычайна ва ўсім вінаваціць міліцыю. «Яны павінны штодня класці тварам у асфальт барыг (наркагандляроў — «Звязда»), а замест гэтага дазваляюць такое бяспраўе», — не раз чуў я ад зацікаўленых грамадзян, абмяркоўваючы з імі праблему.

Але ў Міністэрстве ўнутраных спраў хавацца ад журналіста не сталі. Аказалася, тут выдатна разумеюць праблему і ведаюць, як яе вырашыць.

У МУС патлумачылі, што паставіць заслон «бубкам» было магчыма яшчэ ў сярэдзіне 2000-х. Але па гэтым пытанні ўзніклі непаразуменні з іншымі зацікаўленымі ведамствамі.

— Гэта праблема сапраўды сур'ёзная і адна з прыярытэтных. Калі рэгулярна ўжываць опій, саматужна выраблены з насення маку, тэрмін жыцця такога наркамана — ад двух да пяці гадоў, — распавядае **Дзмітрый МЯДЗВЕДЗЕЎ, оперупаўнаважаны па асабліва важных справах упраўлення па наркакантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі МУС Беларусі**. — Першая інфармацыя пра «бубкі» з'явілася з канца 2004 года. Мы адразу ж пачалі гучна заяўляць пра праблему, звярталіся ў разнастайныя органы ўлады. Ёсць думка, што калі справа звязана з наркотыкамі, то вырашыць яе здольныя толькі ў міліцыі. На жаль, гэта не так, гэта агульная праблема. Шэраг органаў павінен быць зацікаўлены ў яе вырашэнні. Не ведаю, чаму так доўга нашы прапановы не маглі пачуць, але толькі з гэтага года мы дабіліся станоўчых змен. Не сакрэт, што насеннем маку гандлявалі на рынках, на вагу. Нават мяхамі закуплялі для далейшай рэалізацыі. Як вы ведаеце, з 26 ліпеня гэтага года ўступілі ў сілу новыя правілы гандлю макам. Сёння па законе прадаваць насенне можна толькі ў пакетах, вага якіх павінна быць не большай за 200 грамаў. Мак павінен быць расфасаваны афіцыйнымі вытворцамі або юрыдычнымі асобамі, якія маюць сертыфікат адпаведнасці на серыйную вытворчасць. Такім чынам мы паспрабавалі абмежаваць распаўсюджанне маку і далейшае яго выкарыстанне для прыгатавання наркотыку.

— Дзмітрый Анатольевіч, тым не менш наркатычнае насенне маку па-ранейшаму прадаецца. Гэтых мераў недастаткова.

— Я хачу патлумачыць, што само насенне маку не ўнесена ў рэспубліканскі пералік наркатычных сродкаў. Іх абарот не забаронены. Пераносіць насенне, гандляваць ім магчыма, крымінальнай адказнасці за гэта не прадугледжана.

Праведзеныя даследаванні паказалі, што само насенне маку ўтрымлівае алкалоіды опію ў мізэрнай колькасці, як, напрыклад, трава, лісце, ягады. Наркатычнага эфекту дасягнуць нельга. Але гэтае насенне апрацоўваюць опіем альбо дадаюць у яго макавую саломку. Знешне насенне чыстае, але падчас «варкі» опій выцягваецца, аддзяляецца ад вады шляхам экстракцыі і выкарыстоўваецца.

— Атрымліваецца, што з «бубак» вырабляюць страшны наркотык, а барыгам пагражае ўсяго толькі адміністрацыйная адказнасць. У гэты ж час яны рэальна дапамаглі пасадзіць на іголку многіх нашых суайчыннікаў...

— З самага пачатку, калі мы даведаліся пра «бубкі», падымалася пытанне, каб увогуле забараніць продаж насення маку. Пакінуць дазвол на гэта мы прапаноўвалі толькі Дэпартаменту па хлебабулачных вырабах Міністэрства сельскай гаспадаркі. Яны маюць канкрэтных пастаўшчыкоў, якія, у сваю чаргу, прывозяць вельмі «чысты» харчовы мак. Але прапанова не прайшла...

Чаму меры па абароне Беларусі ад «бубак» не прайшлі і якія чыноўнікі паставілі міліцыянерам палкі ў колы, Дзмітрый Мядзведзеў не паведаміў: «Гэта, на жаль, мне невядома».

ЯК ДЗЕЙНІЧАЦЬ, калі ваша сям'я сутыкнулася з наркотыкамі?

У краіне дзейнічае шэраг аўтарытэтных арганізацый, якія дапамагаюць і непасрэдна нарказалежным, і іх сваякам. Усю неабходную інфармацыю вы зможаце атрымаць на сайце narkotiki.by.

Таксама прапануем звязацца з прадстаўнікамі РГА «Маці супраць наркотыкаў», якія падкажуць, як вырашыць праблему. Тэлефоны арганізацыі: (017) 293 07 59, (017) 210 07 07, +375 29 677 21 85.

Што спрыяе «бубачнай» наркаманіі?

Асобнай структуры па наркакантролі ў нас няма, хоць такія спецыяльныя падраздзяленні даўно створаныя ў суседніх краінах. А ў МУС ёсць толькі ўпраўленне па наркакантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі. Структура па ўсёй краіне налічвае ўсяго каля 400 чалавек. З іх — толькі каля 270 змагаюцца непасрэдна з наркотыкамі. Як разумееце, барыг і наркаспажыўцоў у сотні разоў болей.

Пра беларускае заканадаўства асобная гутарка. Маку завозіцца ў краіну колькі хочаш — з Чэхіі, Польшчы, Расіі, Украіны. Прытым на ўвоз насення не трэба ніякіх спецыяльных ліцэнзій. Дазваляе від дзейнасці — вазі колькі хочаш, хоць «бубкі», хоць мак харчовы.

За шэсць гадоў, пакуль наркабароны садзяць на іголку беларускую моладзь з дапамогай «бубак», ніводзін такі пастаўшчык не быў арыштаваны. Акрамя таго, аб'ёмы паставак наркатычных «бубак» невядомыя, пра гэта можна толькі здагадвацца.

У МУС спрабавалі завесці некалькі крымінальных спраў за кантрабанду «бубак». Але заканадаўства пакуль працуе так, што даказаць злачынства амаль немагчыма. Крымінальныя справы збіраюцца прыпыніць.

Усе ведаюць, што насенне маку выкарыстоўваецца як капсула для пастаўкі опію, што кілаграм нармальнага харчовага маку не можа каштаваць 120.000, 150.000 і 200.000 беларускіх рублёў. Але прызнаваць такое насенне наркотыкам не спяшаюцца.

Я звяртаўся ў разнастайныя ведамствы, якія маюць дачыненне да рынкаў, да паставак «маку». І паўсюль кажуць, што пра праблему «бубак» нічога не чулі.

У гэты ж час наркотык, як ужо пісалася, займае топ-радкі ў справе наркатызацыі Беларусі.

Падчас падрыхтоўкі гэтага матэрыялу я не раз чуў пра існаванне «макавага лобі». Але пра канкрэтныя факты я не даведаўся. Мая журналісцкая справа — паказаць сітуацыю, а не выводзіць тых ці іншых людзей на чыстую ваду.

Мяркую, выявіць, хто канкрэтна спрыяе макавым баронам увозіць «бубкі» ў Беларусь, нескладана.

Яшчэ адно меркаванне: некаторыя чыноўнікі праяўляюць банальную легкадумнасць і недасведчанасць у пытаннях наркатычнай небяспекі. І гэта прывяло да трагічных наступстваў.

Як уратаваць Беларусь ад наркатычнага насення?

Калі дадаць да колькасці беларускіх наркаспажыўцоў нашых алкаголікаў (іх толькі на афіцыйным уліку болей за 180 тысяч чалавек, гэтую лічбу можна памнажаць у некалькі разоў), то вымалёўваецца пагрозлівая карцінка.

Не пабаюся сказаць, што такая сітуацыя рэальна пагражае развіццю беларускай нацыі.

У гэты ж час у некаторых ведамствах, якія так ці інакш звязаныя з праблемай распаўсюджання «бубак», пра наркотык увогуле нічога не ведаюць. І шчыра здзіўляюцца, калі журналіст задае падобныя пытанні.

— Набалелая праблема будзе вырашана толькі тады, калі ўсе ведамствы на справе зразумеюць глыбіню і небяспеку праблемы распаўсюджання «бубак», — лічыць **намеснік начальніка ўпраўлення па наркакантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі МУС Беларусі Васіль ЛОСІЧ**. — А для гэтага патрэбна моцная воля чыноўнікаў самага высокага ўзроўню. Калісьці на беларускіх вуліцах мы змаглі выкараніць арганізаваную злачыннасць, бандытызм. Значыць, і гэтай праблеме можна даць рады.

— Сёння жыццёва неабходна звярнуць увагу на «бубкі». І шукаць меры ўсім разам, — прапаноўвае **Ірына ЛУК'ЯНОВІЧ, старшыня грамадскага савета РГА «Маці супраць наркотыкаў»**. — Праваахоўныя органы гатовыя прасоўваць новыя ідэі ў барацьбе з наркаманіяй: займацца прафілактыкай, дапамагаць нам. Мы гатовыя аб'ядноўвацца і бамбіць усе магчымыя інстанцыі, каб гандаль «бубкамі» выразалі пад корань. Інакш нашу краіну чакаюць сур'ёзныя непрыемнасці.

Наркатычная статыстыка

Колькі ў Беларусі сталых наркаспажыўцоў? Калі я пачаў цікавіцца гэтым пытаннем, быў уражаны лічбамі.

Паводле звестак Міністэрства аховы здароўя, на ўліку ў наркадыспансэрах — няма і 15 тысяч чалавек.

Значыць, пераважная большасць наркаспажыўцоў да медыкаў не трапляе.

У 2007 годзе Цэнтр маніторынгу на базе Гродзенскага дзяржаўнага медуніверсітэта правёў даследаванне наконт рэальнай лічбы наркаспажыўцоў — каля 85 000 чалавек.

— Наша лічба па наркаспажыўцах — 140 тысяч, не менш, — запэўнівае Ірына Лук'яновіч, старшыня грамадскага савета РГА «Маці супраць наркотыкаў». — У міліцыі гэтыя лічбы пацвярджаюць. Нядаўна да нас па дапамогу звярнулася залежная дзяўчынка. Яна мне сказала: «Вы не ўяўляеце: я, калі пачала спажываць, трапіла ў другое жыццё. З жахам убачыла, колькі людзей звязана з наркотыкамі. На кропцы, дзе купляла, сустракала сваіх аднакласнікаў, суседзяў, на якіх ніколі б не падумала...»

Колькі зарабляе дробны барыга?

Кілаграм «бубак», які закупляюць наркапастаўшчыкі за мяжой, каштуе ад 1,5 да 3 долараў ЗША. Гэта звесткі Упраўлення ААН па наркотыках і карупцыі.

З улікам дастаўкі ў Беларусь кілаграм абыходзіцца максімум у шэсць долараў ЗША (каля васямнаццаці тысяч беларускіх рублёў). Дробны барыга плаціць за кілаграм «бубак» каля 40 тысяч беларускіх рублёў.

Калі ўлічыць, што атруту ён потым прадае мінімум па 120 тысяч, то на адным кілаграме барыга наварвае 80 тысяч рублёў. А на адным 25-кілаграмовым папяровым мяху за суткі можна зарабіць аж 2 мільёны беларускіх рублёў. Атрымліваецца, што ў месяц можна лёгка мець пад 60 мільёнаў рублёў (каля 19700 долараў ЗША). І гэта чысты навар дробнага барыгі.

Уявіце сабе, колькі маюць буйныя наркапастаўшчыкі...

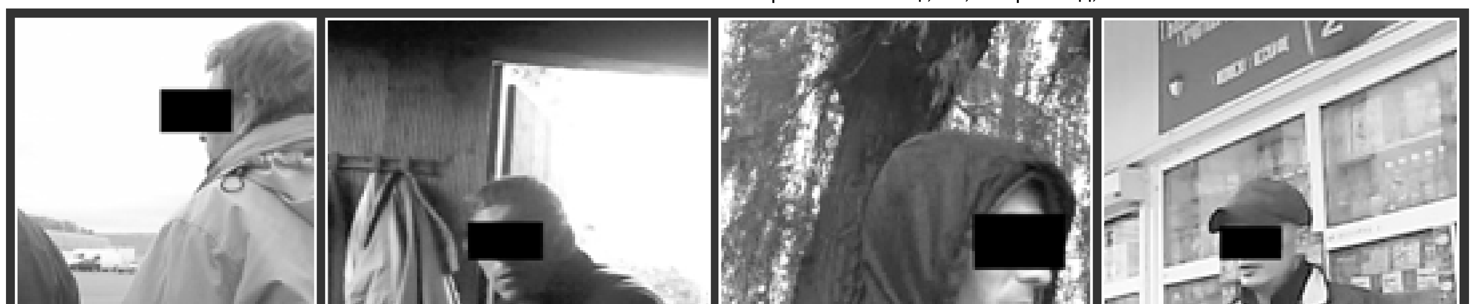

Гэта толькі тыя беларускія наркаспажыўцы, якіх выпадкова зняла відэакамера карэспандэнта «Звязды». У сапраўднасці іх ад 85 да 140 тысяч чалавек і больш.

СУМЕСНЫ ЎВАХОД У ХАТУ

● Вельмі вялікае значэнне надавалася першаму сумеснаму ўваходу маладых у хату. Бацькі сустракаюць маладых ля парога. Уваход у рэстаран ці сталовую не можа замяніць парог роднай хаты і не можа быць месцам для выканання сакральнага рытуальнага дзеяння. Тым часам бабуля ці хтосьці іншы кладзе на парог новы адамкнёны замок, зверху закрывае яго ручніком. Жаніх бярэ нявесту на рукі, становіцца на адно чырвонае поле ручніка (яно знаходзіцца перад парогам хаты) і пераносіць цераз парог, становячыся на другое чырвонае поле: яно знаходзіцца ўжо ў прасторы хаты. У космасе традыцыйнага жылля парог з'яўляўся ні чым іншым, як зонай смерці, таму неабходна было абсалютна выключыць магчымасць дотыку, дакранання нявесты.

● Як толькі маладыя пераступяць цераз парог, ручнік скручвала бабуля і замыкала замок. Пры гэтым ключы аддавалі бацькам жаніха, а замок — бацькам нявесты. Сімволіка гэтага рытуальнага дзеяння простая і зразумелая: як ніхто не зможа адамкнуць гэты замок, так ніхто не ў сілах будзе разлучыць гэтую сям'ю.

● У некаторых выпадках сама нявеста, як толькі аказвалася ў прасторы хаты, хутка падымала ручнік — тым самым паказвала ўсім прысутным, што па гэтай «пераправе» з яе мужам больш ніводная жанчына не пойдзе.

● Усё вяселле маладыя сядзелі пад абразамі, прымаючы ўсю святасць сакральнага месца — чырвонага кута. Тым самым ужо з першай хвіліны закладвалася, мадэлявалася перспектыва новай сям'і: яны з павагай будуць ставіцца да бацькоўскай хаты, але з часам створаць свой «чырвоны кут» — пабудуюць сваю хату!

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усміхнемся!

Мы ўчора на шашлыкі ездзілі. Але грошай на мяса не было. Таму ўзялі толькі гарэлку.

☺

Ноч, стук у дзверы. Трывожны жаночы голас:

— Хто там?

— Паручнік Ржэўскі, мадам!

— Зноў будзеце гадасці казаць і да мяне заляцацца?

— Вядома!

— Пачакайце, знайду ключык...

☺

Народны мачагонны сродак: дзве рэдзькі, бацвінне шчаўя, папараць і лісце ядлоўцу здрабніць і выпіць восем куфляў піва.

☺

Пацыентка на прыёме ў псіхолага:

— Доктар, мы з мужам ніколі не сварымся.

— Дзіўна... Значыць, вы не створаныя адзін для аднаго.

☺

Ёсць два спосабы спрачацца з жанчынай, але ніводзін не дапамагае.

У падвале шматпавярховіка...

16-гадовая жыхарка Баранавіцкага раёна паскардзілася ў міліцыю на тое, што яе згвалтаваў у падвале шматпавярховага дома знаёмы хлопец.18-гадовага знаёмага затрымалі і цяпер высвятляюцца ўсе абставіны гэтай справы.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Палкай ды ў лоб

Да 54-гадовага беспрацоўнага з в. Блювінічы (Брэсцкі раён) зазірнуў 26-гадовы госць. Калі выпілі, успыхнуў скандал, і гаспадар, схапіўшы палку, праламаў госцю лоб. Пацярпелы апынуўся ў бальніцы, а з гаспадаром будуць разбірацца следчыя.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЗДАБЫЛІ ДЗІКА З КАМБАЙНА?

ПРА незаконнае паляванне на кукурузным полі паблізу вёскі Дафарэнцыя Мінскага раёна работнікам Мінскай аблінспекцыі паведаміў тутэйшы паляўнічтвазнаўца.

На месцы дзяржінспектары ўстанавілі, што дзік здабыты зброевым спосабам, як мяркуецца, з камбайна, што праводзіў уборку кукурузы. У гэтай сувязі разглядаецца пытанне пра завядзенне крымінальнай справы за незаконнае паляванне, здзейсненае з выкарыстаннем механічных транспартных сродкаў.

А работнікам Лоеўскай міжрайінспекцыі паведамілі, што адзін з жыхароў вёскі Астравы Лоеўскага раёна прадае мяса дзічыны. Падчас разбору з удзелам оперупаўнаважанага крымінальнага вышуку было ўстаноўлена: даглядчык жывёлы КСУП «Малінаўка-Агра» з дапамогай незарэгістраванай паляўнічай стрэльбы (якую потым ён добраахвотна здаў) незаконна здабыў дзіка. Шкода ацэненая ў 2,1 мільёна рублёў, магчыма, будзе заведзена крымінальная справа.

Сяргей РАСОЛЬКА.

РУП «ВИТЕБСКИЙ ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ»

Извещает о проведении повторного аукциона по продаже имущества ОАО «Витебскмебель»

Лот: Производственное здание Цех № 1 площ. 6210,6 кв.м, производственное здание Цех № 2 площ. 11560,8 кв.м, производственное здание «Сушилка» площ. 764,6 кв.м, производственное здание «Механические мастерские» площ. 294,7 кв.м, склад РСГ площ.107,5 кв.м, производственное здание лесопильного цеха площ. 1077,8 кв.м, склад-сарай сухих мебельных заготовок площ. 467,4 кв.м, здание КНС площ. 45,4 кв.м, здание гаража площ. 515,3 кв.м, склад-сарай сырых мебельных заготовок площ. 379,7 кв.м, производственное здание «Обойный цех» площ. 2583,6 кв.м, здание медпункта площ. 378,0 кв.м, здание административно-бытовое площ. 623,0 кв.м, производственное здание энергоблока площ. 1022,0 кв.м, производственное здание «Энергоцех» площ. 161,0 кв.м, здание котельной площ. 1089,8 кв.м, 7/25 доли капитального строения (малого гаража) площ. 222,3 кв.м, эстакада площ. 84,0 кв.м, здание насосной площ. 35,5 кв.м, внутриплощадочные сети электроснабжения протяженностью 4734,0 м, внеплощадочные сети электроснабжения протяженностью 1700,0 м, наружный водопровод протяженностью 739,2 м, канализационно-ливневая сеть протяженностью 1162,9 м, хозяйственно-бытовая канализационная сеть протяженностью 1928,6 м, трубопровод тепловой сети протяженностью 1588,5 м, трубопровод горячего водоснабжения пл. 922,8 кв.м, трубопровод тепловой сети протяженностью 284,2 м, сеть технологических трубопроводов протяженностью 952,1 м, строительные материалы, использованные на возведение следующих объектов: здания склада, здания неустановленного назначения (бытовки), здания котельной (переоборудование склада ЛВЖ), хлораторных, очистных сооружений, сооружения неустановленного назначения (очистное сооружение), сооружения для сбора мусора, противопожарного водоема, пожарного резервуара, наружной сети освещения и ограждения железобетонного и прочие основные средства и товарно-материальные ценности ОАО «Витебскмебель» (перечень опубликован на сайте **www.Ocenka.by**), начальная цена продажи с учетом НДС **3 770 093 345** рублей. Имущество расположено по адресу: Витебск, ул. Ак. Павлова, 48. Для обслуживания вышеуказанных объектов недвижимости выделены земельные участки общ. площ. 7,6204 га. С техническими характеристиками объектов можно ознакомиться у Организатора торгов и Продавца.

Официальное извещение опубликовано в Бюллетене «Конкурсные торги в Беларуси и за рубежом» от 06.10.2009 года № 37.

Аукцион состоится **26 ноября 2010 года в 10.00** по адресу: Витебск, ул. Свидинского, 4. Заявления принимаются в рабочие дни по 25.11.2010 (включительно) с 8.00 до 17.00 по адресу: Витебск, ул. Свидинского, 4. Заключительная регистрация участников проводится в день проведения аукциона с 09.30 до 10.00 по месту проведения аукционных торгов.

Дополнительную информацию можно узнать у Организатора аукциона: 8 (0212) 435 435; 8 (029) 591 00 02; www.Ocenka.by

ОАО «ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫЙ ЗАВОД ИМ. Н. ГАСТЕЛЛО»,

220073, Г. МИНСК, УЛ. ПИНСКАЯ, 18

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОЗЫВЕ ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ

Собрание состоится **8 ноября 2010 г. в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Пинская, 18, актовый зал Общества.** Регистрация участников собрания производится в день и по месту проведения собрания с 15.00 до 15.55.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О досрочном прекращении полномочий члена Совета директоров ОАО «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло» и избрании члена Совета директоров.

2. О приобретении ОАО «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло» акций, им выпущенных.

С информацией (материалами), подлежащими представлению акционерам при подготовке к проведению собрания, акционеры могут ознакомиться ежедневно (кроме субботы и воскресенья), начиная с 1 ноября 2010 г. в отделе кадров Общества с 9.00 до 16.00, а в день проведения собрания — по месту его проведения.

Совет директоров ОАО «Экспериментальный завод им. Н. Гастелло».

УНП 100010116

ФИЛИАЛ «ЦЕНТР БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ: 04 ноября 2010 г. в 15.00 СОСТОЯТСЯ

ОТКРЫТЫЕ АУКЦИОННЫЕ ТОРГИ по продаже незавершенного строительством комплекса зданий и сооружений, расположенного в г. Бобруйске по ул. Энергетиков, 5 (предмет торгов) в составе:

ЛОТ № 1: незавершенное законсервир. кап. строение с инв. № 710/С-3795 (административно-бытовой корпус) пл. 1941,8 кв.м; незавершенное законсервир. кап.строение с инв. № 710/С-3797 (вспомогательный корпус) пл. 2776,3 кв.м; незавершенное законсервир. кап. строение с инв. № 710/С-3796 (производственный корпус) пл. 5386 кв.м; незавершенное законсервир. кап. строение с инв. № 710/С-3798 (заправка) пл. 87 кв.м; незавершенное кап. строение (очистное сооружение литер 5Б) пл. 14,67 кв.м; незавершенное кап.строение (очистное сооружение литер 4Б) пл. 14,78 кв.м; ограждение ж/бет. площадью 2244 кв.м. с воротами металлическими площадью 12,6 кв.м; незавершенные строительством сооружения: покрытие бетонное пл. 2550 кв.м, резервуары установки пожаротушения пл. 32,5 кв.м, грязеуловители, внутриплощадочные тепловые сети.

Продавец (собственник)	**Открытое акционерное общество «Белшина», УНП 700016217**
Организатор торгов	**Филиал «Центр «Белтехинвентаризация», УНП 102353509** (р/с 3012035310012 в ф-ле ОАО «БПС-Банк» по Минской обл., код 331)
Место проведения торгов и подачи документов	**г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 в здании Бобруйского управления филиала «Центр «Белтехинвентаризация»**
Начальная цена продажи	**4 761 032 330 рублей без учета НДС, размер задатка - 238 051 620 рублей**
Номер расчетного счета для перечисления задатка	**Получатель платежа ОАО «Белшина» — р/с 3012000003446 в ОАО СБ «Беларусбанк» г. Бобруйск, код 760, УНП 700016217, ОКПО 147621337000**
Площадь земельного участка	5,9884 га, правовой режим – право постоянного пользования
Условия продажи	аукцион без условий
Срок заключения договора купли-продажи	в течение 20 (двадцати) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона
Срок и условия оплаты	определяются по согласованию Победителя торгов с Продавцом при заключении договора купли-продажи
Срок подачи документов, осмотра предмета торгов и внесения задатка	**включительно по 03 ноября 2010 г. до 16.00**

****Более подробная инф. об условиях участия в торгах, характеристиках предмета торгов, перечне документов, прилагаемых к заявлению на участие в торгах, опубликована в газете «Звязда» № 185 (26793) от 22.09.2010 г.***

Получить дополнительную инф. о продаже имущества можно по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54 или связавшись с нами по телефонам: 8 (0225) 52 08 45, 52 70 32, 8 (029) 654 79 06 в рабочие дни с 8.30 до 17.30.

Информация о проведении аукциона без условий по продаже имущества, обращенного в доход государства

Адрес объекта и его наименование	- главный корпус здания для мехмастерских, расположенный по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Рабочая, 1, инв. № 1002, общей площадью 2121,3 кв. м, год постройки – 1980. **Начальная цена 802 772 100 рублей.** - здание мехмастерских, инв. № 1006, расположенное по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Рабочая, 1, общей площадью 689,3 кв. м, год постройки – 1986. **Начальная цена 292 615 200 рублей.** - профилакторий для ремонта автокранов, инв. № 1005, расположенный по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Рабочая, 1, общей площадью 98,6 кв. м. **Начальная цена 48 230 100 рублей.** - производственный пункт заправочной станции, инв. № 2059, расположенный по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Рабочая, 1, общей площадью 5 кв. м, год постройки – 1981. **Начальная цена 2 902 500 рублей.** - здание материального склада, инв. № 1001, расположенное по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Рабочая, 1, общей площадью 152,2 кв.м, год постройки – 1972. **Начальная цена 53 519 400 руб.** - склад готовой продукции, 5-й полигон (с пропарочной камерой), расположенный по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Элеваторная, 1, общей площадью 2301,0 кв. м, год постройки – 1989. **Начальная цена 171 766 980 рублей.**
Продавец	Комиссия по работе с имуществом, обращенным в доход государства при Молодечненском райисполкоме
Организатор аукциона	СИКУП «УКС-СЕРВИС»
Сумма задатка	10 % от начальной цены на р/с 3012190930030 в отделении 932 ОАО «Белинвестбанк», г. Молодечно, код 739, УНН 600182305, ОКПО 04064333, получатель: СИКУП «УКС-СЕРВИС»
Порядок оплаты	Оплата в размере цены продажи объекта (за вычетом задатка) в течение 2 месяцев и 25 дней на р/с СИКУП «УКС-СЕРВИС»
Документы, представляемые для участия в аукционе	заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка; юридическим лицам – копию учредительных документов и свидетельства о регистрации, заверенные нотариально, доверенность, выданная представителю юридического лица; физическим лицам – паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, справку ГНИ об отсутствии задолженности по подоходному налогу
Конечный срок и адрес приема заявок	15.11.2010 г. до 16.00, г. Молодечно, ул. Мира, 15, каб. 1, СИКУП «УКС-Сервис», тел. (8 0176) 75 16 09, 75 19 20 (факс)
Дата, время и место аукциона	16.11.2010 г. в 15.00, г. Молодечно, ул. Мира, 15, СИКУП «УКС-СЕРВИС»

БЕЛАРУСКАЯ ЎНІВЕРСАЛЬНАЯ ТАВАРНАЯ БІРЖА ПРАПАНУЕ НОВЫ БІЗНЭС-ІНСТРУМЕНТ УСЯГО ЗА 0,1%

Начальнік аддзела лагістыкі Павел ІГНАТОВІЧ.

Вы — кіраўнік прадпрыемства ці, скажам, уладальнік свайго бізнэсу. І вам трэба нешта танна купіць — можа, абсталяванне, а можа, аўташыны для мікрааўтобуса ці партыю сыркоў для крамы. Ці, напрыклад, вы хочаце выгадна прадаць сваю прадукцыю — пачынаючы ад цвікоў і заканчваючы складанымі тэхнічнымі вырабамі. Вядома, можна працаваць па старых, напрацаваных за доўгі час схемах са сваімі пастаўшчыкамі і спажыўцамі, але ж зараз існуе яшчэ адзін рэальны інструмент для рэалізацыі сваёй прадукцыі і пошуку патрэбных вам тавараў — гэта Беларуская ўніверсальная таварная біржа.

Яшчэ ў маі 2009 года біржа ўвяла ў эксплуатацыю падсістэму электронных біржавых таргоў прамысловымі і спажывецкімі таварамі, дзе выстаўляецца прадукцыя шырокай наменклатуры, не прадстаўленая ў традыцыйных секцыях біржы. Дарэчы, новымі магчымасцямі ўжо скарысталіся больш за 700 суб'ектаў гаспадарання рознай формы ўласнасці і падведамнасці, а таксама нерэзідэнты Рэспублікі Беларусь: за 9 месяцаў 2010 года ўдзельнікі біржавых таргоў прамысловымі і спажывецкімі таварамі ажыццявілі 811 здзелак на суму, эквівалентную 13,19 мільярда рублёў, у тым ліку толькі ў трэцім квартале — 483 здзелкі на суму 7,7 мільярда рублёў.

БІРЖА — ГЭТА ПРОСТА!

Вы думаеце, што біржа — гэта вельмі складана? Няпраўда! Нават калі вы — індывідуальны прадпрымальнік і працуеце адзін, то можаце скарыстацца паслугамі Беларускай універсальнай таварнай біржы і набыць тавар па добрых цэнах або прапанаваць сваю прадукцыю шырокаму колу ўдзельнікаў таргоў. Хочаце быць на галаву вышэй за вашых калег-канкурэнтаў? Тады сардэчна запрашаем на біржу!

Перш-наперш трэба зайсці на сайт Беларускай універсальнай таварнай біржы **http://butb.by** і выбраць у меню «Напрамкі біржавой дзейнасці» пункт «Біржавыя таргі прамысловымі і спажывецкімі таварамі». Можна сказаць, што новы эфектыўны інструмент фактычна ўжо ў вашых руках — непасрэдна там і без усялякай рэгістрацыі вы можаце паглядзець, хто якія заяўкі выставіў на пакупку і на продаж. Адпаведна, калі вас нешта з прапанаваных тавараў зацікавіла, то вы можаце прайсці онлайн-рэгістрацыю і стаць паўнавартасным пакупніком на біржы — не толькі купіць прапанаваныя тавары, але і пакінуць сваю заяўку на пакупку патрэбных вам тавараў і з патрэбнымі параметрамі. Калі ж вы хочаце выставіць на біржу сваю прадукцыю, то вам трэба атрымаць акрэдытацыю, і — вуаля — вы маеце новы і эфектыўны канал для рэалізацыі, які працуе 7 дзён на тыдзень і 24 гадзіны ў суткі!

— У любы час сутак вы можаце зайсці і паглядзець, што прадаецца і купляецца, прычым гэта можна зрабіць і без рэгістрацыі, — тлумачыць **Павел ІГНАТОВІЧ, начальнік аддзела лагістыкі Беларускай універсальнай таварнай біржы**. — А калі хочаце нешта набыць ці прадаць, то вам трэба зарэгістравацца або акрэдытавацца. Усё гэта адбываецца хутка і проста, з мінімальным пакетам патрэбных дакументаў. Пасля акрэдытацыі вы будзеце лічыцца трэйдарам, атрымаеце персанальны логін і пароль, усталюеце бясплатнае праграмнае забеспячэнне на свой камп'ютар і зможаце ўваходзіць у сістэму і карыстацца ўсімі яе магчымасцямі.

Калі, напрыклад, вы хочаце набыць пэўны тавар, то заходзіце ў патрэбны раздзел (яны зробленыя ў адпаведнасці з кодамі Агульнадзяржаўнага класіфікатара відаў эканамічнай дзейнасці РБ), знаходзіце тавар і падаяце аферту прадаўцу гэтага тавару. Пры гэтым вы можаце прапанаваць сваю цану, колькасць тавару, тэрміны пастаўкі і аплаты і гэтак далей. Прадавец вывучае вашы ўмовы і прымае ці адхіляе вашу аферту. У апошнім варыянце вы можаце таргавацца далей. А калі аферта акцэптаваная, то падсістэма таргоў прадстаўляе абодвум бакам іх рэквізіты і вы з прадаўцом заключаеце біржавы дагавор і рэгіструеце яго на біржы.

Калі ж вы хочаце выступіць у якасці прадаўца, то ўсё адбываецца такім жа чынам: размяшчаеце заяўку са сваім таварам у адпаведным раздзеле, падрабязна апісваеце ўсе характарыстыкі тавару (яго месцазнаходжанне, аб'ём партыі, цану, можаце прыкласці да трох фотаздымкаў), адпраўляеце заяўку і чакаеце пакупнікоў. Яны прапаноўваюць вам свае ўмовы, і калі вы знаходзіце паразуменне, то акцэптуеце іх аферту і заключаеце біржавы дагавор.

А цяпер, напэўна, самае хвалюючае для дзелавых людзей пытанне: колькі ж будуць каштаваць паслугі біржы? Насамрэч — вельмі мала. Біржавы збор складае ўсяго 0,1% ад сумы здзелкі, якая ўжо адбылася. Прычым гэтыя грошы плаціць толькі прадавец — для пакупніка працэс цалкам бясплатны. Бясплатнымі (як для пакупніка, так і для прадаўца) з'яўляюцца і рэгістрацыя ці акрэдытацыя, і падача заявак, і час карыстання сістэмай, і праграмнае забеспячэнне, якое прадастаўляецца. Бясплатным з'яўляецца і навучанне для трэйдараў-пачаткоўцаў, якое праходзіць кожны панядзелак а 16-й гадзіне ў цэнтральным офісе біржы.

— Ніводны інфармацыйны партал не бярэ грошы пасля завяршэння здзелкі — як правіла, грошы вы плаціце за размяшчэнне інфармацыі на партале, — расказвае Павел Ігнатовіч. — Я ўжо не кажу пра заходнія біржы, дзе грошы бяруцца адразу пасля рэгістрацыі: вы плаціце за праграмнае забеспячэнне, за ўваход у сістэму, за працу ў сістэме. І пасля таго, як заключылі здзелку, — таксама плаціце, і гэтая сума значна большая, чым 0,1%. А Беларуская ўніверсальная таварная біржа будуе сваю працу па-іншаму: усе аперацыі да ажыццяўлення здзелкі прадастаўляюцца цалкам бясплатна, і толькі пасля рэгістрацыі біржавога дагавора прадавец секцыі прамысловых і спажывецкіх тавараў плаціць біржавы збор у памеры 0,1%. Гэта значыць, што з 1 тысячы трэба заплаціць 1 рубель, а з 1 мільёна — усяго 1 тысячу рублёў. Я вам скажу, гэта — вельмі малы працэнт: бывае, што на паперу для афармлення дакументаў мы трацім больш грошай, чым складае біржавы збор, — прызнаецца начальнік аддзела лагістыкі.

Што атрымлівае прадпрыемства ад удзелу ў біржавых таргах?

— эфектыўны інструмент для закупак прадукцыі ці для рэалізацыі сваіх тавараў з улікам рэальнага попыту і прапаноў рынку;

— новых партнёраў Беларусі і з іншых краін;

— значнае скарачэнне часавых, фінансавых і працоўных выдаткаў;

— добрую рэкламную пляцоўку для вашай прадукцыі;

— гарантыі ў добрасумленнасці партнёраў.

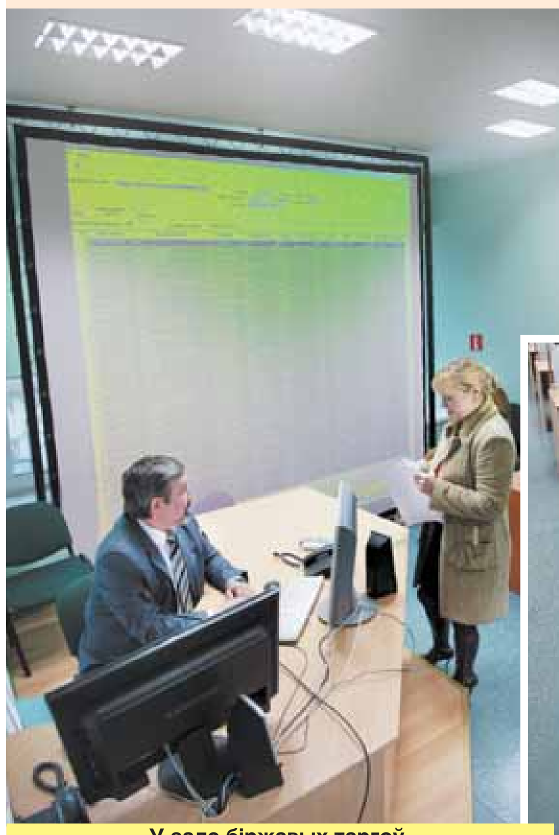
У зале біржавых таргоў.

БІРЖА — ГЭТА ВЫГАДНА!

Давайце разам паглядзім, якія перавагі атрымлівае прадпрыемства, калі рэгіструецца на біржы і пачынае там гандляваць. **Па-першае**, вы атрымліваеце новы інструмент альбо для закупак прадукцыі, альбо для рэалізацыі сваіх тавараў па сапраўды рыначных цэнах — з улікам рэальнага попыту і прапаноў, якія ў гэты момант складваюцца на рынку. **Па-другое**, вы можаце знайсці сабе новых партнёраў не толькі з Беларусі, але і іншых краін, бо гандляваць на біржы могуць таксама і нерэзідэнты Рэспублікі Беларусь. **Па-трэцяе**, вы можаце значна скараціць часавыя, фінансавыя і працоўныя выдаткі, бо ўдзел у біржавым гандлі ў сектары прамысловых і спажывецкіх тавараў магчымы пры наяўнасці толькі камп'ютара з выхадам у інтэрнэт. **Па-чацвёртае**, вы атрымліваеце добрую рэкламную пляцоўку для вашай прадукцыі, прычым амаль задарма. Ну і **нарэшце**, гандаль праз біржу дае вам пэўныя гарантыі, што ваш партнёр добрасумленны, а значыць, своечасова і ў поўным аб'ёме заплаціць або адгрузіць тавар:

— Ніводная з сістэм інтэрнэт-крам не можа ажыццяўляць адказнасць за здзяйсненне здзелкі. А ў нас на біржы існуе Арбітражная камісія, якая са жніўня 2009 года мае статус трацейскага суда і надзелена правам разгляду спрэчак паміж удзельнікамі біржавога гандлю, — расказвае Павел Ігнатовіч. — Гэта вельмі важна, бо яе рашэнні можна аспрэчыць толькі ў Вышэйшым Гаспадарчым Судзе Рэспублікі Беларусь. Як правіла, у звычайных гаспадарчых судах справы разглядаюцца вельмі доўга, а наша камісія разглядае спрэчкі не больш за месяц (з удзелам замежнікаў — не больш за тры месяцы). Ведаючы такую асаблівасць, і пакупнік, і прадавец разумеюць сваю адказнасць. І пакуль па секцыі прамысловых і спажывецкіх тавараў прэтэнзій і праблем не было. Усё-такі людзі прыходзяць на гандлёвую пляцоўку свядома, яны разумеюць сваю адказнасць і даражаць акрэдытацыяй.

У сеціве даступная кожнаму інфармацыя пра біржавыя таргі прамысловымі і спажывецкімі таварамі.

Дарэчы, вельмі актыўна магчымасцямі секцыі прамысловых і спажывецкіх тавараў скарыстаўся малы і сярэдні бізнэс. Пра гэта нават адзначыў **старшыня праўлення Беларускай універсальнай таварнай біржы Аркадзь САЛІКАЎ**:

— Для малога і сярэдняга бізнэсу гэта вельмі цікавая рэч, бо яны актыўныя, ім трэба прадаваць. Буйныя прадпрыемствы паводзяць сябе трошкі інакш: у іх гандлёвыя дамы, дылерскія сеткі, нейкія іншыя схемы збыту. А ўладальнікі прыватных прадпрыемстваў непасрэдна зацікаўленыя, каб іх прадукцыя прадавалася, таму яны актыўна карыстаюцца магчымасцямі нашай біржы.

Супрацоўнікі аддзела лагістыкі Ганна ПЯТРУША, Лілія КАЗЛОЎСКАЯ, Уладзіслаў НАВУМЧЫК, Анастасія ВАРВАШЭНЯ.

Згодны з гэтым меркаваннем і начальнік аддзела лагістыкі Павел Ігнатовіч. Ён прывёў прыклад, калі пасля гутаркі на выставе з прадпрымальнікамі яны хуценька палічылі сваю выгаду і ўжо праз некалькі дзён размясцілі свае заяўкі на біржы.

БІРЖА — ГЭТА ВЫХАД НА МІЖНАРОДНЫЯ РЫНКІ

Сістэма біржавога гандлю мае і англійскамоўны інтэрфейс, што дазваляе размяшчаць прадпрыемствам заяўкі і на гэтай мове міжнародных зносін. Такім чынам, беларускія прадпрыемствы могуць прапанаваць сваю прадукцыю замежным патэнцыйным партнёрам, а замежнікі — нашым. Дарэчы, пацвярджэннем цікавасці кампаній-нерэзідэнтаў РБ з'яўляюцца зафіксаваныя здзелкі на агульныя сумы ў 200 тысяч еўра, 28 тысяч долараў і 11 мільёнаў расійскіх рублёў.

— Сёння нашай секцыяй прамысловых і спажывецкіх тавараў зацікавіўся і Кітай, — расказвае Аркадзь Салікаў. — Да нас прыязджала дэлегацыя ўрадавых і дзелавых колаў горада Харбіна пад кіраўніцтвам старшыні Народнага ўрада Харбіна Лінь До. Іх зацікавіла магчымасць прапанаваць свае тавары на беларускі рынак і на рынак Мытнага саюзу. Былі ў нас госці і з Чалябінску — у іх таксама ёсць пэўны інтарэс як для набыцця нашай прадукцыі, так і для рэалізацыі сваёй.

Дарэчы, каб развіваць гандлёвыя сувязі з іншымі краінамі, Беларуская ўніверсальная таварная біржа вельмі шмат удзяляе пытанням лагістыкі. Па сутнасці, усё сёння можна не толькі набыць тавар на біржы, але і з дапамогай акрэдытаванага біржавога перавозчыка (іх зараз восем) і біржавых складоў можна гэты тавар даставіць да месца прызначэння. У тым ліку і прадавец можа адразу дадаць да цаны тавару кошт перавозкі і паслуг біржавога склада і атрымаць цану свайго тавару ў пэўным рэгіёне. І, адпаведна, пакупнікі будуць бачыць рэальную цану за тавар ужо не на складзе ў Мінску, а, скажам, на складзе ў тым жа Чалябінску.

БІРЖА — ГЭТА ПЕРСПЕКТЫЎНА!

У кіраўніцтва Беларускай універсальнай таварнай біржы вялікія планы на секцыю прамысловых і спажывецкіх тавараў. Гэта і развіццё лагістыкі, і мытная ачыстка тавару, і дадаванне пэўных фінансавых інструментаў, такіх як гарантаванне, страхаванне і крэдытаванне здзелкі, а таксама магчымасць фарміравання электронных дакументаў і карыстання электронным подпісам. Па сутнасці, гэтая віртуальная пляцоўка прэтэндуе стаць вельмі папулярнай і сапраўды нацыянальнай сістэмай электроннага гандлю ў сегменце b2b, дзе будзе прадстаўлена ўся наменклатура выпускаемых тавараў у Беларусі. А таксама, як лічыць Аркадзь Салікаў, цалкам рэальна ахапіць і суседнія рынкі Расіі, Украіны, Казахстана, Прыбалтыкі і Польшчы, што павінна стаць добрым інструментам для экспарту беларускіх тавараў.

У прыватнасці, сёння спецыялістамі біржы ідзе тэсціраванне новага інтэрфейсу ўваходу ў сістэму гандлю ў секцыі прамысловых і спажывецкіх тавараў, калі нават не трэба будзе ўсталёўваць спецыялізаванае праграмнае забеспячэнне на свой камп'ютар — купляць і прадаваць на біржы можна будзе праз любую праграму-браўзэр, у тым ліку рабіць гэта можна будзе і з мабільнага тэлефона.

15 кастрычніка 2010 года Беларуская ўніверсальная таварная біржа адзначыла невялікі юбілей — у секцыі прамысловых і спажывецкіх тавараў была зарэгістравана 1000-я здзелка куплі-продажу, удзельнікамі якой сталі суб'екты Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі. Нягледзячы на малады ўзрост гэтай секцыі, спецыялісты біржы адзначаюць пастаянны рост яе папулярнасці: калі сёння за дзень тут рэгіструецца каля 30 здзелак, то яшчэ тры месяцы назад столькі было за цэлы тыдзень.

Павел БЕРАСНЕЎ, Алена ДАЎЖАНОК.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

УНП 190542056

Турыстычны брэнд Беларусі

«ПА СЯДЗІБАХ ЭДВАРДА ВАЙНІЛОВІЧА»

СВАЁ стагоддзе жамчужына і сімвал Мінска — касцёл святых Сымона і Алены, што на плошчы Незалежнасці, адзначыць 21 лістапада. Прыгожае збудаванне добра ведаюць як у Беларусі, так і за мяжой, бо менавіта Чырвоны касцёл сустракае ўсіх гасцей, якія наведваюць нашу сталіцу. А вось імя заснавальніка і мецэната Эдварда Вайніловіча, які пабудаваў касцёл у памяць пра сваіх рана памерлых дзяцей, вядома не ўсім. Жыццё і дзейнасць гэтага таленавітага чалавека звязаныя з гісторыяй Капыльскай зямлі, таму менавіта тут з'явіўся новы экскурсійны турыстычны маршрут — «Па сядзібах Эдварда Вайніловіча», які распрацавалі сумеснымі намаганнямі кіраўніцтва Капыльскага раёна, Капыльскі раённы краязнаўчы музей і міжнародная грамадская арганізацыя «Адукацыя без межаў».

1.

Пачынаецца маршрут ў сядзібе «Лапухі», што ў вёсцы Дунаева, якая ў другой палове XIX стагоддзя належала Вайніловічу. На сродкі, атрыманыя ад яе продажу ў 1903 годзе, пачалося будаўніцтва Чырвонага касцёла. Сёння на месцы сядзібы захаваліся рэшткі гаспадарчай пабудовы, свіран і басейн. **(Фота 3)**. Дарэчы, на працягу некалькіх гадоў валанцёры МГА «Адукацыя без межаў» займаліся ўпарадкаваннем мясцінаў, менавіта тады ўзнікла ідэя паказаць гэтыя цікавыя мясціны беларусам. Каля сядзібы на месцы парку захавалася некалькі дзясяткаў дрэў, адно з якіх — рэдкая для Беларусі канадская белая таполя.

2.

Наступны пункт экскурсіі — вёска Савічы, дзе сёння невялікі курган з надмагільнымі плітамі і драўляным крыжам у памяць пра род Вайніловічаў, а таксама амаль знішчаныя часам пабудовы вінакурні. **(Фота 2)**. У Цімкавічах экскурсантам прапаноўваюць убачыць рэшткі касцёла Святога Міхаіла Архангела, дзе знаходзіліся фамільныя грабніцы роду.

Ксёндз-магістр Уладзіслаў Завальнюк, настаяцель Мінскага касцёла Святых Сымона і Алены, падчас прэзентацыі турыстычнага маршруту адзначыў, што захаванне памяці беларускага грамадскага дзеяча Эдварда Вайніловіча патрабуе сумесных намаганняў як грамадства, так і дзяржавы. «Было добра, калі б вуліца, што вядзе да Чырвонага касцёла, была названая імем заснавальніка святыні», — адзначыў Уладзіслаў Завальнюк. **(Фота 1.)**

На думку арганізатараў маршруту «Па сядзібах Эдварда Вайніловіча», ён можа існаваць як самастойна, так і быць гарманічна ўпісаным у мноства іншых экскурсій, бо недалёка знаходзяцца ўжо знакамітыя турыстычныя аб'екты Нясвіжа і Слуцка.

Марына БЕГУНКОВА.
Фота аўтара.

Капыльскі раён.

Аўтар выказвае падзяку арганізатарам — газеце «Турызм і адпачынак» сумесна з РУП «Белінтурыст», Упраўленню па фізічнай культуры, спорце і турызме Мінаблвыканкама, Капыльскаму райвыканкамаму і МГА «Адукацыя без межаў» — за правядзенне мерапрыемства.

3.

ЗЕМБІН — ВЁСКА БЕЗ ЦЁЗКІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Што ўзнікла раней — раздарожжа ці паселішча, здагадацца не цяжка. Крыжападобнае разыходжанне дарог і па сёння — стратэгічная кропка на шляху вялікага аўтамабільнага руху з Барысава на Плешчаніцы і далей на Мядзел, Паставы, Вільню. Ці на Бягомль, Глыбокае, Браслаў, Рыгу. Лагойскі накірунак вядзе на Мінск, Брэст, Варшаву ажно да... Парыжа. Сам імператар Напалеон, спачатку рухаючыся на Маскву, а потым і ўцякаючы з яе, не мог абмінуць Зембін — фарпост перад паўнаводнымі Гайнай і Бярэзінай. Гэта сёння на блакітных шляхах узведзеныя цудоўныя масты, праносячыся па якіх, можна нават і не заўважыць Зембін. А некалі з ім лічыліся, схілялі галовы перад ягонымі святынямі, не міналі кірмашы і корчмы. З райцэнтра (у 1924 годзе) і шматканфесійнага гандлёвага мястэчка Зембін даўно перакачаваў у ніжэйшы ранг статусу населеных пунктаў, што і нададзенае сучаснае званне аграгарадка не здольнае ўскалыхнуць у ім ні ранейшы гонар, ні колішнюю славу. Магчыма, я памыляюся, бо сёння гэта ўсё ж цэнтр сельсавета з насельніцтвам у 770 жыхароў.

Што цікавага, на першы погляд, у гэтай вёскі без цёзкі, што запамінаецца? Як ні парадаксальна, менавіта руіны прывабліваюць у Зембін нямала цікаўных. На франтоне разбуранага дамініканскага касцёла Небаўзяцця найсвяцейшай Дзевы Марыі даўно пасяліліся буслы. Каваны крыж апынуўся ў надзейных абдымках птушынага гнязда. Якраз пад буслянкаю — скульптурная выява Божай Маці. Буслы на касцёлах і цэрквах у нас не рэдкасць, але каб у гэткім кампазіцыйным спалучэнні?!. Зрабіць прыгожы фотаздымак найлепш у другой палове дня, калі франтон асвятляецца сонцам. Сюжэт і нечаканы, і сімвалічны, і вельмі выразны. У выхадныя дні пад сценамі святыні прыпыняюцца дзясяткі аўто з ахвотніка паглядзець на зембінскую «візітоўку», асабліва ў ліпеньскія і жніўеньскія дні, калі буслiная моладзь распраўляе белыя крылы. Гледзячы на касцёльны франтон, многіх цягне паўтараць адвечнае: святое месца не пустуе. Я дадаў бы, што і не забываецца. І вось чаму: на парафіяльных могілках, што абапал касцёла, апошнім часам сапраўдны парадак. Якраз у свой прыезд убачыў людзей з граблямі на перадзімовым добраўпарадкаванні тэрыторыі. Хутка ж Дзяды! Сярод зембінцаў пазнаў дырэктара грамадскай рэспубліканскай арганізацыі «Ахова птушак Бацькаўшчыны» Віктара Фенчука, які паходзіць адсюль, не забывае малую радзіму і часта ўдзельнічае з аднавяскоўцамі на ўпарадкаванні. Дапамагаць Віктар прыйшоў са сваім пяцігадовым сынам, каб хлопчык ведаў магілы продкаў.

Адна з добрых навін — у Зембіне два тыдні таму на старой напаўразбуранай міхайлаўскай царкве ўсталявалі купал і крыж. У населенага пункта, нарэшце, з'явіўся свой уласны пазнавальны сілуэт. Твар. Воблік. Іх доўга нетавала. У праваслаўных вернікаў цяпер сваё святое месца. Магчыма, гэта першы сапраўдны крок населенага пункта ў спробе вярнуцца да самога сябе.

Вёсак, дзе б стаялі калоніі маляўнічых стагоў, як у Зембіне, бадай, не засталося. Стагі сведчаць пра гаспадарлівых жыхароў, пра сенакосныя лугі і поймы, пра адвечнае суседства з непаўторнай прыродай: за Зембіным пачынаюцца і цягнуцца доўгія балоты — ажно да Паліка і Бярэзінскага запаведніка. Зараз гэта адно з самых чыстых экалагічных месцаў у Еўропе.

Анатоль КЛЯШЧУК.
Фота аўтара.

Барысаўскі раён.

«НАШ ШЛЯХ — НАРОДНЫ КАПІТАЛІЗМ»

Дыскусійная трыбуна

Лібералізацыя эканомікі і яе магчымыя наступствы — тэма гутаркі нашага карэспандэнта з вядомым беларускім эканамістам і аналітыкам, членам Грамадска-кансультацыйнага савета пры Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Л.Ф. ЗАІКАМ.

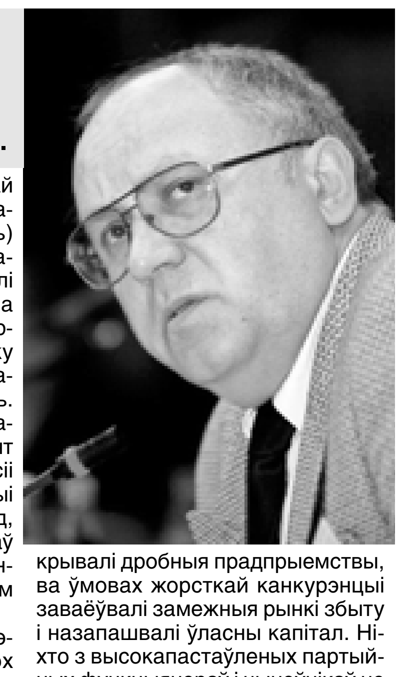

— Відаць, пасля падпісання Прэзідэнтам дырэктывы № 4 аб далейшай лібералізацыі эканомікі, праект+ якой зараз дапрацоўваецца, у эканамічным жыцці краіны трэба чакаць цікавых перамен. Чым яны выкліканыя?

— Можна сказаць, што мы знаходзімся ў пачатку этапу новага жыцця.

Працяг лібералізацыі абумоўлены неабходнасцю новых падыходаў у эканамічнай палітыцы. У прыватнасці, у ходзе будучай прыватызацыі некаторыя буйныя прадпрыемствы неўзабаве пяройдуць да канкрэтных уласнікаў. Лібералізацыя і прыватызацыя ідуць побач, нас, на мой погляд, чакае маштабны падзел дзяржаўнай уласнасці, пераход прадпрыемстваў у прыватныя рукі.

— Як нам пазбегнуць тых часам свядомых і несвядомых пралікаў, якія адбываліся ў час нярэдка «бандыцкай» прыватызацыі ў Расіі? Там, як вядома, гаспадарамі рэнтабельных і высокапрыбытковых вытворчасцяў станавіліся людзі, якія раней да іх мелі ў лепшым выпадку ўскоснае дачыненне.

— Калі быць шчырым да канца, то я не вельмі ўпэўнены ў тым, што мы здолеем пазбегнуць расійскіх памылак. Я думаю, што частка цяперашняй эканамічнай эліты краіны абавязкова паспрабуе ўключыцца ў шматабяцальны для спрытных і кемлівых чыноўнікаў працэс падзелу дзяржаўнай уласнасці. І тут варта не страчваць пільнасць, каб за размовамі пра лібералізацыю эканомікі не прапусціць няхай і цывілізаваны, але захоп нашай прамысловасці. Мяне непакоіць той факт, што ў Беларусі знікла грамадская ўласнасць. Зараз пра яе ўвогуле ніхто не гаворыць, хоць яна стваралася намаганнямі беларускага народа на працягу 70 гадоў. Размовы ідуць толькі пра дзяржаўную ўласнасць. Быццам бы грамадская ўласнасць кудысьці знікла. А грамадская і дзяржаўная ўласнасць, як гавораць у Адэсе, — гэта дзве вялікія розніцы.

— Прабачце, але любіце вы тэрмінамі часам жангліраваць. Навошта?

— Прычым тут гэта? Я — усё ж эканаміст, і лічу, што мы прайшлі працэс пераўтварэння грамадскай уласнасці ў дзяржаўную, якая зараз (ёсць прычыны так думаць) пяройдзе ў стан прыватнай. Нагадаю, Расія і Украіна праходзілі лібералізацыю па-свойму. А яна закончылася прыватызацыяй дзяржаўных прадпрыемстваў. У выніку ў гэтых краінах была сфарміраваная буйная прыватная ўласнасць. Прычым яна стала належыць пераважна тым, у каго на той момант была эканамічная ўлада. У Расіі асобныя ўдзельнікі прыватызацыі казачна абагаціліся. Напрыклад, Брынцалаў, які некалі прыязджаў да нас, зараз у сваё задавальненне жыве ў Манака, катаецца там на шыкоўным «майбаху».

Вядомы ліберал і прыхільнік дэмакратычных каштоўнасцяў чэх Вацлаў Гавел у адным з апошніх інтэрв'ю прызнаецца ў сваёй былой эканамічнай наіўнасці. Па яго словах, ён не да канца ўяўляў сабе, як будзе праходзіць пасля «аксамітнай» рэвалюцыі прыватызацыя ў Чэхаславакіі. А яна прайшла на карысць эканамічнай наменклатуры. Аніякай дэмакратычнай прыватызацыі на радзіме Гавела, дзе ён быў прэзідэнтам, не адбылося. Там эканамічная і палітычная эліта падзялілі паміж сабой дзяржаўную ўласнасць. А народ апынуўся ў ролі пасіўнага назіральніка.

Я хачу адзначыць, што мы зараз знаходзімся на прынцыповай стадыі свайго існавання: з'явіцца ў нас алігархічны капіталізм ці мы пойдзем па больш гуманістычнаму шляху.

— Што можна і трэба зрабіць, каб лібералізацыя эканомікі і наступная за ёй прыватызацыя прайшлі з меншымі праблемамі?

— Спачатку ўважліва прыглядзецца да досведу кітайскіх камуністаў. Яны прыкладна дваццаць гадоў не прыватызавалі дзяржаўную ўласнасць. Яна, дарэчы, у іх лічыцца грамадскай і ў значнай ступені з'яўляецца агульнанароднай. Кітайцы, згодна з вучэннем Леніна, у пачатку сваіх слынных рэформаў пачалі актыўна развіваць малы і сярэдні бізнэс, які штодзень нараджаў капіталізм. Інакш кажучы, у Кітаі стварайся рынак на ўласнай аснове: прадпрымальнікі на сваю рызыку адкрывалі дробныя прадпрыемствы, ва ўмовах жорсткай канкурэнцыі заваёўвалі замежныя рынкі збыту і назапашвалі ўласны капітал. Ніхто з высокапастаўленых партыйных функцыянераў і чыноўнікаў не меў права займацца прыватызацыяй на сваю карысць ці карысць членаў сям'і, блізкіх і дальніх сваякоў.

І вось, калі ў Кітаі з'явілася шмат прыватных фірмаў і прадпрыемстваў, тады ў Пекіне вырашылі акцыяніраваць частку дзяржаўнай уласнасці. Я думаю, што такі шлях быў бы рацыянальны і для нашай краіны. А лібералізацыя яе эканомікі, па вялікім рахунку, патрэбна ў першую чаргу для таго, каб зрабіць людзей гаспадарамі. Няхай і ў нас капіталізм таксама развіваецца на аснове станаўлення малога і сярэдняга бізнэсу.

У час маёй работы ў Кітаі я пазнаёміўся з маладым хлопцам, які чамусьці называў сябе Міхаілам Ламаносавам. У сферы гандлёвага бізнэсу ён праявіў сябе як сапраўдны Ламаносаў: пачынаў з гандлёвай палаткі памерамі два на два метры, а зараз валодае сучасным двухпавярховым гандлёвым цэнтрам. «Ламаносаў» — доларавы мільянер, хаця нічога з дзяржаўнай уласнасці не прыватызаваў. У нас, на жаль, такі народны капіталізм пакуль не атрымаў належнага развіцця.

— Не зусім згодны з вамі. У нас амаль 70 працэнтаў малога і сярэдняга бізнэсу — гандаль. Дарэчы, чаму?

— Я зноў спашлюся на класіка — Карла Маркса, які ў свой час быў лепшым экспертам па капіталізме. Ён прыйшоў да высновы, што яго самая першая стадыя — гандлёвы капітал. І сёння ў многіх краінах, якія пераходзяць да капіталізму — у тым ліку і былога сацыялістычнага лагера — усё пачынаецца з гандлю. «Новыя» рускія, украінцы і беларусы свой першы капітал робяць пераважна на гандлі — не важна чым, галоўнае, каб быў прыбытак. Ужо потым пераходзяць да вытворчасці.

— Ведаеце, гандаль — вельмі рызыкоўная сфера дзейнасці. Колькі бізнэсменаў пачаткоўцаў «згарэла» ў ёй! А чаму б адразу не заняцца вытворчасцю, бо не ў кожнага прадпрымальнага чалавека ляжыць душа да гандлёвых аперацый.

— Каб заняцца вытворчасцю, патрэбна недзе ўзяць грошы на яе станаўленне і першапачатковае развіццё. Свабодныя і немалыя грошы ёсць далёка не ў кожнай сям'і.

— Але чаму б не ўзяць сродкі ў банку ў выглядзе крэдыту на пэўны тэрмін, зарабіць грошы і потым разлічыцца з банкам? Гэта ж агульнапрынятая ў свеце практыка.

— Так толькі на першы і не заўсёды дасведчаны погляд. Я, напрыклад, на аснове вывучэння многіх эканамічных праектаў пераканаўся ў тым, што самы эфектыўны бізнэс пачынаецца з уласных грошай ці пазычаных у сваякоў, сяброў, калег. Такія грошы, як правіла, іх часовымі ўласнікамі вельмі ашчадна выкарыстоўваюцца. А вось узятыя ў банку крэдыты часта легкадумна выдаткоўваюцца без аглядкі на тое, што хутка крэдыт з працэнтамі прыйдзецца вяртаць. Нярэдка малады ці сярэдняга ўзросту чалавек бярэ крэдыт на гаспадарчае развіццё, а замест тэхнікі ці ўзвядзення невялікага цэха, склада ў першую чаргу купляе дарагі джып у аўтасалоне. А як жа, ён цяпер паспяховы бізнэсмен — «круты», адным словам. Няхай зайздросцяць знаёмыя, суседзі! А затым пачынаюцца спрэчкі з банкам, часам уцёкі з рэшткамі крэдыту і г. д. А ўсё таму, што банкаўскія грошы часта ўспрымаюцца як чужыя. Такі, на жаль, наш славянскі менталітэт. Таму насуперак рэкламе банкаў, што іх крэдыты — ключ да поспеху для любога дзелавога чалавека, я заклікаю бізнэсменаў будаваць капіталізм на ўласнай аснове.

— Дакладней, калі ласка.

— Такі капіталізм стварае новыя працоўныя месцы, абвастрае канкурэнцыю, што спрыяе зніжэнню цэн на многія тавары. Апошнія два месяцы я правёў шмат часу ў Польшчы, Літве, ва Украіне і Расіі. Вядома, назіраў, вывучаў розныя аспекты рынкавай эканомікі ў гэтых краінах. На мой погляд, лепш за ўсё малы бізнэс уплывае на жыццё сваіх грамадзян у Польшчы і ва Украіне. Там рэальна падаюць цэны на многія тавары. Палякі маюць магчымасць набываць недарагія прадукты харчавання, якія выпускаюць малыя прадпрыемствы. І нам трэба было б, дарэчы, больш уважліва прыглядзецца да досведу Польшчы. Праўда, у іх даўнія традыцыі выкарыстання прыватнай уласнасці — напрыклад, зямлі. Таму і нам можна пачаць прадаваць зямлю ва ўласнасць.

Дарэчы, пра гэта гаварыў і Прэзідэнт, звяртаючыся да чыноўнікаў: «Ну прадайце яму зямлю! Чаго вы баіцеся?» Але мясцовая наменклатура не хоча гэтага, супраціўляецца, часам процідзейнічае лібералізацыі ў вёсцы, у пасёлках, малых і сярэдніх гарадах. Такім чынам атрымоўваецца, што ёсць імкненне Прэзідэнта развіваць і пашыраць лібералізацыю — і ёсць, магчыма, не заўсёды наўмыснае жаданне прытармазіць гэты працэс, зацягнуць яго.

— Мясцовая наменклатура — гэта частка народа. Якім чынам яна можа, на вашу думку, удзельнічаць у пераразмеркаванні дзяржаўнай уласнасці?

— Гэта складанае пытанне. Мне цяжка ўявіць, што дырэктары і члены кіраўніцтва заводаў, асобныя прадстаўнікі раённых і абласных уладаў упусцяць свой шанц прыхапіць кавалак дзяржаўнай уласнасці, магчымасць стаць доларавым мільянерам. Таму трэба пагадзіцца з тым, што частка наменклатуры будзе мець права на ўдзел у прыватызацыі. Але пры ўмове: толькі тады, калі ў раёне, вобласці дастаткова разаўецца малы бізнэс.

За размовамі пра лібералізацыю эканомікі не прапусціць няхай і цывілізаваны, але захоп нашай прамысловасці.

— А як вымяраць гэту дастатковасць?

— Проста. Скажам, калі ў пэўным раёне 50 працэнтаў аб'ёму вытворчасці прыходзіцца на прыватны сектар, то тады можна дазволіць кіраўніцтву раёна ўдзельнічаць у прыватызацыі. Зноў хачу спаслацца на Кітай, досвед якога багаты на розныя прыклады. Дык вось адна кітайская дзяўчына — студэнтка леса-тэхналагічнага каледжа — пачала шыць танную вопратку для моладзі. Спачатку сама сядзела за швейнай машынкай, потым наняла людзей. Справа пайшла, нягледзячы на тое, што ўвесь свет, як і сам Кітай, завалены таннай прадукцыяй кітайскай лёгкай прамысловасці. За некалькі гадоў дзяўчына стала мільянершай. Так што стварэнне ўласнай перспектыўнай вытворчасці заўсёды мае перспектыву для раёна.

— Адначасова з дырэктывай № 4 рыхтуецца Закон аб дзяржаўна-прыватным партнёрстве. Навошта ён патрэбен?

— Лібералізацыя — гэта, паўтаруся, стварэнне ўмоў для больш актыўнага развіцця прыватнага бізнэсу. Яго ўдзел у распрацоўцы вышэйназванага Закона — спроба паўдзельнічаць у барацьбе за атрыманне дзяржаўных заказаў буйных заводаў, як, напрыклад, МТЗ, МАЗ і іншыя. Бо не сакрэт, што да супрацоўніцтва з малымі і сярэднімі прыватнымі вытворцамі дэталяў, камплектуючых дзяржаўныя гіганты індустрыі, прадпрыемствы меншага калібру ставяцца не тое што падазрона, але як да не вельмі пажаданых партнёраў. Таму пасля ўступлення ў сілу гэтага Закона, думаю, гэтая ненармальная сітуацыя зменіцца: малыя і сярэднія прыватныя вытворцы будуць актыўна ўдзельнічаць у вытворчай кааперацыі з вядучымі дзяржаўнымі прадпрыемствамі.

Хаця тут ёсць і другі бок медаля. Мне здаецца, што шэраг нашых бізнэсменаў, нават іх вялікая колькасць, хочуць, нібы рыбы-прыліпалы, шчыльна прытуліцца да буйных заводаў і такім чынам мець, дзякуючы іх заказам, гарантаваны заробак на пастаўках дэталяў, аказанні паслуг. Хоць гэта не зусім добра. Тут павінна быць канкурэнцыя. Гэта калі ваша, умоўна скажам, гайка лепшая па якасці і прымальная па цане, то яе і варта набываць гіганту індустрыі, а не тую гайку, якую выпускае ўдзельнік нейкай там дамовы, няхай важнай дзяржаўнай праграмы. У такога прыватніка не будзе моцных стымулаў павышаць канкурэнтаздольнасць сваёй прадукцыі.

Гутарыў Леанід ЛАХМАНЕНКА.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.00	17.46	9.46
Віцебск —	7.53	17.33	9.40
Магілёў —	7.50	17.37	9.47
Гомель —	7.43	17.37	9.54
Гродна —	8.14	18.02	9.48
Брэст —	8.11	18.06	9.55

Месяц

Апошняя квадра 30 кастрычніка. Месяц у сузор'і Рака.

Імяніны

Пр. *Праскоўі, Мікалая, Назара, Пратаса, Селівана.*

К. *Зоі, Івоны, Сабіны, Вінцэнта, Пятра.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

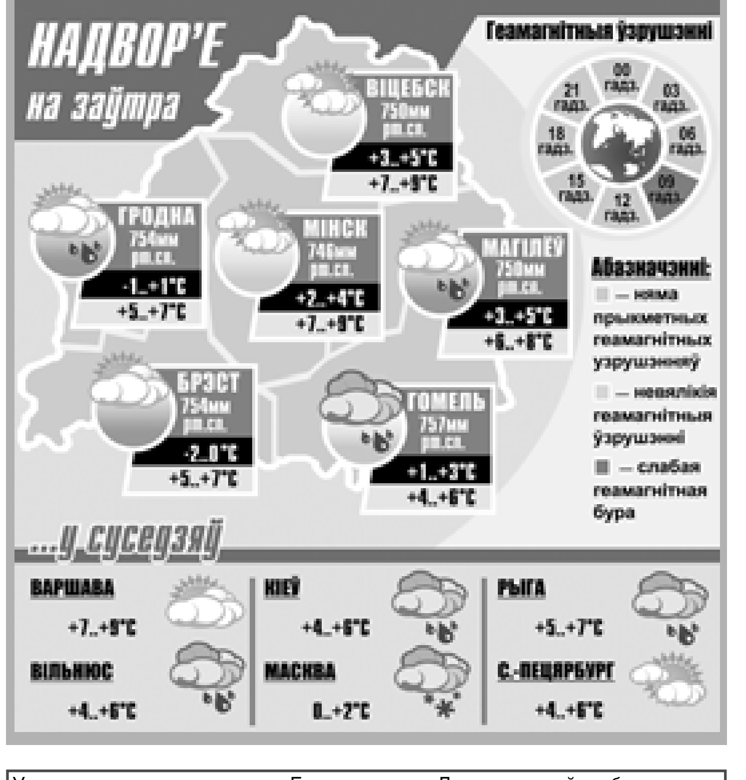

Утерянные представительством Белгосстраха по Ленинскому району бланки страховых полисов по добровольному страхованию от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу формы 2РНП серии БЛ № 0022491—0022492 считать недействительными.
УНП 101883943

БАР'ЕР ДЛЯ НЕБЯСПЕЧНЫХ ВЫКІДАЎ

Перашкодай для ненаўмыснага ўтварэння стойкіх арганічных забруджвальнікаў з'яўляюцца новыя тэхналогіі

Хваробы нервовай і гарманальнай сістэм, анкалогія, прыроджаныя паталогіі ў дзяцей — вось толькі некаторыя і па-сапраўднаму сумныя вынікі ўздзеяння хімічных спалучэнняў, што належаць да групы стойкіх арганічных забруджвальнікаў. Нездарма ва ўсім свеце САЗ прызнаныя адной з найбольш значных пагроз чалавецтву, якая патрабуе неадкладных захадаў па яе ліквідацыі. Прычым гаворка не толькі пра выяўленне стойкіх арганічных забруджвальнікаў, ачыстку ад іх пэўных тэрыторый і экалагічна бяспечнае захоўванне звышшкодных адходаў. Не менш важнай прызнаная і іншая задача — рэгуляванне выкідаў стойкіх арганічных забруджвальнікаў і, у прыватнасці, ненаўмысных выкідаў САЗ, што ўтвараюцца падчас некаторых прамысловых і тэхналагічных працэсаў.

«ШКОДНЫ» СПІС. З ПРАЦЯГАМ

Стварэнне пахаванняў непрыдатных пестыцыдаў і іх перапрацоўка, абясшкоджванне глебы, інвентарызацыя і вывад з выкарыстання трансфарматараў і кандэнсатараў, якія ўтрымліваюць поліхларыраваныя біфенілы — напрамкі, безумоўна, значныя. Аднак для мінімізацыі ўздзеяння стойкіх арганічных забруджвальнікаў не меншае значэнне мае праблема наўмысных ці ненаўмысных выкідаў падчас тэхналагічных працэсаў поліхларыраваных дыбензадыяксінаў і дыбензафуранаў.

— Поліхларыраваныя дыбензадыяксіны і дыбензафураны аднесены да найбольш небяспечных сінтэзаваных стойкіх арганічных забруджвальнікаў Стакгольмскай канвенцыяй аб САЗ 2001 года, да якой сярод іншых краін далучылася і Беларусь, — распавядае начальнік упраўлення рэгулявання ўзаемадзеянняў на атмасфернае паветра і водныя рэсурсы Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Сяргей Заўялаў. — Разам з тым варта нагадаць пра існаванне Пратакола па САЗ да Жэнеўскай Канвенцыі аб трансмежным забруджванні паветра на вялікія адлегласці. У параўнанні са Стакгольмскай канвенцыяй колькасць стойкіх арганічных забруджвальнікаў, выкіды якіх павінны падлягаць рэгуляванню, у гэтым Пратаколе крыху шырэй. Напрыклад, Пратакол па САЗ да Канвенцыі аб трансмежным забруджванні паветра на вялікія адлегласці вызначае неабходнасць рэгулявання поліцыклічных араматычных вуглевадародаў, гексахлоргексана і гексахлорбензола, а апроч таго, разглядаецца пытанне аб павелічэнні гэтага пераліку за кошт іншых рэчываў, якія ўтрымліваюць хлор.

На сёння Беларусь бокам Пратакола па САЗ да Канвенцыі аб трансмежным забруджванні паветра на вялікія адлегласці не з'яўляецца. Тым не менш, наша краіна мае намер да яго далучыцца, і ў сувязі з гэтым разам з Расійскай Федэрацыяй і Казахстанам распрацоўвае пакрокавыя планы дзеянняў на перспектыву. Пры гэтым зразумела: у выніку далучэння да Пратакола па САЗ Беларусь возьме на сябе абавязкі не перавысіць выкіды стойкіх арганічных забруджвальнікаў або скараціць іх колькасць праз пэўны час у параўнанні з вызначаным базавым годам. І ў тым ліку поліцыклічных араматычных вуглевадародаў, гексахлоргексана і гексахлорбензола.

Дарэчы, вельмі адметны нюанс: на сёння ў нашай краіне ўжо распрацаваныя гранічна дапушчальныя канцэнтрацыі ў атмасферным паветры па шэрагу стойкіх арганічных забруджвальнікаў — у прыватнасці, па тых жа дыбензадыяксінах, дыбензафуранах, поліцыклічных араматычных вуглевадародах. А ў планах на заўтра — мець добрую зыходную інфармацыю аб крыніцах небяспекі ў выглядзе кадастру.

— Каб добра ўяўляць колькасць стойкіх арганічных забруджвальнікаў, неабходна метадалогія ацэнкі, — заўважае Сяргей Заўялаў. — Такую метадалогію на працягу некалькіх апошніх гадоў мы распрацоўваем сумесна з Інстытутам прыродакарыстання Нацыянальнай Акадэміі навук — разглядаюцца варыянты як разліковых метадаў, так і метадаў, заснаваных на натурных вымярэннях адпаведных крыніц забруджвання.

ДРОВЫ ТРЭБА ДОБРА ПАСУШЫЦЬ

Нізкатэмпературная асаблівасць печкі — факт, зразумела, адмоўны. Тым не менш, знізіць верагоднасць недапалу і ўтварэння стойкіх арганічных забруджвальнікаў можна — для гэтага неабходна выкарыстоўваць сухія і без ледзяшоў дровы. Нездарма нашы продкі мелі добрую завядзёнку: перад выкарыстаннем дровы высушвалі два гады.

ЧАМУ ПАЛІЦЬ САЛОМУ ГРЭЧКІ НЕЛЬГА?

Назапашванне хлору ў раслінах адбываецца па-рознаму, і кожная культура мае свае асаблівасці. Напрыклад, салома добра нам усім вядомай грэчкі ўтрымлівае да 0,1 працэнта хлору — нашмат больш, чым салома жыта ці пшаніцы. Таму ёсць падстава добра падумаць перад тым, як салому грэчкі паліць.

АДКУЛЬ ЗЫХОДЗІЦЬ НЕБЯСПЕКА?

Адным з вельмі распаўсюджаных шляхоў выкідаў стойкіх арганічных забруджвальнікаў не без падстаў лічыцца вытворчасць чорных і каляровых металаў. Рэчывы з утрыманнем хлору могуць выкарыстоўвацца падчас другаснай плаўкі алюмінію для паляпшэння якасці металу. З'яўленне шкодных выкідаў цалкам верагоднае і пры другаснай плаўцы металалому. У ломе могуць заставацца розныя маслы з утрыманнем хлору, а сам лом можа быць пафарбаваным — а некалі дастаткова шырока выкарыстоўваліся фарбы з утрыманнем таго ж хлору.

Зрэшты, казаць, што ўласная металургічная вытворчасць істотна ўплывае на сітуацыю з выкідамі стойкіх арганічных забруджвальнікаў у Беларусі, не выпадае. У краіне даволі актыўна вядзецца падрыхтоўка лому, што дазваляе практычна выключыць выкарыстанне рэчываў з утрыманнем хлору ў працэсе плаўкі. Таму асноўная небяспека зыходзіць зусім з іншага боку. Паводле ацэнак экспертаў, да 90 працэнтаў ненаўмысных выкідаў САЗ дае спальванне арганічных рэчываў — з утварэннем у якасці пабочных прадуктаў хлорарганічных хімікатаў.

Тэма спальвання аўтамабільных шын «на слыху» дастаткова даўно. Дзякуючы даследаванням навуковых устаноў Еўропы і ЗША вядома, што пры гэтым могуць утварацца дыяксіны. Нашмат менш у поле ўвагі большасці з нас трапляе цвёрдае бытавое паліва. Яно мае раслiннае паходжанне, пры гэтым расліны ў той або іншай ступені здольныя паглынаць з глебы хлор. Як вынік, як натуральны элемент хлор утрымліваецца ў драўніне, торфе, вугалі.

Нарэшце, нельга не ўзгадаць пра спальванне цвёрдых бытавых адходаў. Гэта — яшчэ адзін са шляхоў ненаўмысных выкідаў САЗ.

ТЭМПЕРАТУРА — ФАКТАР РЫЗЫКІ

Меркаванне, што падчас спальвання пазбегнуць шкодных выкідаў усё роўна нельга, памылковае. Сапраўды, хлорутрымліваючыя элементы ў некаторай прадукцыі, паліве, адходах — рэч натуральная. Зрабіць з гэтым нічога немагчыма. Аднак звесці да мінімуму ненаўмысныя выкіды стойкіх арганічных забруджвальнікаў ужо цалкам рэальна. І гэта — справа тэхналогій.

Пра перавагі традыцыйнай печкі сказана вельмі шмат. Аднак менш вядома тое, што печка з-за дастаткова нізкай тэмпературы спальвання — ці не найгоршае прыстасаванне.

— Пры нізкай тэмпературы існуе недапал, у выніку чаго могуць атрымлівацца тыя ж поліцыклічныя араматычныя вуглевадароды, — адзначае Сяргей Заўялаў. — Таму перавага павінна аддавацца высокатэмпературнаму спальванню ў кіпячым слаі — гэта перашкаджае ўтварэнню шкодных рэчываў ці робіць іх утварэнне мінімальным. Прычым на такія тэхналогіі спальвання арыентаваныя новыя міні-ТЭЦ.

Працэс стварэння новых міні-ТЭЦ у Беларусі ідзе актыўна. Нашмат менш развіты (у адрозненне ад той жа Еўропы) такі напрамак, як спальванне адходаў. Хоць прымальная схема тут даволі простая: дзякуючы папярэдне разлічанай геаметрыі спальваючага ўстройства і тэмпературам ідзе разбурэнне дыяксінаў , а іх рэшткі — улоўліваюцца зноў жа спецыяльнымі прыстасаваннямі.

— Сёння ёсць шмат адметных напрацовак, — адзначае Сяргей Заўялаў. — Скажам, давялося пабачыць цікавы праект у Румыніі: там камунальныя адходы не сартуюцца, а трапляюць у плазменную ўстаноўку і ператвараюцца ў газ, які потым праходзіць тры ступені ачысткі, а ачышчаны газ спальваецца ў кангенерацыйнай установцы з атрыманнем электрычнай і цеплавой энергіі. А ў Швецыі і Германіі існуе асаблівы падыход да патэнцыяльна шкоднага попелу: ён звозіцца ў спецыяльна адведзенае месца, ляжыць там тры месяцы да заканчэння пэўных хімічных пераўтварэнняў, а затым дзеліцца на фракцыі і выкарыстоўваецца ў будаўніцтве нежылых памяшканняў.

СТАЎКА НА СУЧАСНАЕ

Сцвярджаць, што сітуацыя з ненаўмыснымі выкідамі стойкіх арганічных забруджвальнікаў у Беларусі крытычная, ні ў якім разе нельга. На фоне іншых еўрапейскіх краін мы выглядаем зусім не кепска. І разам з тым заплюшчваць вочы на гэтую тэму — таксама немагчыма.

— Сёння мы прымаем еўрапейскія стандарты і падыходы, уводзім адпаведныя тэхнічныя дакументы, — падкрэслівае Сяргей Заўялаў. — У прыватнасці, Законам «Аб ахове атмасфернага паветра» прадугледжана, што на новыя віды паліва і адходы, што пераводзяцца ў паліва, павінны быць тэхнічныя дакументы ці вызначаныя тэхнічныя ўмовы з пазначэннем характарыстык, звязаных з утварэннем хлору. І канчатковая мэта тут зразумелая — да нас не павінны трапіць тэхналогіі, якія дапускаюць значныя ненаўмысныя выкіды стойкіх арганічных забруджвальнікаў. Прычым нельга казаць, што ўкараненне такіх тэхналогій запатрабуе звышвыдаткаў. Так, у мадэрнізацыю тых жа катлоў неабходна ўкласці грошы. Але, дзякуючы энергазберажэнню, тут атрымліваецца эканамічная аддача.

Сяргей ГРЫБ, Віктар ПАЗНЯКОЎ.

УНП 100519825.

ДАРЭЧЫ

Калі ненаўмысныя выкіды ў паветра вывучаныя дастаткова добра і на гэты конт мы маем сур'ёзную заканадаўчую базу, то, на жаль, таго ж нельга сказаць пра ваду. Таму асаблівасці назапашвання САЗ, цяжкіх металаў і іншых шкодных рэчываў вывучаюцца ў рамках сумеснага беларуска-ўкраінскага праекта па Дняпры. А плюс да таго, у гэтым плане плануецца заняцца сур'ёзным вывучэннем еўрапейскай заканадаўчай базы.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.
Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Передрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.310. Індэкс 63850. Зак. № 5232. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ПА ШЛЯХУ ДА ДАСКАНАЛАСЦІ

Майстар Алена СУЛІМА і знакаміты «Тызенгаўз».

З Іванам ЮХНО, дырэктарам Пастаўскага малочнага завода, які пастаўляе на айчынны рынак прадукцыю пад папулярным брэндам «Паставы гарадок», мы пачалі гутарку з вынікаў глабальнай рэканструкцыі, праведзенай тут, між іншым, ва ўмовах сусветнага эканамічнага крызісу.

Іван Юльянавіч палічыў патрэбным падкрэсліць:

— Мы пачыналі ўсю работу як рэканструкцыю сваёй асноўнай — малочнай — вытворчасці, каб дабіцца стабільна высокай якасці прадукцыі і, вядома ж, павялічыць яе выпуск. Вы самі сёння бачылі новыя вытворчыя карпусы, аснашчаныя сучасным абсталяваннем. У малочным аддзяленні на плошчы ў 300 квадратных метраў замянілі ўсё абсталяванне, паставілі высокапрадукцыйнае, тэхналагічна складанае — па сепарыраванні малака, бактафугу і гумагенізатары, пастэрызацыйна-ахаладжвальнае, а таксама новую камеру для захоўвання гатовай прадукцыі, новыя фасовачныя аўтаматы і гэтак далей. Аўтаматызацыя вытворчых працэсаў дазволіла практычна цалкам выключыць нейкія тэхналагічныя парушэнні і гарантавала стабільна высокую якасць прадукцыі. Уся работа каштавала 6,2 мільярда рублёў. Гэта цана і будаўнічай часткі, і новага абсталявання.

— А вось гэтай сімпатычнай дэгустацыйнай залы на другім паверсе, у якой мы гутарым, здаецца, раней такога не было?

— Яна знаходзіцца ў новым корпусе прыёмнага аддзялення, дзе на першым паверсе размяшчаецца сама прыёмка малака — эстакада з комплексам службаў, у тым ліку лабараторыя, мыйка аўтацыстэрнаў пасля здачы, санпрапускнік і бытавыя памяшканні, зробленыя на абсалютна сучасным узроўні. Папрасілі праектантаў, і яны крыху змянілі канфігурацыю даху, у выніку атрымалася, як вы кажаце, сімпатычная дэгустацыйная зала.

Мы выходзілі з таго, што калі займацца аднаўленнем толькі малочнага аддзялення, астатнія ў рэшце рэшт абваляцца. Таму паклапаціліся пра ўсе вытворчыя ўчасткі. А ў нас дзейнічаюць цэхі масла, сыроў, казеіну, ёгуртаў, тварагу, марожанага, маянэзу. Зрабілі рэканструкцыю прыёмна-апаратнага цэха, пра што я толькі што расказаў. Пастаянна паляпшаецца тэхнічная аснашчанасць па ўсім тэхналагічным ланцужку. На той жа сырнай вытворчасці летась замянілі абсталяванне на прагрэсіўнае, сёлета паставілі ўпаковачны аўтамат у маслацэху. Усё ўдасканальваем планамерна і комплексна.

— Што вам дала рэканструкцыя ў лічбах?

— Дзякуючы ёй змаглі падвоіць аб'ёмы выпуску натуральнай малочнай прадукцыі. Раней прадавалі ў тыдзень прадукцыі на 300-350 мільёнаў рублёў, сёння — на 760-780 мільёнаў. Штодзень адпраўляем 15 і больш машын па ўсіх напрамках. Віцебскі напрамак у нас і раней быў дастаткова развіты, зараз «прарос» мінскі, адгружаем у сталіцу больш за 23 працэнты сваёй прадукцыі.

— Той факт, што пераборлівая (у добрым сэнсе слова) сталіца пачала больш браць вашай прадукцыі, гаворыць перш за ўсё пра яе высокую якасць.

— Мінск мог бы ўзяць у нас у два разы больш, чым бярэ нават цяпер. Усё ўпіраецца ў дэфіцыт сыравіны.

Мы выйшлі на планавыя паказчыкі, якія вызначалі для сябе на перыяд рэканструкцыі. Але нельга займацца адной толькі натуральнай малочнай прадукцыяй. Ды і кан'юнктура рынка пастаянна мяняецца. Летась было выгадна працаваць на ўнутраным рынку, сёлета — на экспарт.

Інжынер-хімік Вольга НАРАБ.

— Экспарт галоўным чынам расійскі?

— Так, але мы прадаём і ў Еўропу, перш за ўсё казеін. Але гэта невялікая доля ў параўнанні з экспартам масла, сыроў, сухога малака ў Расію.

Доля экспарту за 9 месяцаў — 38,2 працэнта. Летась была больш за 50 працэнтаў. Яна зменшылася за кошт таго, што павялічылася рэалізацыя на ўнутраным рынку.

Патрэбна таксама мець на ўвазе, што ўсе віды прадукцыі, якія выпускаем, у першую чаргу пастаўляем у свой Пастаўскі раён, гэта для нас задача нумар адзін. Ні па адной пазіцыі пастаўкі сюды не ўразаем пры самых выгадных сітуацыях на знешнім рынку. Заяўку гандлю выконваем на 100 працэнтаў. Бо адчуваем асаблівую адказнасць перад родным раёнам, сваімі людзьмі, якія забяспечваюць нас неблагой сыравінай, працоўнымі рэсурсамі, на чыю дапамогу ў асобе працоўных калектываў і раённых уладаў мы можам разлічваць у любы час.

Больш за 33 працэнты таварнай прадукцыі раёна — прадукцыя нашага завода. Гэтая лічба пастаянна павялічваецца, быў час, калі яна складала і 17 працэнтаў, і 20. Сёлета мы прафінансавалі нашы гаспадаркі на 10 мільярдаў, некаторыя нават на тры гады. Трэба было даць ім магчымасць утрымацца на нагах у не вельмі спрыяльны па кліматычных умовах год.

Збіраемся развіваць уласную вытворчасць і надалей, і трэба, каб усе без выключэння гаспадаркі сыравіннай зоны мацнелі і развіваліся таксама. Іх у нас не так многа, сыравіны хапае ледзь-ледзь. Калі б можна было прырасціць сыравінную зону і атрымліваць больш малака, мы рэальна вызначылі б для сябе яшчэ больш высокія прагнозныя паказчыкі. Але і за сённяшнія нам не сорамна. **Калектыў выканаў прамое даручэнне кіраўніка дзяржавы, якое атрымаў падчас наведвання Аляксандрам Рыгоравічам Лукашэнкам завода. Прэзідэнт даручыў захаваць завод і развіваць яго магутнасці. Сёння, пасля завяршэння дастаткова сур'ёзнага этапа рэканструкцыі, мы можам смела далажыць, што з пастаўленай задачай справіліся. І вызначаем для сябе наступныя рубяжы, бо яскрава бачым перспектыву і ведаем, як зрабіць яе рэальнасцю.**

У скарбонцы ўзнагарод — больш за паўсотні дыпломаў і медалёў.

Калі я прыйшоў на завод, а гэта нейкі дзясятак гадоў таму, мы вытворчасць нашу ацэньвалі ў мільён долараў у год. Сёлета выйдзем прыкладна на 65 мільярдаў беларускіх рублёў, а гэта больш за 20 мільёнаў долараў. Некалі пачыналі з перапрацоўкі 14 тысяч тон малака. Зараз будзем перапрацоўваць 60 тысяч тон. Калі захаваем такую станоўчую дынаміку і надалей, то з дапамогай працаўнікоў раёна будзем паспяхова вырашаць усе пытанні эканамічнага і сацыяльнага развіцця калектыву і рэгіёна, бо ўнёсак завода ў мясцовы бюджэт самы вялікі.

У вытворцаў ёсць такое няпісанае правіла: выйграе заўсёды той, хто дае на рынак якасную, натуральную прадукцыю. Зараз рыхтуемся атрымаць знак «Натуральны прадукт», для гэтага трэба ўвесці на натуральную малочную прадукцыю сістэму кіравання бяспечнасцю і якасцю, заснаваную на аналізе рызык і кантрольных пунктаў вытворчасці НАССП. На вытворчасць сыроў і масла сістэма НАССП у нас існуе шэсць гадоў, цяпер будзем пашыраць зону яе дзеяння. Прыязджалі спецыялісты, праводзілі праверку, вытрымалі мы яе паспяхова і працуем у гэтым накірунку. Шукаем і падыходы для аб'яднання ўсіх нашых сістэм — сістэмы менеджменту якасці СТБ ISO 9001 і НАССП у адну, інтэграваную, каб выключыць дубляванне працэдур, функцыянальных абавязкаў і саміх дакументаў. У гэтым сэнсе разлічваем на падтрымку галіновага інстытута.

— Але вернемся да таго, з чаго пачалі. Ці відаць канец мадэрнізацыі?

— Яго наогул не павінна быць. Услед за рэканструкцыяй вытворчасці натуральнай малочнай прадукцыі возьмемся за ўдасканальванне сырнай. Мы і зараз выпускаем даволі шырокую гаму сыроў розных гатункаў — цвёрдыя, паўцвёрдыя, плаўленыя...

Але стаіць задача значна павялічыць выпуск сычужных сыроў — да 20 тон у суткі. Патрэбныя для гэтага электраэнергія і пара ў нас ёсць, ачышчальныя збудаванні будуюцца. Застаецца ўзвесці сам будынак, паставіць абсталяванне і пашырыць магутнасці па холадзе... Бізнэс-план гатовы, неўзабаве будзем падводзіць вынікі тэндара на пастаўку абсталявання прыкладна на 7 мільёнаў еўра. Так што, усё рэальна і ўсё патрэбна. Сыры — гэта заўсёды «цвёрдая валюта».

Калі справімся з гэтай задачай, на чарзе паўстане іншая — варта больш сур'ёзна заняцца марожаным. Трэба пашыраць і тварожную вытворчасць, бо ўжо зараз не можам выканаць усе заяўкі па пастаўках тавару. Мы ў суткі робім тону тавару, а павялічваць трэба ў некалькі разоў. Нам не хапае яго для гандлю нават на сталічнай Камароўцы. Змогуць рэальна больш узяць пастаўскага тавару наш абласны цэнтр і гарады Полацк, Наваполацк, Браслаў, Глыбокае... Ды і суседні Мядзельскі раён Міншчыны дзякуй скажа, бо тут цяпер рэзка ўзрасла рэалізацыя нашай прадукцыі, а гэта — курортная зона вакол возера Нарач. Не можам вывезці адной машынай усю колькасць заяўленых прадуктаў.

Нядаўна пры наведванні рэгіёна — зоны возера Нарач — Прэзідэнт выказаў такую думку, што Мядзельскі і Пастаўскі раёны (а мы для сябе разумеем, што размова ідзе таксама пра Нарачанскі і Пастаўскі малочныя заводы) павінны забяспечыць унікальную курортную зону экалагічна чыстай прадукцыяй. З гэтага і зыходзім. А таксама ўлічваем, што вытворцы сельскагаспадарчай прадукцыі будуць нарошчваць яе выпуск, і яе трэба будзе перапрацоўваць. Мы гатовыя да далейшага павелічэння аб'ёмаў вытворчасці менавіта экалагічна чыстай прадукцыі.

Адным словам, варта кіравацца пастулатам, што ўдасканаленню не павінна быць нейкай мяжы. І не павінна быць дробязяў. Зараз абнавілі сувенірную ўпакоўку для падарункавых набораў, зрабілі яе ў двух варыянтах. Атрымалася прыгожа, арыгінальна, з нацыянальным каларытам.

— У многім вашы планы грунтуюцца на рабоце сыравіннай зоны. Ці захавалася тэндэнцыя росту нарыхтоўкі малака ад гаспадарак і насельніцтва?

— Тэндэнцыя захавалася, і галоўным чынам у перадавых гаспадарках, такіх як СВК «Хацілы», «Камаі». Але не ва ўсіх. Магчыма, таму, што выдаўся няпросты па кліматычных умовах год, і не ўсе змаглі арганізаваць работу так, каб была і паша, былі кармы, быў догляд. Сёння мы маем толькі 90 працэнтаў сыравіны да ўзроўню мінулага года — гэта па гаспадарках. А аб'ёмы нарыхтоўкі малака ад насельніцтва паступова скарачаюцца — з чыста дэмаграфічных прычын. Але пакуль насельніцтва малако здае, мы павінны яго збіраць і збіраем. Палепшыць работу дазволіла тое, што гэтым у нас зараз займаецца дзесяць прыватных прадпрымальнікаў. Яны добрасумленна выконваюць свае абавязкі, бо прама зацікаўленыя ў павелічэнні колькасных паказчыкаў, самі кантралююць якасць малака. Заахвочваем людзей, дапамагаем ім. Але свае перспектывы мы павінны ўсё ж бачыць у больш стабільным і эфектыўным развіцці грамадскага сектара жывёлагадоўлі.

— Тады скажыце, ці ўзрастае працэнт малака «Экстра» ў агульнай колькасці сыравіны?

— Узрастае па меры таго, як абнаўляецца сельскагаспадарчая вытворчасць. Летась у СВК «Хацілы» пабудавалі адзін блок новага кароўніка, сёлета — другі, з робатадаеннем. Адтуль ідзе малако толькі «Экстра», і яно фактычна стэрыльнае. Даенне робатамі капіруе чыста фізіялагічную працэдуру кармлення цяляці, таму каровы аддаюць малако цалкам.

На малочна-таварных фермах іншых гаспадарак раёна таксама мяняецца абсталяванне на больш прагрэсіўнае, у тым ліку ставяцца сучасныя даільныя ўстаноўкі, удзяляецца належная ўвага рабоце персаналу, які іх абслугоўвае, і доля малака гатунку «Экстра» павялічваецца.

Мы вельмі ўважліва адсочваем якасць малака, якое гаспадаркі нам здаюць. Сучаснае лабараторнае абсталяванне і метады прыёмкі дазваляюць кантраляваць яго і на забруджанасць (тут парушэнні бываюць рэдка), і на наяўнасць «слядоў» антыбіётыкаў. На гэтую кантрольную аперацыю выдзелены спецыяльна падрыхтаваны супрацоўнік. А на расходныя матэрыялы, якія патрэбны для арганізацыі такога кантролю, мы выдаткоўваем значныя сумы — да 20 мільёнаў рублёў у месяц.

— Летась да вас прыязджалі спецыялісты і бізнэсмены з шэрагу еўрапейскіх краін. З якой мэтай?

— Гэта быў не адзінкавы выпадак такога роду візітаў, замежныя госці бываюць у нас рэгулярна. Прыязджалі амерыканцы, глядзелі вытворчасць казеіну. Яны купляюць яго ў нас рэгулярна, бо мы ў іх у рэестры вытворцаў казеіну. Паглядзелі прыёмку, пастэрызацыйнае і іншыя аддзяленні. Пасля дасканалага знаёмства з вытворчасцю госці, а гэта спецыялісты высокага класа, якія часта бываюць на малочных прадпрыемствах краін СНД, задалі цікавае пытанне: чаму вы такія багатыя, адкуль столькі інвестыцый?

Ужо сёлета прыязджалі італьянцы, яны збіраюцца прапанаваць нам вытворчасць сыроў па іх тэхналогіі. Былі літоўцы з Рокішкі, генеральны дырэктар і вядучыя спецыялісты, у іх свае планы па стварэнні сумеснай вытворчасці.

Прыязджалі з Галандыі, Францыі, Іспаніі, Польшчы, Чэхіі — з прапановамі па пастаўцы абсталявання. Інакш кажучы, замежныя дэлегацыі бываюць часта, не кажучы ўжо пра суседзяў з Расіі і Украіны. Што датычыць калег з нашай краіны, то і яны да нас ездзіць не саромеюцца, а мы да іх — у Бярозу, Пружаны, Слаўгарад. Раімся па ўдасканаленні тэхналогіі і наогул вытворчасці. Такая супольная дружная работа ў пэўнай меры дапамагае працаваць упэўнена.

Па выніках работы за 8 месяцаў рэнтабельнасць у нас 62 працэнты, а цяпер будзе трохі вышэй. Прыбыткаў таксама будзе пабольш. Хаця пару мільярдаў прыбыткаў ужо маем. Так што дзяржаўны бюджэт падмацоўваем у сілу сваіх магчымасцяў. Мы хоць і акцыянернае таварыства, але доля дзяржавы ў асобе аблсельгаспроду, які намі кіруе, — 97 працэнтаў.

Летась у святочнай, прыўзнятай абстаноўцы адзначылі 70-годдзе завода. Такія падзеі даюць не толькі магчымасць азірнуцца на пройдзены шлях, але і збліжаюць калектыў, надаюць усім пэўны настрой, які можна назваць стваральным. Вось з такім настроем зараз жывём і працуем.

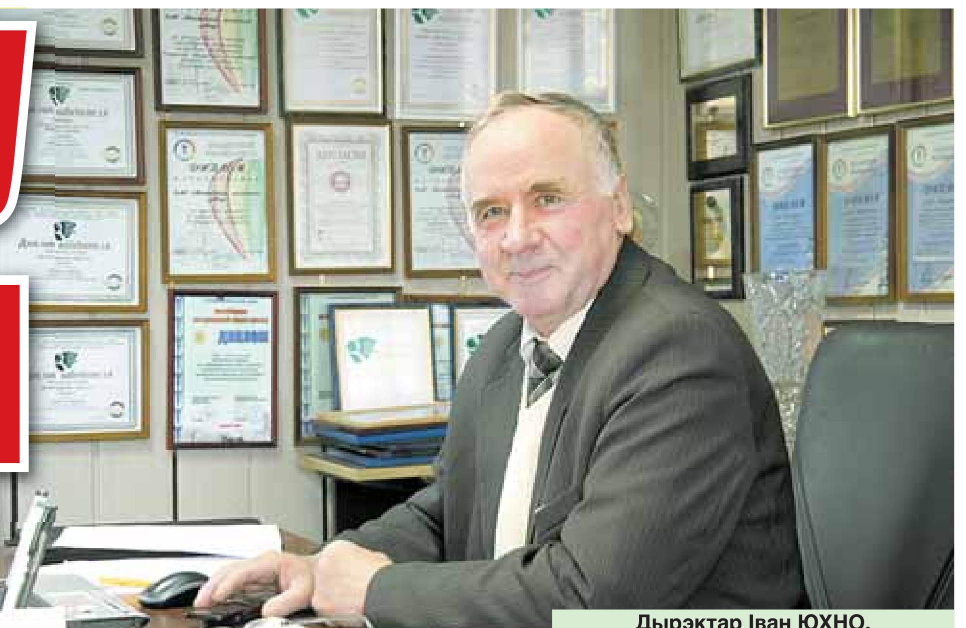
Дырэктар Іван ЮХНО.

Папярэдняе фармаванне сыру праводзіць Валерый ШЫЛЬКО.

«КАНТАЛІ» І «ЧЭДАР-БЕЛ» ДЛЯ СТАЛІЦЫ

Намеснік дырэктара па маркетынгу Аляксандр ТАНАНА:

— Попыт на нашу прадукцыю на сталічным Камароўскім рынку можна назваць ажыятажным. Асабліва па такіх пазіцыях як сыр, масла, смятана, тварог. І ён узрастае, вось што прыемна. Невыпадкова мы нарошчваем тут колькасць сваіх гандлёвых месцаў, на Камароўцы цяпер іх чатыры. І з дапамогай дыстрыб'ютарскай сеткі стараемся максімальна задаволіць попыт. Калі б чыста фізічна маглі нарасціць выпуск сваёй прадукцыі і павялічыць яе завоз у сталіцу, яна абавязкова знайшла б збыт.

Начальнік аддзела збыту Вольга ГРОМАВА (у цэнтры) з калегамі Таццянай КАСАТКІНАЙ, Ліліяй БУТАР і Аленай АНТАНОВІЧ.

Намеснік дырэктара Валянціна ЛАПКО дэманструе новую ўпакоўку падарункавых набораў.

У сталіцы цудоўна разыходзіцца ўся наша прадукцыя, але асабліва — з нізкім утрыманнем тлушчу, якая рэалізуецца пад новым нашым таварным знакам «Лёгка» — паўтарапрацэнтныя малако і кефір, смятана 16 працэнтаў тлустасці, 30-працэнтны сыр «Канталі». А таксама наша класічная, традыцыйная прадукцыя, якой мы гандлюем пад брэндам «Паставы гарадок». У тым ліку новы сыр «Чэдар-Бел».

Пашыраем фірменны гандаль не толькі ў Мінску. Адкрылі свой новы магазін «Раніца» у Паставах, у адным з гарадскіх мікрараёнаў. З месяца ў месяц гандлёвы зварот тут павялічваецца. Наогул сваю прадукцыю рэалізуем праз 400 гандлёвых прадпрыемстваў і пунктаў, размешчаных у розных рэгіёнах Беларусі.

Яшчэ адна станоўчая навіна носіць больш глабальны характар, я маю на ўвазе перанос транспартнага кантролю з унутраных на знешнія межы Саюза Беларусі і Расіі. Гэта быў такі фарпост, які рэальна ствараў перашкоды аператыўнай пастаўцы нашай далікатнай, будзем гаварыць, прадукцыі на расійскія рынкі.

Наогул трэба сказаць, што гандаль з Расіяй становіцца дастаткова адладжаным. Мы вядзём яго зараз у рангу пераможцы конкурсу «Сто лепшых тавараў Рэспублікі Беларусь на рынках Расійскай Федэрацыі». І маем залаты медаль маскоўскай выставы «Усерасійская марка (III тысячагоддзе) знак якасці XXI стагоддзя». Так што, пэўны імідж у Расіі маем. Не мажа не задавальняць і тое, што цэны ў краіне-суседцы, якія раней рэдка былі рэнтабельнымі, асабліва на масла, цяпер можна назваць высокімі і менавіта рэнтабельнымі. І расіяне патрабуюць ад нас сметанковага масла нават больш, чым мы ўсе можам яго даць.

Нядрэнныя цэны і на казеін тэхнічны. Іншая справа, што зараз больш выгаднай «парай» з'яўляецца не казеін і масла сметанковае, а сухое абястлушчанае малако і масла. Малако мы часткова адпраўляем на сушку на Глыбоцкі малочны камбінат, каб атрымаць больш высокую рэнтабельнасць. У гэтым і заключаецца роля службы маркетынгу — забяспечыць атрыманне большага прыбытку.

АБНАЎЛЕННЕ АСАРТЫМЕНТУ — ПЛАНАМЕРНАЕ

Намеснік дырэктара па вытворчасці Валянціна ЛАПКО:

— Год на год не падобны, у тым ліку і па такім важным для нас паказчыку, як закуп малака ў гаспадарак і насельніцтва. Летась да гаспадарак, якія здаюць нам сыравіну, дадаўся СВК «Навасёлкі —Лучай», і ў мінулым сезоне нам было не так складана працаваць. А сёлета атрымалася, што аб'ём закупу не вырас, як мы чакалі на летні перыяд, да 250 тон перапрацоўкі, а атрымалі не больш за 220 тон. І гэта адбілася на нашых вытворчых паказчыках, у тым ліку на выпуску таварнай прадукцыі. Востра стаіць пытанне, як быць далей. Самі мы наўрад ці яго вырашым, разлічваем на дапамогу.

— Якая ваша асартыментная палітыка?

— Зараней плануем аб'ём і ўвесь асартымент прадукцыі на год і стараемся прытрымлівацца гэтых «вехаў». Так што абнаўленне асартыменту вядзецца планамерна. Істотна пашырыць яго дазволіла рэканструкцыя вытворчасці «натуральнамалочкі», у прыватнасці, з'явілася цэлая лінейка дыетычных відаў прадукцыі. Пра ўвесь гэты «букет» толькі што падрабязна расказваў Аляксандр Іванавіч. Я толькі дадам, што нават сама сітуацыя, калі сыравіны не хапае і мы сядзім на «дыеце», падштурхоўвае да вытворчасці прадуктаў паніжанай тлустасці, асабліва ў зімовы перыяд. Каб вытрымаць аб'ёмы выпуску прадукцыі. Такая вось вымушаная ашчаднасць.

Праўда, ад яе карысць яшчэ і тая, што многія пакупнікі, асабліва жанчыны, гаспадыні, цяпер займаюцца збалансаваным харчаваннем сям'і, лічаць калорыі, і мы ім у гэтым дапамагаем. Колькі б не выпусцілі нізкакаларыйных, але смачных і спажыўных прадуктаў, усё размятаецца.

— Сыр «Тызенгаўз» і сырны рулет «Пікантны» захавалі свае пазіцыі на рынку?

— Свае пазіцыі, безумоўна, захавалі і нават умацавалі перш за ўсё сыры «Раніца» і «Рыўера», а сыр швейцарскай групы «Тызенгаўз» застаўся элітным прадуктам, нашай візітоўкай, і не толькі завода, але і ўсяго Пастаўскага краю. Ён таксама карыстаецца папулярнасцю. Хаця гэта дастаткова праблемны сыр, бо чыста тэхналагічна патрабуе максімальнай увагі і даецца нам няпроста. Трымаем гэтую пазіцыю выключна за кошт прафесіяналізму і вышкаленасці персаналу.

— Ці заўсёды вам, я маю на ўвазе калектыў, удаецца жыць, кіруючыся сваім лозунгам «Ад добрага — да лепшага, ад лепшага — да дасканаласці»?

— Прынамсі, мы вельмі стараемся. Такая наша калектыўная жыццёвая пазіцыя, ёю тлумачацца і бясконцая рэканструкцыя, і нашы дастаткова смелыя планы. Мы не топчамся на месцы, а стараемся, каб вытворчасць пастаянна пашыралася і імкнулася менавіта да дасканаласці. З сённяшнім кадравым саставам усё гэта ўдаецца.

Зараз наш калектыў вылучаны на пацвярджэнне Прэміі ўрада Рэспублікі Беларусь за дасягненні ў галіне якасці 2010 года. Чаму на пацвярджэнне? Бо гэтая прэстыжная прэмія нам ужо прысуджалася. Чакаем рашэння высокай камісіі і — працуем: многа, старанна, сумленна.

Публікацыю падрыхтавалі Уладзімір ХІЛЬКЕВІЧ, Вераніка АРЛОЎСКАЯ і Марыя ЖЫЛІНСКАЯ (фота).

УНП 300567362.

Ля фасовачнага аўтамата Алена АЛЬХІМЁНАК.

На фоне сучаснай установкі пастэрызацыі і ахаладжвання малака наладчык Леанід КУДРЭЖКА і апаратчыца Ганна КЛІПО.

Майстар-сырароб Ганна МАНКЕВІЧ.